

Оила ва жаміят

Жасмият

1991 йил 1 сентябрдан
чиқа бошлаган

36
сон
4 – 10
сентябр
2003 йил

ХАР ҲАФТАНИНГ ПАЙШАНБА КУНЛАРИ СИЗНИНГ БЕФАРАЗ СУҲБАТДОШИНГИЗ

қилиши ҳеч гап эмас.
“Изҳор”даги Зулайхо
образи менинг институти-
тунги битирганимдан
кейнинг илк ролларим-
дан бири эди. Ёш, таж-
рибасиз бўлганман-да,
ўшанда. Камчилигимни
ҳозир кўриб ўзим уялиб
кетаман. Агар ҳозирги
таҳрибам ўша вақтда
бўлганида эди...

- Қайси байрамлар-
ни яхши кўрасиз?

- Бегубор тонгни сог-
омон кутиб олиш, юр-
тимиз ва оила тинчли-
гини хис қилиш катта
байрам эмасми, азизим?

Мустакиллигимизнинг 12-
йилиги арафасида Муки-
мий номли Ўзбек давлат
музиқали театри актисаси
Зулайхо БОЙХОНОВА Ўзбе-
кистон халқ артисти унво-
нига сазовор бўлди.

- Санъаткорлар эл назари-
даги инсонлардир, улар-
нинг санъати эса ҳалқники.
Шу эъзозу-эҳтиромга
лоиқ бўлиб юрмоқ қийин
эмасми?

- Билмаганилар санъаткорлар-
га мазза, театрга ясаниб келип
рол ўйнаб яна кетаверади-да,
деб ўйлашади. Аслида эса
санъаткорнинг ҳаёти осон
эмас. Бизнинг театдрда актёр-
нинг нафакат истеъоди, бал-
ки ширави овози ҳам бўли-
ши керак. Овозни ҳар куни
созлаш, ролдаги ҳаракатлар
билин ўйғуллаштириш зарур.
Буларнинг ортидаги меҳнат
эса осон эмас.

- Сизни кўччилик “Изҳор”
новелласидан кейин кашф
этишди. Бугун эса сиз ҳал-
клинг севимли актисасига,
Зулайхосига айландин-
гиз...

- Биласизми, саҳнадаги ҳар
бир ҳаракат, чехра, сўзлар
бир-бирига ўйғуллашиб таби-
иий чиқиши шарт. Акс холда
сезилган соҳталик томошабин-
ларнинг ҳафсаласини пир
ми?

Колаверса, театримизда
муваффақият билан
кўйилган ҳар бир спектакл-
дан кейин, муҳлислари-
мизнинг мамнун чехралари
ни кўрмоқ ҳам байрам.

- Айтайлик, театрга
ёш ва гузал, истеъод-
ли бир актиса ишга
келди. Уни сиз илгари
ўйнаган бош роллардан
бираға таклиф этишиди.
Муносабатнинг...

- Театримизда институт-
ни битирган йигит-қиз-
лар талайгина. Бироқ мен
бир нарсага кўпачинаман.
Нима учундир қизларнинг
жуда ёқимли овозлари
пардага туша қолмайди-
да. Улар овозларини мос-
лаштиришга қийналишади.
Овоз устида ҳар куни ишлаш
керак. Ана шунда кун сайн
сайқалланаверади.

- Сиз театрда доимо бош
қаҳрамонларни, демоқчи-
манни, ижобий ролларни
ижро этасиз. Бу ижодин-
гизда бирхиллик пайдо
бўлишига олиб келмайди-

мушлисларим қалбидаги илик-
ликни, эҳтиромни янайм
кўпроқ хис қиласан. Санъат-
га бўлган меҳни, ардоқни тум-
шуда уларда.

- Санъаткорларнинг вакти
жуда тигиз. Сизда-чи?

- Вакт танқислиги рост. Кўп
иш килиш учун кўп вакт керак!
Шундай бўлса-да, уйимда
кўпроқ бўлишини истайман.

- Зулайхо, айтинг-чи, сиз
санъатнингизни хорижда ҳам

мушлисларим қалбидаги илик-
ликни, эҳтиромни янайм
кўпроқ хис қиласан. Санъат-
га бўлган меҳни, ардоқни тум-
шуда уларда.

Узим ҳам оиласини азиз деб
биламан. Ишдан кейин оилас-
миз аъзолари, меҳрибон қай-
номан, эрим Шуҳратжон, кизим
Мадинахон ва ўлгим Фирдав-
сларнинг ёнига ошиқаман. Иш-
дан қайтганда уйда сизни ин-
тиқ кутувчи қадраларнингиз
бўлганинг қандай яхши.

- Сиз оиласини азиз биламан...

Самарқанддан хушхабарлар

ФЕРМЕРНИНГ САХОВАТИ

Мустакиллик байрами муносабати билан Жиззах вилоятининг Бахмал туманинда сервиқор тоғлар кўйнидаги узоқ Сангзор кишловига замонавий услугда курилган 300 урнилик иккى қаватли мақтаб биноси фойдаланишга топширилди. Ўқув даргоҳида ошхона, спорт машгулотларини ҳам ўтказиш имкони бўлганди катта зал ва бошқа кулайликлар мавжуд.

Бутун умрими халқ таълими соҳасига баҳшида этган мархум Сайфулло Бозоров номи билан аталувчи мазкур 52-ўрта умумталим мактаби мәъмурли биноси, унинг ўйилари, шу қишлоқлар Фермерлар Абдувалик Бозоров ва Асрор Эшимовларнинг шахсий маблаглари эвазига қадр орслади. Бу баҳмалии фидойи Фермерларнинг “Обод маҳалла йили”да сангзорлик ўкувчиларга муносаби соғвалари бўлди. Химинингизга балли, фидойи Фермерлар.

КАТТА ТАДБИР ОЛДИДАН

Самарқандда 2004 йилда бўладиган анъанавий универсида мусобақаларига қўзигин тайёрларликлар кўрилмоқда. Байника бир йўла 25 минг томошабинни сидира оладиган, ҳалқаро мусобақаларни ўтказиш имкониятини берадиган спорт мажмуси курилишида яққол-кўзга ташланади. Киска вакт мобайнида бу ерда катта спортичлардан ташкари томошабинлар учун ҳам катта кулайликлар яратиладиган ибратлиидир.

Бундан ташкари шахарнинг Акмал Икромов номли кўчасида бунёд этилаётган “Дельфин” ёлик сузиш ҳавзаси ҳам кўркамлиги билан шахар хуснига ҳусн қўшади. Минта яқин томошабинга мулжалланган ушбу спорт ишоотида 160 нафар спортчи бирварақайига шуғулланishi учун имконияти яратилади. Бош пурдати ташкилот - “Согда - курилиш” масъулити чекланган жамиятни курувчиликлар ҳозир бу ерда сўнгти пардозлаш ишларини адо этишмоқда.

Х. ҲАМРОЕВ

Оиласиз меҳмони

Айниқса, аёл кишининг аёллигини таъқидлаб турадиган ошхонанинг шиham бўлишига кўп эътибор қилишим рост. Яна уйимда, тувакларда гуллар яшнаб туриши ҳам менга ёқади. Гўзлаликни, орасталикни жуда ёқтираман

- Уйдан сўз очдик. Бу муқаддас гўшангиздаги сукюни инсонларнингиз билан муносабатнингиз...

- Оила аталимиш даргоҳнинг ниҳоятда қадрли эканларни дадам Махамаджон ва онаизорим Донахоннинг тўрт қиз ва иккича ўйғайган хонадонида яъни оиласизмизда тушундим.

намойиш этгансиз, яна ўзбек тилида... Улар буни қандай қабул қилиши.

- Америка, Германия, Бельгия, Туркия, Покистон ва Франция мамлакатларидан бўлдим. Ҳамасбларим билан санъатимни намойиш этдик. Айниқса, Нодирегим спектаклидан парчалар кўйнанимизда томошабинлар кўз узмай томошабинларни килиши. Спектаклдан кейин келиб кўлларимизни сикишиб, гулдасталар совға қилишиб. Улар тилимизни тушунмаса-да, дили билан санъатни хис этишганини кўришиб калбимизга бир олам қувонч баҳш этди. Бирор, ўзимизнинг юртдаги муҳлислар ўзгача ... Улар орасидаги танимганиларим ҳам, танимганиларим ҳам мен учун, азиз қадрли.

- Бугун халқ артисти сифатида кўнглингиздан нелар кечаяпти?

- Кувонч, фарҳ, изланиш яратиш туййуларидан қалбим жунбушга келаяпти. Ҳалқимиз учун қилган хизматим тақдирланди. Демак, зиммамдаги масъулиятим ортида. Бу эса тинимиз сеҳнат қилиб, муҳлисларимиз учун янги роллар яратиш дегани. Севимли театрим саҳнасидан турбиф нафасат залдаги томошабинларга балки, бутун Ўзбекистон ҳалқига таъзим кўлгим келаяпти.

- Суҳбатнингиз учун ташаккур. Санъатнингиз эл аро эҳтиромга сазовор бўла-версин.

Басира САЙДАЛИЕВА
суҳбатлашди

«Оиласиз азиз биламан»...

ВАТАННИ АНГЛАШ

Яқинда ўкувчиларга Ватанинг англиши, аждодлар тарихига ошно этиш учун уларни соҳибкорон юрти Шаҳрисабзга олиб бордим. Машхур Оксарой, Кўкгумбаз соҳибларнинг болалар ҳавас ва ҳайрат билан боқади. Бу ҳавас ва ҳайратлар калға, шуурга меҳр бўлиб, фурур бўлиб сингади. Улуғвор хайкал пойига гуллар бўлиб, боболари руҳини ёд этишиди.

Кадим юртдан қайтар эканмиз, барча болаларнинг ўзузидаги кўзизда куонч ва ҳайратни, меҳни кўрар эдим. Бу ҳайрат ва меҳр куртаклари бир кун улгайб, ўз хосилини беришига ишонаман.

Истиқлол бўлгунги кун ўшларига кенг имкониятни эшиклиари очди. Иккича ўкувчимиз - Элбек ва Озода АҚШда таҳсил

омлоқда. Жавлон ва ўтқир магистратурда таҳсилни давом таҳсилни кўрмади. Асрор, Элбек, Бобур

муనаввар юрнинг ўн ҳукуқи-
ноларни...

Зуфар, Учқун, Эркин, Бах-
ром, Юнус, Ойбек, Файрат,
Шарофиддин, Жасур - ёш ав-
лодар, тарбия, таҳсилни олади. Бир

юз ўн педагог уларга ҳамроҳ,

Истиқлол йилларидан мактаб
биноси қайта таъмирланди. 2
каватлини кўшимча янги бино
курилди, газлаштирилди. Ўтган
йили мактаб учун ер участка-
си ажратилди.

Ўкувчиларимизнинг Ватан мав-
зусидан иншоларида хулоса
мазмунан ягона - шу ўрт учун
муносаби фарзанд бўлмоқ ва

унинг равнаки учун хизмат кил-
моқ. Бу эзгу тилаклари ўқир
эканман, Ҳазрат Навоий айт-
моқчи: “Ҳак йўлида... ранж

иля” чеккан заҳматлар бесамар
масаласига ишонаман.

Президентимиз 2001 - йил,
21-декабрда «Шўртангизим»
корхонаси ёшларининг ютук-
ларидан куонибони: “Сизнинг
шу камолингизни кўрсан
бўлди. Менга бошқа деч
нарса керак эмас”, - деган

эдилар.

Дарҳақиқат, ҳалқининг муд-
даоси шу - фарзандлар камо-
лини кўришиб.

Буюк Темур Оқсарой пешто-
кига: “Агар курдатимизга шу-
бха қиссанги, биз курган би-
ноларни кўринг”, сўзларини
биттанди.

Менинг дилимдан ҳам шун-
дай ўй кечади: “Агар юртимиз
келажагига шубҳа қиссанги,
келажак эгалари, шихоатли
шўларга боқин”. Бугунги кун
ўкувчиси — эртаниг кун эга-
лари. Биз улар келажагига
ҳамиси умид билан боқамиз.

Р. САЛАЕВА

Кашқадарё вилоят,
Яккабог туманидаги
А. Темур ш./х.
40-ўрта мактаб ўқитувчisi

Тошкент шаҳар Юнособод туман Шариф Қозоқбоев номли маҳалла ахли фаоллари, тадбиркорлари "Обод маҳалла йили" да жуда кўп ижтимоий маънавий тадбир-

ҲАШАР

ларни ўтказишда бош-қош бўлмокдадар.

- Маҳалламида 610 та оила бор,- дейди маҳалла раиси Турғун ага Содиков. - Ахиллик бор жойда иш ҳам юришади. Ҳар кандай ишни режалаштирас, тадбиркор хомийларимиз ҳам, ҳашарчиларимиз ҳам енг шимариги ишга киришиб кетадилар. Маҳалла қўмитасининг 3 хонали биноси участка профилактика нозирига ажратиб берилди. Натижада маҳалла қўмитаси 1 хонали тор бинода ишлашга мажбур бўлди. Маҳалла ахли, фаоллари келишиб янги бино куришга киришдик. Ҳозир 4 хонали бинони куриш давом этмоқда. Яна маҳалламиз худудида жойлашган "Каллик, ота" қабристонидаги ободонлаштириш ишлари ҳам мустакиллигимиз байрами арафасида ниҳоясига етди. Бу савобли ишла И. Валиев бошлиқ маҳалла фаоллари ташкилотчилик кўлмодалар. Навбатдаги режамизда маҳалламиз кўнчалини таъмирлаш турибди. Қаровчинини йўқотган, ногирон хамда кам таъминланган оиласаларга давлат томонидан ўз вақтида мoddий ва маънавий ёрдам кўрсатилмоқ-

да.

Раис таъкидлаб ўтган "Каллик ота" қабристонидаги ободонлаштириш ишларини алоҳида таъкидлагимиз келди. Кўли гул хоразмийлик усталилар бошчилигидаги бу савобли ишга Ҳасанбой даҳасида жойлашган 5 та маҳалла ҳам ўз хиссасини қўшмодка.

- Бозори билан мозори обод ҳалқ кам бўлмайди. Ҳар гал шу қабристон ёндан ўтганимда, дарвазасига кўзим тушшиб: "Натижотки ажоддларимиз ётган жойни обод қисласа бўлмайди. Биз ҳам бир куни шу жойга келамизку", - деб кўнглимидан

ЭКИШГАН.
Йўлларни асфалт қилишган, электр чирокларини олиб келишган. Номи агадийлаштирилган собиқ маҳалла раисимиз Шариф Қозоқбоев ҳам шу ерга дағн этилган. У кишидан бизга гектарлаб боғлар, иссиҳоналар ёдгорлик бўлиб колди. Қабристонинг хокини кўзимизга суртиб, деворларини мармадран килсан ҳам, карзимизи узолмаймиз. Биз 8 ўғил, 1 кизмиз. Отамнинг сяги меҳнатда қотган. Биз ҳам ота изидан бордик. Дехончилик билан тадбиркорлик қиласиз, - дейди камтарлиг билин хомийлардан бири Собит ака Маҳкамов.

ЭЛГА ЯРАШАР

утказардим. Бу хусусда ака-ука Ҳаким, Собит Маҳкамовлар ҳамда Ҳусниддин, Рустам Саидумархўжаевларга маслаҳат согланимда, улар кўллаб-куватлашди. Бу тақлифим маҳалла раисларига ҳам, Ҳасанбой даҳаси ахолисига ҳам манзур бўлди. Шу тақлифа ишлар бошланниб кетди, - дейди биз билан сұхбатда Ал Бухорий, масжидтининг имоми Қобилжон кори Обиджон ўғли.

- Эски ховлимида 120 ёшли нок билан, болалигимиз ўтган кичик бир ўй, бир даҳлиз бор. Усти қамишдан ёпилган. Отам нокни кесишига, уччани бузишига рухсат бермайди. Отам учун ҳам, биз учун ҳам улар азиз. Улар бизга ўтмишишимизни ёслишиб турди. Қабристон ҳақида гапирадиган бўлсан, унда ёшу қари ажоддларимиз ётибди. Ҳасанбой даҳасини обод килишида иштирок этганиларнинг руҳи бор унда: Биз меваисидан баҳраманд бўлаётган, соясига ҳордиги чиқараётган дов-дараҳтларни улар

Бир неча ой бурун мунгайиб турган қабристонда қад ростлаган иншоатлар бугун: «Бор экансиз-ку, шу ишни эртарор қилиш керак эди», - дегандай салобат тўкиб туриди. Ўтганиларини ҳақига тиллати килиб юзимига фотиҳа тортарканман, бунда ётган кондошларим эканини юрак-юрагимдан хис этдим. Охиратини ўйлаб бу ишларни амалга оширган юртдошларим билан бир замин узра яшаетганимдан фахрландим.

Тоҳир НОРИМОВ

СПОРТЧИ АЁЛЛАР БЕМАШУВИ

Шаҳрисабз туман хотин-қизлар қўмитаси, "Экосан" ҳалқаро жамғармаси билан ҳамкорликда нафакат шаҳар маҳаллаларида, балки кишлек хотин-қизларни ўртасида спорт мусобакаларини ташкил этиш ишларини кенг йўлга кўйишмоқда. Куни кечаки П. Шербоевесномли ширкат ҳўжалигининг "Лочин", Бобур номли ширкат ҳўжалигининг "Ёш кун" гурухларни 1000 метр мусобага югуриши кўл тўли ўйини ва тенинс тўпини узок масофага улочтириш каби спорт турлари бўйича беллашдилар. Ушбу мусобага туманинг Бобур номли ширкат ҳўжалигидаги энг чекка кишлекларидан бири Ҳўжабоғ қишлоғи ўйногида ўтказилиши спорти хотин-қизларимизни олқиша-

шундай тадбирлар ўтса яхшида. Шу баҳронада барча хонадон сохибалари ўз ўйлари атрофини тартибига солди, қанча жойлар оқланди, ўйногиҳи айтмайсизми анча файз кириб колибди", - деб унинг саволига жавоб берди кўяқидан. Яна кимдир "Ўзиғалининг аслини айтганда энг иқтидорлилар кишлекдан чиқади, ҳар соҳада юлдузлар кичик мусобака-ютуриларни ташкилларда кашф

тилади-да" - деб ўйнинг санъаткорлар ижро этаётган куй-кўшиқларга болажонларни рақсга тушиша чорлади.

Беллашувда П. Шербобоев номли ширкат ҳўжалигининг "Лочин" гуруҳи аъзолари Райхон Ҳужаева, Мунира Жўраева, Бобир номли ширкат ҳўжалигининг "Ёш кун" гуруҳи аъзолари Дибором Ражабова, Мунира Ҳасанова ва Ферубза Ҳасановлар голибликлар Абдураҳмон Исмоилов, Ақбар Зокировлар, "Экосан" Ҳалқаро жамғармаси раиси Д. Диёровлар спортини оиласави анъанаға айлантириш мавзусидан субҳат олиб боришиди. Ҳа, чекка кишлекларда ҳам турли спорт мусобакалари, маънавий маърифий тадбирлар кўлтаб ўтказилса оиласаларда жисмонан ва маънавий соглум мухит баркарор бўлаверади.

Мусобака якунидаги Ҳалқаро жамғармаси раиси Ш. Асланова оиласаларда тиббий маданият даражасини кўтариш, аёллар соглигини

мустаҳкамлашда спортиниг аҳамияти тўғрисида очик мулоқот ўтказди. Шаҳри-сабзда спортини гивожлантиришга жонкүярлик қилиб кеялған устоз мураббийлар Абдураҳмон Исмоилов, Ақбар Зокировлар, "Экосан" Ҳалқаро жамғармаси раиси Д. Диёровлар спортини оиласави анъанаға айлантириш мавзусидан субҳат олиб боришиди. Ҳа, чекка кишлекларда ҳам турли спорт мусобакалари, маънавий маърифий тадбирлар кўлтаб ўтказилса оиласаларда жисмонан ва маънавий соглум мухит баркарор бўлаверади.

Гулҳаёт ЭРГАШЕВА
Зулфия номидаги
Давлат мукофоти
совриндори
Шахрисабз тумани

Кайдаки ахиллик, садоқат бўлса, Мехнатга чорласа сизни шижоат. Билинг-ки, яхшилар кулиб бокади, Барча зэзгуликлар бўлар ижобат.

Сувратда: (Чапдан ўнгта) Тошкент вилояти, Қиброй тумани, Қиброй шаҳарчаси "Зебуннисо" маҳалласи хотин-қизлар билан ишлаш қўмитаси раиси Мавжуда Хидирова, Янгиёл тумани, "Улбаҳор" маҳалласи хотин-қизлар билан ишлаш қўмитаси раиси Муаззам Курбонова, Янгиёл тумани, "Ойбек" маҳалласи оқсоқоли Бекмирза ота Ҳолмирзаев, Қиброй тумани, "Янгиёт" маҳалласи раиси Абдусалом Тошлӯлатов.

Суврат муваллифи: М. МИРСОДИКОВ

АЁЛЛАР ДАВЛАТ ВА ЖАМИЯТ ҲАЁТИДА

(Боши 33-сонда.)

Ахолининг заиф, кам таъминланган қатламларини қайси қонунчилик қарорлари тартибида солади?

Ахолининг кам таъминланган қатламларини химоялашга йўналтирилган давлатнинг ижтимоий сиёсати "Ўзбекистон Республикасида ногиронларни ижтимоий химос қилиш тўғрисида", "Ахолининг бандорлиг тўғрисида", "Мехнатин муҳофаза қилиш тўғрисида", "Фуқароларни давлат нафақаси билан таъминлаш тўғрисида"ги қонунлар ва Вазирлар Маҳкамасининг "Республика бюджет ташкилотлари ва муассасаларининг иш ҳақи, пенсия, нафақалар, стипендия ва ойлик маошларини ошириш, ўзгартириш ва қўшимчалар билан" таъминлаш борасидаги қарорларида ҳамда, 1998 йил 25 ноябрдаги ўзбекистон Республикаси Президентининг "Иш ҳақи, пенсия ва стипендияларнинг миқдорини ошириш тўғрисида"ги Фармонида ўз аксими топган.

Нафақа ёшига етган фуқароларга давлат тизимида ташкилотлари томонидан ижтимоий тиббий ёрдам кўрсатилади. Ижтимоий-тиббий ёрдамга кўйидагилар киради: поликникаларда даволаниш, сиҳатгоҳлар ва дам олиш уйларида согайиш, интернат уйларида ва ёлғиз қариялар уйида истиқомат қилиш.

Қонунчиликка асосан ишга лаёкатсиз фуқаролар (ногиронлар) тиббий ўхлосасига кўра корхона, ташкилот ва муассасаларнинг ўз маблағлари хисобидан, ўзмла давлат ажратган маблағлардан тиббий-ижтимоий реabilitациядан фойдаланиш ҳукуқига эга.

Ишлашга имконияти йўқ ва ўзини тўлалигича оиласига бағишилашни хоҳловчи кўя болали аёлларга шароитлар яратиб берилмоқда. Уларга давлат томонидан ижтимоий ёрдам кўрсатилади. Аёллар иш жойи сақланган ҳолда тўланадиган ҳомиладорлик таътилини олиш ҳукуқига эга. Ҳар ким қариганда, меҳнат лаёкатини йўқотганда, шунингдек бокувчисидан маҳрум бўлганда ва қонунда назарда тутилган бошқа ҳолларда ижтимоий таъминот олиш ҳукуқига эга.

Пенсиялар, нафақалар, ижтимоий ёрдам бошқа турларининг миқдори расман белгилаб кўйилган тирикчилик учун зарур энг кам маош миқдоридан оз бўлиши мумкин эмас. (Ўзбекистон Республикаси Конституцияси 39-мода).

Ижтимоий таъминот пенсия, нафақа ва бошқа тўловлар турлари, айниқса ахолининг мoddий таъминотга муҳтоҷ табақасига тўлаиди. Кўп болали аёллар яхшидидар. Ҳа, ким қариганда, меҳнат лаёкатини йўқотганда, шунингдек бокувчисидан маҳрум бўлганда ва қонунда назарда тутилган бошқа ҳолларда ижтимоий таъминот олиш ҳукуқига эга.

Мехнат қилиш пайтида аёлларга қандай ижтимоий шароитлар яратилган?

Ўзбекистон Республикаси Президентининг (1994 йил 23 август) "Кам таъминланган оиласаларни ижтимоий химоялашни кучайтириш чоралари тўғрисида"ги Фармони болали парвариш қилиш ва 16 ёшга етмаган болалари бор оиласаларга ҳар ойда нафақа тулини ошириш ҳукуқига йўналтирилган.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг "Ўта зарарли ва ўта оғир меҳнат шароитларида ишлаётган аёлларнинг даромадига имтиёзли солиқ солиш тўғрисида" кабул қилинган Қарори ишлаётган аёлларни соғлигини муҳофаза этиши ва меҳнат хавфисиз шароитларини ташкил этишини кўзлади.

(Давоми бор.)

Қархономиз Баходир эндиғина 19 бахорни қаршилады. Шу ёшида шерикчилик асосида жиноят күчасига юз будри - күй ўйирлади. Яна ҳар бирни бозор нархи 35-40 минг сүмликтүр зүр күйлардан 8 бошини ими-жимада тинчитмоқчи бўлди. Бирор, сири очилиб қолди.

- 2003 йил 5 апрел куни онам Худоёрова Зулумур билан биргаликда Қашқадарё вилояти Косон тумани Пистали жамоа ширкатат хўжалиги Гулистон қишлоғи-

Шу вақти соат 5³⁰ лар бор эди. Шундан сўнг яна бир кечча уларнига ётиб қолдим. Сўнг 2003 йил 13 апрел куни поезд билан Жом қишлоғига келиб

ЎГРИГИНА БОДАМ...

КИЛДИ
КИЛДИРИМИН

Бунга уни ким мажбур килди ёки нима сабаб бўлди-ки, ёш йигит ўғриликка кўл урди? Унинг бунақа курмаш килилари отонада шубҳа ўйғотмаганими? Нахотки, боланинг кўли қингирлиги кўй ўйирлашдан бошланган бўлса... Балки илгари кўшичининг тухуми, товуғини ўйирлагандир? Мактаб педагогик жамоаси шунақа куллари болани тўғри йўлга солмаганими, десак... Баҳодир бор-йиги биснинф маълумотига эга холос. Шундан кейин умуман ўқимаган, тарафла бедод килиб юрган.

Баҳодир асли Қашқадарё вилояти Косон туманида туғилган. Бу ерга, Нурабод тумани Улус ширкат хўжалиги худудидаги ўтизук чишлоғига кейинроқ кўчиб келишган. 6-сinfгача туғилиб-ўсан жойда ўқиган-у, бу ёқка кўчиб келгандан сўнг ўқишини йигиштириб кўйган бўлса керак. Буниси бозга корону, лекин мухими ўғрилик содир этди. Бир бечоранинг 8 босхўйин ўмарди...

Унинг терговда берган баённомасига эътибор беринг:

га қариндошларимизнига меҳмонга бордик. Кейин у ердан 2003 йил 10 апрел куни кечкурун соат 18 ларда танишим Эшмуродов ўқтаминг "Урал" русумли мотоциклда уйга кайтиб келдик. Уйда чой ичдик. Корону бўлгандан сўнг ўқтам икамалимиз ўша мотоциклда уларнига қайтиб кетиш учун йўлга чиқдик. Қишлоғимиздан 4-5 километрлар юрганимиздан сўнг даштда кўйларнинг мавзаган тақлиф қилганди рози бўлдим ва иқаламиз биздан 500 метрлар узоқлиқда ўтлаб юрган кўйларнинг ёнига бориб, тахминан 8-10 ta жайдари кўйларни мотоцикл турган жойга хайдаб келиб, бирма-бир ушлаб боғлаб, мотоциклга ортдик. Кейин Косонга дашт тупрок йўлдан кетдик. Анча юрганимиздан сўнг кўйлардан биттаси ўлиб қолди. Уни ўша ерга тушириб ташладик. Кўйлар сикилиб колганлиги учун яна биттасини тушириб, кўйиб юбердик. Колган бат тўйин ўқтамнига олиб бориб, молхонасига қамаб кўйдик.

тушдим ва ўйга піёда келдим. Уйга келганимда ўйимизга ўртабўз қишлоғига яшовчи Бобониёзов Бердимурод бобо келганигина, отам билан бизларни излаб Косонга кетишганликларни эшилдим. Шундан сўнг мен ўқтам билан ўғирлаб кетган 8 босхўйар ўртабўз қишлоғига яшовчи Бердимурод бобо ўқтамдан аспараша, пок саклашга, ширин жонингни фидо эт! Хар қандай азоб-кубат чекнингда ҳам, иккисидан ѡч қачон нолима! Эл - онанг ва мен! Юрт - юрагимиз. Бу юракни, элни нокас ва нопоклар кўлига бой берма! Нон тузини оқла, ота ўли!

20. Ўғлим, эл орасида бўл. Юртда бўй! Юрт инсон учун энг муқаддас маскан. Унинг тузини оқла, сувини ардокла, сев, ганимлардан аспараша, пок саклашга, ширин жонингни фидо эт! Хар қандай азоб-кубат чекнингда ҳам, иккисидан ѡч қачон нолима! Эл - онанг ва мен! Юрт - юрагимиз. Бу юракни, элни нокас ва нопоклар кўлига бой берма! Нон тузини оқла, ота ўли!

21. Ўғлим, билим олган мактабларнинг оиласиган, жамоатда, маҳалланг, элингда Ҳизир - Ҳожа Ҳизир ота - у сендан катта одамлардир, Ҳизир бола эса - у сендан кичиклардир. Уларга хурматда бўй!... Асалому алаикум - инсонийлик хурматнинг боши, юракдан тилга кўчадиган биринчи камлини. Сен биринчи бўлиб қарзингни

22. Ўғлим, ўзларни оласига да, савоб сенга, уволи олмаганга бўйлур! Мудом инсонлик хурматнинг дод теккимиз, пок саклаб бор, ўли!

23. Ўғлим, умр - болга ўшайди. Болнинг камроқ истеъмол килингани, умрнинг кўпроқ кўрилгани яхши. Бунинг учун жисмоний, ақлий меҳнати сев. Фарзандларинги ҳам шунга одатлантириб бор. Чунки, мебёрида қилинган меҳнат болани тарбияга тортади, танини соғлом қиласи, ақлини жам қилиб, хотириасини мустаҳкамлаб, умрни узайтиради, ота ўли!

24. Ўғлим, менинг одимдама юз ёшли бўлсанг ҳам боламсан! Боланг олдида - отасан! Хатто катта лавозимдор, олим, академик бўлсанг-да... Болаларинг тарбиясида эътибор бер: уларни меҳмонни кутишга, мезбоноликкага ўтрайтиб бор. Оталиша шаънингда дод туширмай. Болланг, дастлаб сенга, онасига, элга, Ватанига мададкор бўлсин. Буни жой-жойда таъминлаб бор. Сен, менинг нон-тузиним оқлаб боряпсан, фарзандларинг сенинкини оқласин, ўғлим!

25. Ўғлим, хар қандай ёввойи хайвонин кўлга олса бўлади. Инсон арслон, сиртлон, бўри, чўчка. Инсон кўлга олиш учун алдайди, хийла ишлатади, ўрни келса, қамчилайди - алдаб... Ракиб ёввойи хайвонига ўшшайди, уни хийла, алдов, мактоб, згилиш билан кўлга оласан. Эгалиш - итоат смас, истиқболли максадининг ижобатлилигидан ёрқин дарак, хабардорликдир, ўғлим!

26. Ўғлим, мен - ерман: сени кўтариб турган: хар қандай оғфатдан асраран. Сен бўлсанг - мусаффо осмонимсан! Сен ҳам, зуррётларинг олдида мендек бўлиб қол! Лекин турмушинг, оила борасидаги ҳаётинг, отан-

27. Ўғлим, Ватан, эл, оила, фарзанд, дўстларнинг йўлида, сочинг оқарса, бу бахт. Қалбинг, тилинг, инсон юрагини, йўлини ҳамиша меҳр нуридан баҳраманд этиб юрисин, ўғлим!

28. Ўғлим, албатт, уддасидан чиқ, бажар! Лекин кимларнингdir ёрдамига, соясига ишониш эмас. Ваъда-вафоси билан- инсон, пок, ҳалол лафзи билан улуг, кимматли кадри.

29. Ўғлим, Ватан, эл, оила, фарзанд, дўстларнинг йўлида, сочинг оқарса, бу бахт. Қалбинг оқлиги: бу кунга

етган ҳам, етмаганлар ҳам бор, ўғлим. Шоир ёзғандаридек: "Сочингнинг оқи, ўзи бир хусн..."

Одамлар сочиннинг меҳнат билан оқарган хуснига боки, ҳавас қилсиллар, умр ҳаёт йўлингни тасаввур қилсиллар, ўғлим!

30. Ўғлим, ҳаётда шошилма! Катта одим ҳам ташлама: ўйларни тасмийлай олиш билан, омадли кечади. Омадинг: оиласиган, маҳалланг, элинг, Ватаннинг боилик улашиби муркаррардир. Ҳамма ҳам бунга амал қилимоги жоиз, ўғлим!

31. Ўғлим, чивин шираға кўнади. Сен меҳнатга кўн! Унасан! Чивин, шираға кўнавериб-кўнавериб, сўнг ғаламис-нағси бузулғигидан бўкиб, ўз жонига ўзи қасд қиласи: бўкиб ўлади. Чунки, ўғлим, у чивинда, онг батамом йўй! Ахир, сен одам Ато Момо ҳавонинг ўғли, онгли инсонсан-ку?

32. Ўғлим, ҳаётда шошилма! Катта одим ҳам ташлама: ўйларни тасмийлай олиш билан, омадли кечади. Омадинг: оиласиган, қокиласад! Чиқар йўлингни чамалаб кўр; кечиб ўтадиган бўлсанг, йўлга одимла. Кечишга кучинг етмайдиган, ёки кимларнинг ёрдамига таянадиган бўлсанг, бундай бўлмаслиги гумон, чиқма!?

33. Ўғлим, ҳаётда шошилма! Катта одим ҳам ташлама: ўйларни тасмийлай олиш билан, омадли кечади. Омадинг: Ато Момо ҳавонинг ўғли, онгли инсонсан-ку?

34. Ўғлим, ҳаётда шошилма! Катта одим ҳам ташлама: ўйларни тасмийлай олиш билан, омадли кечади. Омадинг: оиласиган, қокиласад! Чиқар йўлингни чамалаб кўр; кечиб ўтадиган бўлсанг, йўлга одимла. Кечишга кучинг етмайдиган, ёки кимларнинг ёрдамига таянадиган бўлсанг, бундай бўлмаслиги гумон, чиқма!?

35. Ўғлим, ҳаётда шошилма! Катта одим ҳам ташлама: ўйларни тасмийлай олиш билан, омадли кечади. Омадинг: оиласиган, қокиласад! Чиқар йўлингни чамалаб кўр; кечиб ўтадиган бўлсанг, йўлга одимла. Кечишга кучинг етмайдиган, ёки кимларнинг ёрдамига таянадиган бўлсанг, бундай бўлмаслиги гумон, чиқма!?

36. Ўғлим, ҳаётда шошилма! Катта одим ҳам ташлама: ўйларни тасмийлай олиш билан, омадли кечади. Омадинг: оиласиган, қокиласад! Чиқар йўлингни чамалаб кўр; кечиб ўтадиган бўлсанг, йўлга одимла. Кечишга кучинг етмайдиган, ёки кимларнинг ёрдамига таянадиган бўлсанг, бундай бўлмаслиги гумон, чиқма!?

37. Ўғлим, ҳаётда шошилма! Катта одим ҳам ташлама: ўйларни тасмийлай олиш билан, омадли кечади. Омадинг: оиласиган, қокиласад! Чиқар йўлингни чамалаб кўр; кечиб ўтадиган бўлсанг, йўлга одимла. Кечишга кучинг етмайдиган, ёки кимларнинг ёрдамига таянадиган бўлсанг, бундай бўлмаслиги гумон, чиқма!?

38. Ўғлим, ҳаётда шошилма! Катта одим ҳам ташлама: ўйларни тасмийлай олиш билан, омадли кечади. Омадинг: оиласиган, қокиласад! Чиқар йўлингни чамалаб кўр; кечиб ўтадиган бўлсанг, йўлга одимла. Кечишга кучинг етмайдиган, ёки кимларнинг ёрдамига таянадиган бўлсанг, бундай бўлмаслиги гумон, чиқма!?

39. Ўғлим, ҳаётда шошилма! Катта одим ҳам ташлама: ўйларни тасмийлай олиш билан, омадли кечади. Омадинг: оиласиган, қокиласад! Чиқар йўлингни чамалаб кўр; кечиб ўтадиган бўлсанг, йўлга одимла. Кечишга кучинг етмайдиган, ёки кимларнинг ёрдамига таянадиган бўлсанг, бундай бўлмаслиги гумон, чиқма!?

40. Ўғлим, ҳаётда шошилма! Катта одим ҳам ташлама: ўйларни тасмийлай олиш билан, омадли кечади. Омадинг: оиласиган, қокиласад! Чиқар йўлингни чамалаб кўр; кечиб ўтадиган бўлсанг, йўлга одимла. Кечишга кучинг етмайдиган, ёки кимларнинг ёрдамига таянадиган бўлсанг, бундай бўлмаслиги гумон, чиқма!?

41. Ўғлим, ҳаётда шошилма! Катта одим ҳам ташлама: ўйларни тасмийлай олиш билан, омадли кечади. Омадинг: оиласиган, қокиласад! Чиқар йўлингни чамалаб кўр; кечиб ўтадиган бўлсанг, йўлга одимла. Кечишга кучинг етмайдиган, ёки кимларнинг ёрдамига таянадиган бўлсанг, бундай бўлмаслиги гумон, чиқма!?

42. Ўғлим, ҳаётда шошилма! Катта одим ҳам ташлама: ўйларни тасмийлай олиш билан, омадли кечади. Омадинг: оиласиган, қокиласад! Чиқар йўлингни чамалаб кўр; кечиб ўтадиган бўлсанг, йўлга одимла. Кечишга кучинг етмайдиган, ёки кимларнинг ёрдамига таянадиган бўлсанг, бундай бўлмаслиги гумон, чиқма!?

43. Ўғлим, ҳаётда шошилма! Катта одим ҳам ташлама: ўйларни тасмийлай олиш билан, омадли кечади. Омадинг: оиласиган, қокиласад! Чиқар йўлингни чамалаб кўр; кечиб ўтадиган бўлсанг, йўлга одимла. Кечишга кучинг етмайдиган, ёки кимларнинг ёрдамига таянадиган бўлсанг, бундай бўлмаслиги гумон, чиқма!?

44. Ўғлим, ҳаётда шошилма! Катта одим ҳам ташлама: ўйларни тасмийлай олиш билан, омадли кечади. Омадинг: оиласиган, қокиласад! Чиқар йўлингни чамалаб кўр; кечиб ўтадиган бўлсанг, йўлга одимла. Кечишга кучинг етмайдиган, ёки кимларнинг ёрдамига таянадиган бўлсанг, бундай бўлмаслиги гумон, чиқма!?

45. Ўғлим, ҳаётда шошилма! Катта одим ҳам ташлама: ўйларни тасмийлай олиш билан, омадли кечади. Омадинг: оиласиган, қокиласад! Чиқар йўлингни чамалаб кўр; кечиб ўтадиган бўлсанг, йўлга одимла. Кечишга кучинг етмайдиган, ёки кимларнинг ёрдамига таянадиган бўлсанг, бундай бўлмаслиги гумон, чиқма!?

46. Ўғлим, ҳаётда шошилма! Катта одим ҳам ташлама: ўйларни тасмийлай олиш билан, омадли кечади. Омадинг: оиласиган, қокиласад! Чиқар йўлингни чамалаб кўр; кечиб ўтадиган бўлсанг, йўлга одимла. Кечишга кучинг етмайдиган, ёки кимларнинг ёрдамига таянадиган бўлсанг, бундай бўлмаслиги гумон, чиқма!?

47. Ўғлим, ҳаётда шошилма! Катта одим ҳам ташлама: ўйларни тасмийлай олиш билан, омадли кечади. Омадинг: оиласиган, қокиласад! Чиқар йўлингни чамалаб кўр; кечиб ўтадиган бўлсанг, йўлга одимла. Кечишга кучинг етмайдиган, ёки кимларнинг ёрдамига таянадиган бўлсанг, бундай бўлмаслиги гумон, чиқма!?

48. Ўғлим, ҳаётда шошилма! Катта одим ҳам ташлама: ўйларни тасмийлай олиш билан, омадли кечади. Омадинг: оиласиган, қокиласад! Чиқар йўлингни чамалаб кўр; кечиб ўтадиган бўлсанг, йўлга одимла. Кечишга кучинг етмайдиган, ёки кимларнинг ёрдамига таянадиган бўлсанг, бундай бўлмаслиги гумон, чиқма!?

49. Ўғлим, ҳаётда шошилма! Катта одим ҳам ташлама: ўйларни тасмийлай олиш билан, омадли кечади. Омадинг: оиласиган, қокиласад! Чиқар йўлингни чамалаб кўр; кечиб ўтадиган бўлсанг, йўлга одимла. Кечишга кучинг етмайдиган, ёки кимларнинг ёрдамига таянадиган бўлсанг, бундай бўлмаслиги гумон, чиқма!?

50. Ўғлим, ҳаётда шошилма! Катта одим ҳам ташлама: ўйларни тасмийлай олиш билан, омадли кечади. Омадинг: оиласиган, қокиласад! Чиқар йўлингни чамалаб кўр; кечиб ўтадиган бўлсанг, йўлга одимла. Кечишга кучинг етмайдиган, ёки кимларнинг ёрдамига таянадиган бўлсанг, бундай бўлмаслиги гумон, чиқма!?

51. Ўғлим, ҳаётда шошилма! Катта одим ҳам ташлама: ўйларни тасмийлай олиш билан, омадли кечади. Омадинг: оиласиган, қокиласад! Чиқар йўлингни чамалаб кўр; кечиб ўтадиган бўлсанг, йўлга одимла. Кечишга кучинг етмайдиган, ёки кимларнинг ёрдамига таянадиган бўлсанг, бундай бўлмаслиги гумон, чиқма!?

52. Ўғлим, ҳаётда шошилма! Катта одим ҳам ташлама: ўйларни тасмийлай олиш билан, омадли кечади. Омадинг: оиласиган, қокиласад! Чиқар йўлингни чамалаб кўр; кечиб ўтадиган бўлсанг, йўлга одимла. Кечишга кучинг етмайдиган, ёки кимларнинг ёрдамига таянадиган бўлсанг, бундай бўлмаслиги гумон, чиқма!?

53. Ўғлим, ҳаётда шошилма! Катта одим ҳам ташлама: ўйларни тасмийлай олиш билан, омадли кечади. Омадинг: оиласиган, қокиласад! Чиқар йўлингни чамалаб кўр; кечиб ўтадиган бўлсанг, йўлга одимла. Кечишга кучинг етмайдиган, ёки кимларнинг ёрдамига таянадиган бўлсанг, бундай бўлмаслиги гумон, чиқма!?

54. Ўғлим, ҳаётда шошилма! Катта одим ҳам ташлама: ўйларни тасмийлай олиш билан, омадли кечади. Омадинг: оиласиган, қокиласад! Чиқар йўлингни чамалаб кўр; кечиб ўтадиган бўлсанг, йўлга одимла. Кечишга кучинг етмайдиган, ёки кимларнинг ёрдамига таянадиган бўлсанг, бундай бўлмаслиги гумон, чиқма!?

55. Ўғлим, ҳаётда шошилма! Катта одим ҳам ташлама: ўйларни тасмийлай олиш билан, омадли кечади. Омадинг: оиласиган, қокиласад! Чиқар йўлингни чамалаб кўр; кечиб ўтадиган бўлсанг, йўлга одимла. Кечишга кучинг етмайдиган, ёки кимларнинг ёрдамига таянадиган бўлсанг, бундай бўлмаслиги гумон, чиқма!?

56. Ўғлим, ҳаётда шошилма! Катта одим ҳам ташлама: ўйларни тасмийлай олиш билан, омадли кечади. Омадинг: оиласиган, қокиласад! Чиқар йўлингни чамалаб кўр; кечиб ўтадиган бўлсанг, йўлга одимла. Кечишга кучинг етмайдиган, ёки кимларнинг ёрдамига таянадиган бўлсанг, бундай бўлмаслиги гумон, чиқма!?

57. Ўғлим, ҳаётда шошилма! Катта одим ҳам ташлама: ўйларни тасмийлай олиш билан, омадли кечади. Омадинг: оиласиган, қокиласад! Чиқар йўлингни чамалаб кўр; кечиб ўтадиган бўлсанг, йўлга одимла. Кечишга кучинг етмайдиган, ёки кимларнинг ёрдамига таянадиган бўлсанг, бундай бўлмаслиги гумон, чиқма!?

58. Ўғлим, ҳаётда шошилма! Катта одим ҳам ташлама: ўйларни тасмийлай олиш билан, омадли кечади. Омадинг: оиласиган, қокиласад! Чиқар йўлингни чамалаб кўр; кечиб ўтадиган бўлсанг, йўлга одимла. Кечишга кучинг етмайдиган, ёки кимларнинг ёрдамига таянадиган бўлсанг, бундай бўлмаслиги гумон, чиқма!?

59. Ўғлим, ҳаётда шошилма! Катта одим ҳам ташлама: ўйларни тасмийлай олиш билан, омадли кечади. Омадинг: оиласиган, қокиласад! Чиқар йўлингни чамалаб кўр; кечиб ўтадиган бўлсанг, йўлга одимла. Кечишга кучинг етмайдиган, ёки кимларнинг ёрдамига таянадиган бўлсанг, бундай бўлмаслиги гумон, чиқма!?

60. Ўғлим, ҳаётда шошилма! Катта одим ҳам ташлама: ўйларни тасмийлай олиш билан, омадли кечади. Омадинг: оиласиган, қокиласад! Чиқар йўлингни чамалаб кўр; кечиб ўтадиган бўлсанг, йўлга одимла. Кечишга кучинг етмайдиган, ёки кимларнинг ёрдамига таянадиган бўлсанг, бундай бўлмаслиги гумон, чиқма!?

61. Ўғлим, ҳаётда шошилма! Катта одим ҳам ташлама: ўйларни тасмийлай олиш билан, омадли кечади. Омадинг: оиласиган, қокиласад! Чиқар йўлингни чамалаб кўр; кечиб ўтадиган бўлсанг, йўлга одимла. Кечишга кучинг етмайдиган, ёки кимларнинг ёрдамига таянадиган бўлсанг, бундай бўлмаслиги гумон, чиқма!?

62. Ўғлим, ҳаётда шошилма! Катта одим ҳам ташлам

Ёши кирқлардан ошиб қрлган рўманинг остидан оппоқ сочлари кўриниб турган, чақалогини багрига босиб олган аёлнинг чехраси хушнуд эди. Манзура исмли бу аёл менга бир оғиз гали борлигини айтди. Бу орада унинг қўлидаги чақалоқ "инга"лаб юборди. Мен:

- Ие, набирангизнинг овози жуда жарангдор экан-а, - дедим. Аёл хўрисиди. Кейин:

- Синглим, ҳамма гап шундаки, бу на-бирам эмас, фарзандим. Тўнгичим ва мен йиллаб кутган болам бу, - деди. Мен нокулай ахволга тушиб қолиб уср сурадим. У сўзида давом этди.

- Оиласизда олтига ўғилдан кейин түгилган қиз эдим. Ота-онам ўзлари ўқишмаган бўлсалар-да, олтига акамни ўқитишган. Улар кейинчалик яхши вазифаларда ишлай бошлаши. Мен ҳам тиббийт техникинни битиргача яхши бир хонадоннинг фарзандига унаштирилдим. Онам уйдаги ҳамма рўзгор юмушларни қаттиқўйлик билан ўргатарди. Бэззан, сандиқдаги сармоларимни ёйиб кўрсатарди. Эхе, нималар йўқ эди. дейисиз бу сармоларнинг ичиди. Айниска, чақалоқларнинг минг хил кийимчалари жуда ажойиб эди. Бир куни шуларни офтобга ёйиб таҳлаётганимизда аммам кириб қолди.

- Сармоларинг бунча чиройли, қизим. Илоё, баҳти бўлгун, - деди дуо қиларкан, кутилмаганди кўзи чакалоқ кийимларига тушиб қолди.

- Ие, булар кимга Донобуви? - сўради онамдан. Онам эса кулиб:

- Кимга бўларди, Манзуранинг боласи учун олганманд-а, - деди.

- Ўргилай сиздан, лекин буларни хозирча тарқатиб юборганинг маъқул. Туғилмаган чақалоқ юйим олишнинг хосияти йўй, дейишиади ахир, - деди аммам куйиниб.

Онам ёёда турсин, мен ҳам бу кийимларни беногана беришига қўзим кийимасди. Онам уларни таҳлаб янга сандиқда ташлади. Боз устига Чорсудан бешик ҳам олиб келиб унинг устида гаврапӯшларни тика бошлади.

Хуллас, менинг ҳам бу бахлак боламнинг ҳам сармолари таҳт бўлди. Тўйим ўтди. Мени тўнгим ўғилга беришганди. Унинг бешта укалари бўр, бўлиб бу уйда қиз бола йўқ эди. Мени еру-кўкка ишонишмасди. Хуллас, баҳтидан сархуш эдим. Орадан ўтди. Онам хавотирга туша бошлади. Ҳар гал келганида бўйимда бор йўқлигини су-

ришилар, чехрасига хавотир соя ташларди. Мен эса парвойи палак эдим. Бу орада бирин-кетин овсинаш туширдик. Йил утмай улар бешик кушиди. Шундагина юрагимга оғриқ кирди. Икки овсинашни айвонда хуш-хандон, бекиши бахтдан масрур бешик тебрибат алла айтишар, бешикдаги кичконтойлар эса қикирлаб кулишиб уларнинг баҳтини бисёр этарди. Ўзим туркухонада ишлардим. Кунда қанча-канча гўдакларни кучардим. Уларнинг жаннати хидлари димомигма ўнашиб қоларди. Орадан 11 ўтди. Эрим энди кўпчиликка арашашмайдиган, мен ҳам изтироблар билан тонг оттирадиган бўлиб қолдим. Бир

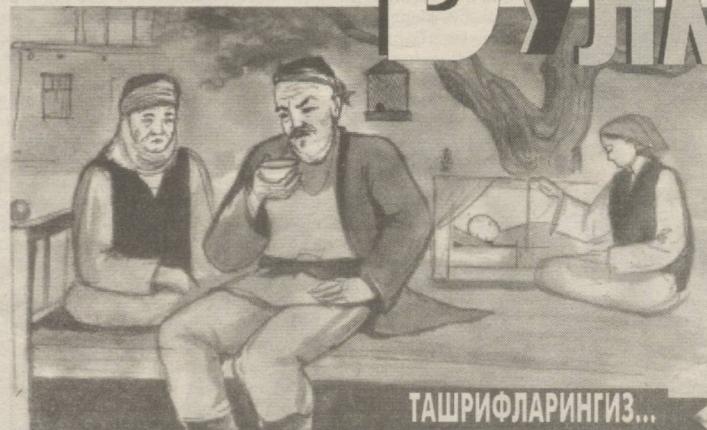
Эримнинг ким биландир учрашиб юрганини менга ҳам айтишиди. Индамадим. Дардим ичимда.

- Мабодо эрингиз уйланса... Қарши эмасмидингиз?

Нима ҳам қила олардим. Онам эринг

шилпагимни бериб юборсин. Бугун эрта ота бўласид. Суюнчини тайёрлаб қўяверинг», - дерди.

Менинг ичимга фул-гула тушди. Бир амалаб ўрнимдан туриб деразадан қарасам пастда эрим турибди. Жувон эркала-

ТАШРИФЛАРИНГИЗ...

марта эримга ажрашишдан гап очдим. У индамай кўчага чиқиб кетди. Онам билан қайонам эса мени олдиларига солиб дўхтирма-дўхтири, табибма-табиб олиб юришади. Умид билан ўтган 19 йил мен учун қанча алалмалар келтирганини биргина ота-онам, ўзим, Оллоҳим билади. Онам тиккак бешик асбоблар эскириб, бешик бўлса шифонернинг устиди мунгайтанича турарди. Онам аллақачон оламдан ўтган аммамнинг сўзларини бот-бот эслаб йигларди.

- Хеч ким сизга болангиз йўқлигини тавна қиласмиди?

- Эримнинг ўйидагилар менга индашмасда-да, ўғилларига ачинишаётинни се зардид. Чунки, қолган ҳамма овсинашларимни болалари аллақачон уйганиб қолишиганди. Биз эса...

Кейинчалик эримнинг ўзгарганини сеза бошладим. Аммо, индай олмасдим. Менинг илми узун, нинам эса синик эди.

билан гаплашгин. Уларнинг кўзига ёмон кўриниб юргаган, дейишарди. Мен эримни бирорга беришига кўна олмасдим. Кечириб бўлса-да, бўйимда бўлди. Бу баҳт анча кечикканди. Баҳт ва баҳтизликни ўзимни ташлайди. Ҳамшира чақаломини олиб келганда ўзимга келдим.

Мен эса энди фарзанд кутардим. Со-

чалимдига оқлар умримдаги қаро кунларни эслатарди. Муҳими бу эмас. Туғрухонада бир чиройли жувон билан бир палатада эдим.

Тунги соат З да кўзим ёриди. "Болам-

нинг "инга"сини эшитиб ўзим ундан-да

ошириб йиғлаб юбордим. Ота-онам, ака-

ларим туркухонада тонг оттиришганини

кин билдим. Эрталаб ёнимдаги жувоннинг овозидан ўйғониб кетдим. Эри:

- Соғлигинг яхшими? Дўхтилар нима дейишияти? - деб сўради.

Жувон: «Мурод ака, ойнлага айтинг,

ниб у билан гаплашарди. Эрим мени кўриб қотиб қолди. Кейин:

- Манзура, яхшимисан? Аҳволинг қалай? - деб сўради. Дамим ичимга тушиб ўзимни тўшакка ташладим. Ҳамшира чақаломини олиб келганда ўзимга келдим.

Палатадошим эрим учрашиб юрган жувон экан. Унинг менинг эрим эканлигини эшитиб у ҳам бир ахволга тушди. Бирданга дарди бошланди. Уни операция қилишиди. Мен туркухонадан чиқиб кетаётганимда реанимация бўлимида ётарди. Орадан икки ҳафта ўтаг, бир куни кечаси эрим кўлида чақалоқ билан уйимизга кириб келди.

- Манзура, Пўлатой вафот эти... Унинг қизасини олиб келдим. Мени кечиринг, бу менинг ҳам фарзандим... - деди. Мана ҳозир бир ўғил, бир қизчани эмисиб катта қилаётман. Эримнинг қилимшини кечирдим, нима қилай? Аҳир одамлар бир икки йилда фарзанд учун ажрашиб кетишади. Мен сабр килдим, қайнонам, эрим ҳам кутишиди.

Мақсадим шуки, ёшлар сал сабрли бўлишиш... Айтганда, онам ўшанда олиб кўйган кийимларнинг бирортасини ҳам; хотто бешинки ҳам бермади. Ирим килди. Ҳаммасини болам туғилгандан кейин янги олишиди. Балки, ўша аммам айтган гапда бир ҳикмат бор экан-да, - деб ўтайди. Бошқалар ҳам менинг онамга ўшаб туғилмаган бола учун буюм олишмаганда маъқул экан.

Аёл йиғлай бошлаган чақалогини ўпаша чиқиб кетди. Мен эса чиндан ҳам ўтмишдан қолган, момоларимиз қаттиқ риоя қўладиган удумларимизда чиндан бир сир борлигига икрор бўлдим.

БАСИРА

Қўнғироқларингиз...

Эрим бир ёмон қараб кўйди. Юрагим шиф этиб кетди. Дўстлари кетгандан кейин: «Мен сенга чой киритдеганимид?», - деб роса сўклиди. Кайнонамга айтсан. «Киритманг эди-да», - деб ўғилини ённи олди. Яна бир куни дўстлари келди. Бу сафар чой киритмадим. Дўстлари кетгандан кейин: «Нимага чой киритмадинг?» - деб бир тарсаки урди. Қайнонамга айтсан: «Киритманг эди-да», - деб гапни қиска килди. Шундай килиб бир-бirimizни хеч тушишмадик.

Юкорида қўнғироқ қилган йигит ва ташриф буюрган аёл тақдирларида қандайдир якинлик бордек назаримда. Бир томон: «Хотинингнинг кўлга ол», деб турса, иккинчи томон: «Бўш келма!», - деб четдан гап утиришининг маҳсулли эмасмикан бу? Менимча, амма-ю, холаларнинг бундай насиҳатлари, фойдадан кўра кўпроқ зиён келтиради. Аёл минг қиска ҳам аёл. У зрига суюнади, паноҳим, химоячим, деб билади. Ўзига суюнган аёлни оёқ ости қилиш мард йигитнинг иши эмас. Суюнтар тогига тош отиш ҳам аёлга ярашмайди. Сиз бунга нима дейисиз, азиз муҳлислар?

Тоҳир НОРИМОВ

НИМАГА ЧОЙ КИРИТМАДИНГ?

бира ўқиган қадроп синфдошим кулиб турибди. У билан кучоқлашиб кўришиб кўярда-кўймай ўйга судради. У олдинда, мен орқада ўйга кирдик. Мехмонхонага кираётим йўлакда тўмтайтиб турган хотинингма "Чой-пой кўйвор", - дедим шипшиб. Эрталаб бироз чўкишиб олганимиз учун ҳам ҳоври босилмаган экан, портлаб кетди.

- Ҳозир чой ичдингиз-ку!

Унин бу гапи бошимга болға билан ургандай миям зиркираб кетди. Дўстимга билдирам

такрорланиб турарди.

Биримиз биримизга ён бо-сишини ўйламасди, биримиз биримизнинг қизиқишина кешарларимизнинг хурмат килишишимиз лозимигини хаёлимизга ҳам келтирмасдик. Сен билан бир ёстиқа боз кўйган кишининг билан бир тан, бир жон бўз экан. Йўқса, биринг ўнга, биринг чапга тортаркансан. Бундай фикрга энди келдим. Ўтган йилларни эса энди ортга қайтириб бўлмайди. Ўшанда бу ҳақда ўйла-ганимда балки йиллар давомида турмушимизни ур-сур бўлан эмас, ҳаловатли ўтказмадик. дейман.

Йигит билан анча гаплашдик. Гўшакни ўйғач бир ҳафта бурун эридан шоюнга келиб ўтшиб тушиб кетди.

- Бўлар бўлмасда хақорат қиларди, тарсаки тортиб юборарди. Битта қизим, уй-жойим бор. Мени тушнадиган ўқимишли инсон билан турмуш куриш ниятида эълон бергани келгандим. - деди у.

- Нимага уради?

- Арзимаган нарсадан баҳона кидираверарди. Энди келин бўлиб тушган пайтларим эди. Бир куни ҳоври супуриб турсан иккита ўртоғи келиб қолди. Даррор чой кўйиб юбордим. Чой киритнанимда улар нарада ўйнаб ўтиришган экан.

ОНА! МАСЬУЛЛИГИНГ УНУТМА!

«Боланга боғланаб яша, аёл»—13-сон

ЭСЛАТМА: Санобар исмли аёл фарзанди **Жасур**-ни ўз холига ташлаб бозорда тириклини қиласди. Бাশлан калтаклайди. Ўғли эса кун бўйи кўчада юради. Раҳмидл қўшилар юна нон овқат бершиади. Балки, кексайгандан Санобарни шу ўғли бокар! Аммо, меҳр кўрмаган бола, онасига меҳр кўярмикан?

Н. ЖАЛОЛИДДИН кизи

Хаммамизга сир эмаски, она деган улуг зотнинг энг биринчи вазифаси-фарзандини ҳар томонлама мукаммал инсон даражасида камолга етказишдан иборат. Тарбия борасидаги отасиз, факат онанинг кўлида ўсаёт-

ган болаларга масъуллик она-нинг зиммасида-ку! Тарбиянинг тўғри шаклланишида онда-сонда учраб турдиган Санобардек тарбиясиз она-ларни ҳам тарбиялаш хукук-тартибот органлари, кенг жамоатчилик, шунингдек, маҳал-

“Оила ва жамият”нинг 26-сонини олиб келган куним бутун маҳалла аёллари, келинлари, қайноналар газетанни кўлма-кўл қилишиб ўқиб чикиши. 2-3 кундан кейин газетан кўлумга қайта тегиб, онамларга ушбу мақолани ўқиб бердим. Кечкурунлари кўчага чикиб дам оладиган онамларга маҳалламиз аёллари курсдан бўлиб: “Кизингизга айтинг, бу газетани тез-тез олиб келиб маҳалланини келинларига, кизларига ўқитиб турсин, ибрат бўлади”, - дейишибди. Ойимлар: “Ўзларингиз ҳам “Оила ва жамият” газетасиги обуна бўлганингизда, бундан ҳам яхши мақолаларни ўқиган булардингиз”, деганларидан сўнг, кейинги сонларини сабиб олиб ўқишмодда. Энди ба мақола хусусидаги маҳалламиз аёллари фикрини баён қилимокиман. Ёш келинчакларимиз: “Аёл ҳеч қачон ҳукмдор бўла олмайди. У доимо вазир бўлиб, оқил маслаҳатлар бериши лозим. Аёл вазиригини бошкара олмадими, энди қазосини олсин”, - деган фикрни билдириши. Лекин ёши катта аёллар, қайноналар бу гапларга чукурроқ ёндошиб: “Ҳамма ҳам ҳато қиласди. Биз ҳам бунга ушбу мақола муалифи. У дунёга ҳам карғиш олиб кетмасин яна”, - дейишибди. Биз бутун маҳалла аёллари номидан Ди-

ла фоалларининг ҳам зиммасига тушади.

Санобарнинг 3-4 ёшли ўғилласини баъзан уйига камаб кетиши, баъзан эса кўлига бир бурда ноннинги берса бериб, бермаса бермай, кўчага ҳайдаб, ўзи “уззум” тентираши, бозор килиши жуда ёмон.

Бу ўринда шу Санобар яшатган маҳалла фаолларига айттар сўзим бер эди. Нечук жимисиз шу маҳалланинг ишбилир-мон фаоллари? Вазифангизни наҳот унтундингиз? Бундай яра илдиз отмасидан шифосини ахтармайсизми?

Санобар! Хозир оч коладиган, одам, ўладиган замон эмас-ку! Бозорда санғиши ўрнига, бир ишнинг бошини тутиб,

сабр-матонат-ла ўғлинг тарбияси билан шугуллан: Истасанг маҳаллангинг кўмагида сенга ва биргина фарзандинг камолига кўмак берадиган мард инсонлар ҳам топилади.

Кўли гул аёлларимиз бир эмас, кўплаб болаларни ҳам меҳнатга йўллаб бокишаётни, кун кўришапти-ку. “Интилганга толе ёр”, деган нақлини унтунта. Эл назаридан, ўғлинг назаридан четда колмаслик учун боши берк кўчадан қайти. Кун келиб Жасурнинг камолини кўриб қувонганингни, гўзларини тушириб қайнона бўлганингни ҳам жонкӯр газетамиз “Оила ва жамият”дан ўқиб севинайлик.

**Афифа ХАСАН кизи
Тошкент шахри**

БҮЁҒИГА
ПИШИҚ БЎЛИНГ!«Ўз синглим деб
ишонгандим»—34-сон

ЭСЛАТМА: Эримнинг уйида туппа-тузук яшардик. Аммо ота-онамиздан ҳам бизга ўймерос қолганди. Синглиминг гапига кириб ўша ўйни сотиб, Тошкентга кетдик. Билсал синглиминг эрини шашлаб ўзга эрек билан яшаётган экан. Энди эса бирга олинган уч хонали уйдан синглим бизни хайдайти. Нима килишга хайронман. **Н. ЙУЛДОШЕВА**

Моҳира опа! Аввало, “Бир каттанинг бир кичининг айтганини қил”, деган нақлга риоя қилган ҳолда, қўшиларингизнинг, тоғангизнинг айтганини қилишингиз, отонангиздан қолган ёдгорлик - ўйнингизни сотишига йўл қўймаслигиниз керак эди. Майли, бўлар иш бўлиб, ўйни соттандан кейин ҳам, килаётган ишингизга пишиқ-пухта ёндошмай, барча имкониятини синглимингизга бериб қўйибисиз. Энди бўёғига пишиқ бўлини! Шундай йўл тутингки, синглиминг ҳам озор чекмасин, сиз ҳам болаларингиз билан бир куннингиз кўриб туринг. Эрингиз кайтиб келиб қолса, ўғини вақт кўрсатади.

Ушбу мақолани ўқир эканман, шунгай ушаш бир воқеа эсмуга тушди. Менга таниш бўлган бир оиласда иккака-ука бўларди. Аканинг 7 та, уканинг 3 та фарзанди бўлиб, иккака-ука ота-онасидан қолган ҳовлида яшашарди. Опа-сингилларди турмушга чиқиб ўзларидан тинки-тинчиб кетишишанди. Ака-ука бир-бирлари билан аҳул эди-ю, лекин овсинларнинг ҳар турли жомароларидан сўнг кун келиб улар орасига ҳам со-вукчилик тушди. Бир қарасангиз, фарзандларнинг келишмовчилиги, бошқа пайт оиласидаги арзимаган икри-чикирлар сабабли жанжал кўтарилади.

Барча оила аъзолари аканинг туғилган кунини нишонлашетган бир пайтда ука ичиб олиб, нимадандир жазаваси тутиб қолган. Кўчага чиқиб олиб, бутун маҳаллани бошига кўтартган. Қўшиларнинг ҳай-ҳайга ҳам қарамай, аканинг насиҳатларини кулоққа олмай бақириб, акани дўппослай кетди. Шу пайт уйга юргургана кириб, кетиб, бир ош пиҷон олиб чиқди-да, ҳамманинг кўз ўйнингда акани пичлоблай кўйди...

Иғилгандарнинг кўлидан ҳеч бир иш келмади. Кимдир чакириган “Тез ёрдам” бир пасда-тиб келиб, пич-ланган акани олиб кетди. Афсус... Ака касалхонага этиб бормайди, йўлда жони узилиби.

Кўшилар кейин билишса, уриш-жанжалнинг асл сабаби ўй-жой масаласи бўлиб, ука-акасидан бу ўйни бушатиб қўйишни талаб этган. Акаси эса борар жойи йўклигини, бирор уй олиб сўнг чиқиб кетишини ётиғи билан тушунтирида, ука тушуниши истамаган. Оқибатда эса аканинг 7 нафар фарзанди етим қолди. Уканинг умри эса қамоқда ўтмоқда.

Маҳалла аҳли аканинг оиласига уй олишга ёрдамлашиди. Катта келин 7 нафар фарзанди билан кўчиб кетгандан кейин кичик келин ҳайҳотек ховлида хувиллаб қолаверди...

Моҳира опа, ҳаётда шунака жигарлар ҳам топилиб тураркан. Шунинг учун ҳеч куонманг. Бундан баттари ҳам бўлиши мумкин эди-ку, денг-да, келажагиниз жахида ўйлан!

ЛАТОФАТ«Ўша кунларни
қайтаролсайдим»—26-сон

ЭСЛАТМА: Ёшим 48да. Қалбим тўла армон. Қайнонамга кўп ёмонликлар қилдим. Бечорани не-не ҳақоратлар билан уйдан ҳайдаб юбордим. У менга ёмонлиги ўқулигига ишонтириб қасам иди. Лекин, мен begunoқ кампирни хўрлаганинг учун шўрим куриди. Қизларим бахтсиз ўғлим ва ўзим бедаво дардга чалиндик. Адашдим, хато қилдим. Қани энди қайнонам мени кечирса...

ДИЛОРОМКЕЧИРИМИЛИК
ҲАМ ФАЗИЛАТ

Уйидан ҳайдаган келинга лаънатлар бўлсин. Лекин энди ҳеч бўлмаса қайнонининг дуосини олиб қолсан “Кундан-кун орқага кетаётган жондекман”, - дебди, ушбу мақола муалифи. У дунёга ҳам карғиш олиб кетмасин яна”, - дейишибди. Биз бутун маҳалла аёллари номидан Ди-

лором опанинг қайнонасидан гунохкор келинни кечиришларини, умрлар охирида фарзандларнинг дуои-жонларини қилиб ўтиришларини сўраймиз...

**Малоҳат ХОЛБОЕВА
Янгийўл шахри, Taxta-кўприк маҳалласи**

ФАРЗАНДЛАРИНГНИ

«Бу гуноҳ мени адo қиласди»—26-сон

ЭСЛАТМА: Эрим билан севишиб турмуш куриб, иккака-ука бўлдик. Аммо, бахти кунлариминг бирида эрим билан жанжаллашиб қолдик. Жаҳл билан ўйдан чиқиб кетган эрим атоҳалокатда вафт этди. Ўша куни эримга айтган гапларимдан бир умр пушаймон бўлиб яшапман.

Б. САЙИДАЛИЕВА

ЎЙЛА, ГУЛБАХОР!

Синглиминг Гулбахор! “Эр-ярим пир”, - дейишиди. У сенга ҳамма нарсани мухайё килиб кўйди. Ва сенинг ишларингга қаршилини килид. Лекин сен, эрингнинг гапига парво килмадинг, кайсарлик қилдинг. Наҳотки эринг билан, гапинг бир жойдан чиқишини хоҳламадинг? Эрингнинг фикрига қарши чиқиб газабини кўзғатдинг, асабийлаштиринг. Уйдан чиқиб кетаётган одамни асабийлаштириш керак эмасди.

Бу қайсарлигини бир умр армонга айланиси котолди. Энди бола-чакани бокиши учун ишлайсан.

Тилга безътибор бўлганинг учун жабрини тортаёпсан. Энди бу ётига оқилалини билан иш тут. Фарзандларнинг яхши тарбиялаб ўтириш. Чунки, фарзандларнинг эрингнинг зурриётидир. Қўилган гунохларингни ҳадеб ўйлайверма. Бу билан ҳеч нарса ўзгариб қолмайди. Эрингдан қолтаг ёдгор - иккака фарзанднинг келажакда жамиятимиз учун фойда келтирадиган комил инсонлар бўлиб вояга ётсинглар.

**Юнус ТОЛИПОВ
мехнат фахрийиси**

Тошкент шахри,
Чилонзор тумани

Қайнона суб оламан деб каналга тушиб кетади. Катта канал она-ни ўзим сизни бағри тош болаларингиз, келинларингиз бағридан олиб кетай деб, оқизиб кетади.

Қайнонанинг сўнгги кунида ҳам келинлари кўзидан ўш чикмади. Ҳозир бу хонадондан файз кетган. “Кариси бор уйнинг париси бор”, - деб бежиз айтишмаганди. Бу бағритош келинлар бир кун ўзлари ҳам қайнона бўлар. “Сўнгги пушаймон ўзингга душман”, - дейишибди. Онаизорингиз оламдан ўтгандан кейин “онам”-лаб йиглагандан кўра, тириклик чогида меҳр кўрсатинг, азизларим.

Ш. ЖУМАЕВА**Яккабог тумани**БОЛАСИ ЯХШИ-Ю,
ОНАСИ ЁМОНМИ?«Мен бегимни ўзага
бердим»—31-сон

ЭСЛАТМА: Севилиб турмушга чиқдим. Бахти эдик. Бироқ, 10 йил фарзанд кўрмадик. Дўхтирга учрашдик. Дўхтирга эримга айб менда эканлигини айттаётганини эшишиб қолдим. Ажрашгимиз келмасди, лекин, илож қанча? Охири эримни бир кизга ўзим биш бўлиб ўйлантирдим. Энди унинг болаларини бирга ўстираямиз.

Махбуба ОДИЛОВА

Мақолани ўқиб кўзимга ёш келди. Мардлик қилиши ҳамманинг ҳам кўлидан келмайди. Ҳаёт қийинчиликларига дош беролмай ажралиб кетган оиласидар. Шу ўринда қишлоқдомаш Кумуш опа тақдирини эслаб қолдим. Беш фарзандини оқ ювиб тарбиялаган онаизор, болалари ўртасида ўзбилиб қолди. Оиласда келинлар қайнонага бир оғиз ширин гапини гапиришмади. Қайнона бир бурда нон ёйшига тортинарди. Чунки, ҳамма нарса кулф-калитда. Кенжя келиннинг эса тили бурро: “Битта мен сизга карайми, бошқа келинларингиз ҳам қарасин”, дебти. Қариганда ҳеч ким хору зор бўлмасин.

ТАБРИКЛАР, КУТЛОВЛАР!

Азиз дугоналаримиз, НИГИНА ва НАРГИЗА!

Сизларни гулдек гўзал 18 ёшга тўлишингиз билан табриклимиз. Орзуларингиз ушалсан. Келгусида энг баҳти инсонлар бўллиб, хаётга ўз ўрнингизни тошишинизга тилядошмиз.

Тошкент шахри

Этиром билан дугоналарингиз

Азиз ўғли, умидим юлдузи, сунъян тогим
Отабек МУЗАФФАРОВ!

Сени таваллуд, аёминг, 12 ёшинг, мучал тўйинг билан табриклиман. Сенга узоқ умр, соғлиқ тилайман. Баҳтимга хамиша соғ бўл, узоқ умр кўргин.

Онанг Озода

Дўстим ДИЛЗОДА!

13 баҳоринг билан табриклиман. Ота-онанг ва менинг баҳтимга соғ бўллиб юр.

Фарҳод, Ўрикзор

Амакимиз Азаз МУРОДОВ!

Таваллуд аёмингиз муборак бўлсин. Сизга баҳту соадатта ва кувончга бой умр тилаймиз.

Жиянларингиз Раджу, Дамир
Фозгон кўргони

Хурматли янгамиз Адолат КЎЗИЕВА!

Туғилган кунингиз муборак бўлсин. Сизга омад ва баҳт тилаймиз. Юзингиздан табасум аримасин.

Кайнишингилларингиз Умида, Наргиза
Навоий вилояти,
Конимех тумани

БИРОВНИНГ ЁРИНИ
ОЛМА ОМОНАТ...

Бир куни ишдан одатдагидан анча кечичидм. Бекатга қараф кетарканман, даражатлар коронгуликка буркаб турган йўлакда тўхтаб дам олмоқчи бўлдим. Йўлак ёнида эшиги очик колган енгил машина турарди. Дараҳтлар панасидаги коронгуликдан аёл «кишининг нималаридир айтиб ачиқ-ачиқ йиғлагани эшилиларди. Овоз шу қадар ёқимли эдики, беихтиер унинг гапларига кўлок сола бошладим. Кўзларим коронгуликни илгай бошлагани учун, юзларни кўллари билан беркитиб олганча йиғлаётган опоп либоси кизнинг қомати кўрниди. Унинг ёнида узун бўйли, кўлларини икки томонга иложисиз ёйган катак кўйлакли бир йигит турарди.

- Нега мени шунчалик хор киласиз, ер киласиз? Айбим сизни жонимдан ортиқ севганиммиз, айтинг? Мен сиздан молу дунё сўраганим ёйк эди-ку! Ё бирор марта менга совға кўтариб келдингизми? Сиздан муҳаббатингизни, пок севгингизни сўрадим, холос. Сиз эса энди мендан коча бошлайпсиз, мен буни истамайман, - деди киз.

Киз яна йиғлай бошлади. Мен эса атайин азбарой гап нима билан тугашига кизиқканимдан сумкамдаги нарсаларни олиб, яна қайтадан сумкамга жойлаштира бошладим. Бу можар мени кизиқтириб колганди. Киз хиқиллаганича давом этарди:

- Сизни деб ота-онамга уч хонали уй олдиридм, машина олдиридан. Ўқишим хам колиб кетди. Бечора ота-онам эса бадбахт қизлари бир абллаҳнинг дардидаги ёниб юрганини билмайди хам. Йигит кизни тинчлантиримокчи бўлар, лекин киз тўхтади. У кизнинг сочларини силиб бағрига босмоқчи бўлганди, киз итади ташади.

- Нима қулаҳ ахир. Севара! Тушунсангчи, иккита болам, хотиним бор, ахир. Уларни ташлаб сен билан кета олмайман-ку!

- Нимага ташлаб кетолмайсиз? Мен хам бўларни беришими мумкин бола керак бўлса?.. Сиз баҳона топинг, жанжал қилинг, айни хотинингизга кўйинг, - дерди киз хам бўш келмай.

- Азизам! Ахир хотиним бирон марта каттиқ гапирмаса, доима жилмайиб турса? Кандай килиб уларни ташлаб кета оламан? - дерди йигит кўйиниб. - Ахир уй-жойим орасла, болаларим озода. Хотиним жуда пазанда бўлса. Ярим тунда борсам хам кеч келишишинг сабабини сўрамайди. Доимо ширинсўз. Шунчча характер қислама хам унинг бирорта айнина топа олмадим. Ўглим бу йил мактабга боради. Уларсиз яшай олмайман. Муносабатимиз эса... Сен мени кўй, балки бирортасига турмушга...

- Йўк! Йўк! - Жазаваси тутиб бақирав-

ди қиз. - Менга сиз ёқасиз.
Бошха чечким керакмас. Фа-

кат сизни севаман...

Орадан бирор вақт ўтди. Ниҳоят киз тинчланди. Йигит аста гапира бошлади.

- Майли, Севара, хафа бўлмагин. Юр, гаплашиб алайлик...

- Қаेरга?

- Сеникига-да...

- Меникига? Хеч қачон! Ё шу бугун бутунлай борасиз, муносабатларимизга чек кўймиз! Сизни кутиб яшаш жонимга тегди.

Йигит алланималар дейа фўранди. Сўнг: «Сени севаман. Лекин... Сен билан кетолмайман!... Севара машинасига ўтириди. Йигит ўюргиб бориб унга нималар, демокри бўлди. Киз машинасини ўт олдиаркан, кўл силкими. Кетаркан ойнадан бошини чикариб.

- Алвидо, Анвар ака, биз бошқа учрашмаймиз! - деди.

- Алвидо... - деганича йигит хам у кўздан йўкотулгича қараф турди. Кейин у хам бекатга йўналди. Сумкамни кўтарганимча мен хам бекатта кетдим. Йўлда кетарканман: Бу иккি инсон яна учрашармикан? - деб ўйлардим. Менга колса энди уларнинг бутунлай кўришмаганлари яхши эди. Севара исмли киз ўкишига қайтса, балки ўзиға мос бирор йигитни учратиб қолар балки? Ўз хаётни хакида ота-онаси билан дардлашгани маъқулмиди? Мухабbat одамларни не кўйларга солмайди? Лекин Севара бу йигит билан баҳти бўлолмаслиги аниқ. Чунки, йигитнинг жуда ажойиб хотини, оиласи бер экан. Шу пайтагча камилигини топа олмаган бўлса, чиндан хам у омадли инсон. Ўша мен танимаган номаълум аёлгина бузилиб кетиши муқаррар бўлган оиласини сақлаб колиби. Шундай килиб ўзим танимайдиган бу иккি инсоннинг њаётига гувох бўйдим. Шундай бўлса-да, йигитнинг гулдек оиласи бузилмаслигини ва Севара исмли кизга эса баҳт тиладим. Макомлами қадим лапарлардан бири билан тутгаттим келди.

Бироннинг ёрини олма омонат, Ўйнолмайсан, куполмайсан бўлиб хижолат!

ГУЛБАШАКАР

Тахририятдан: Азиз муҳлислар! Ҳар куни кўча-кўйда, бекат ва автобусларда кетарканмиз, ён-вермиздаги турли одамларнинг гап-сўзларни кулогимизга чалинади. Баъзиларида ўзига хос муаммолар бўлса, баъзиларида ҳикмат бўллади. Мана, йўл-йўлакай эшилтган бир сұхбатда шунчча гап бор экан. Сизлар ҳам ана шундай воқеаларга гувоҳ бўлганмисиз? Янги руҳнимизга албатта ёзиб юборинг!

Беш кунлик давомида республикамизда об-ҳаво курук ва иссиқ бўлади. Шарқдан секундига 5-10 метр тезлигда шамол эсади. Ҳавонинг ҳарорати кечаси 16°-21° кундизи 31°-36° гача иссиқ бўлади. Республикамизнинг шимоли, жануб ва чўл худудларида ҳарорат кечаси 18°-23°, кундизи 34°-39° гача иссиқ бўлади.

Кулоққа
чалинган гаплар

ЭЪЛОНЛАР!

Ўзбекистон Республикаси Тошкент шаҳар «Оила зийнати» Маркази қизларни ва келичларни оилавий хаётга тайёрлаш масадидаги куйдаги касблар бўйича ўқув курсларини ташкил этиди. Марказда кам таъминланган оила фарзандлари белуп ўқитилади. Бошқа худудлардан келган ўқувчилар ўткоҳона билан таъминланади.

Ўкув муддати 2 ойлик курслар.

- Бинч-тиқиши (буюрта ахолидан олади) - «Элита» - сўслида пародарлар, чойчабарлар хам тикиши (буюрта ахолидан олади) - Бисерлардан фойдаланиши тикиши (буюрта ахолидан олади) - Башлангич компьютер билимлари хам (Windows 2000) - Олий даражадаги торт ва салатар йиғлаётшаш (амалиёти билан) - Сартошлик (амалиёти билан) - Косметология (амалиёти билан) - Маникор (амалиёти билан)

«Оила зийнати» Маркази кошидаги курсларни билирган ўқувчиларга маҳsus сертификат берилади.

Манзил: «Халқлар Дўстилиги» метроси. Фуркад кўчаси 1 уй. Мўлжал: Республика спорт кўмитаси. Ўқитучилар малака ошириш институти жойлашган бино 2 қават 202 хона.

Телефон: 45-18-42, 98-07-78, 29-28-58

Ўкув муддати 3 ойлик курслар.

- Миллий кўрпа-кўрчапчалик тикиши (буюрта ахолидан олади) - Юшкот ўйинчоклар, бешик кўрчапчалири ва ёстиқчаларни тикиши - Ҳар хил миллий тикиши (буюрта ахолидан олади) Ўкув муддати 4 ойлик курслар - Бинч тикиши (бошловчилар учун) - Машинада гул тикиши (вишишка) (буюрта ахолидан олади) - Инглиз тилида ўзбек вутиларидан олиб борилади.

Професор Эргаш Салимов клиникаси барча турдаги аллергик, бўғин, ошкозон-ичак хасталикларини, касалманд, нимон жон болаларни маҳsus усусларда даволайди. Бронхиал астма хасталигида гормонал дорилар кўлланмайди. Аллергик касалликларни аниқлаб, даволашда турли аллергенларни кўйиб синалади. Иш вақти соат 8 дан 17 гача.

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент, Ўйғур Ҳўжав қўчаси, 4-уй, 10-хона. Автобуслар - 27, 35, 46, 53, 91. Трамвай - 8.

1-шаҳар клиникини бекати. Тел: 49-43-33, 144-64-30.

УРОЛОГ ВРАЧ, ДОЦЕНТ РЎЗМЕТОВ МЭЛС ФОЗИЕВИЧ

ЭНУРЕЗ ҲАСТАЛИГИ БИЛАН ОҒРИГАН ковуғи бўш 10 ёшдан ошган ўГИЛ ва КИЗ болаларни БАТАМОМ ДАВОЛАДИ.

Бўйрак, ковук, простата бэзи касалликларини аниқлайди ва ДАВОЛАДИ. Кабул вақти чоршанба, пайшанба, якшанба кунлари соат 9.00 дан 18.00 гача.

Манзил: Тошкент тумани, Генерал Собир Раҳимов номли жамоа хўжалик, Бобеён кўчаси, 12-йч, «Чорсуз» шоҳбекатидан 464, 469, 522-автобусларнинг «Генерал Собир Раҳимов» бекатига борилади. Телефон: 47-86-83. Лицензия рақами 3271

Ўзбекистон Хотин-қизлар Кўмитаси ва UNFPA «Ўсмиларнинг репродуктив саломатлигини сиёсат ва жамоатчилик томонидан кўйлаб-куватлашни ошириш» кўшима лойиҳасининг координатори ва молия-администрация ёрдамчиси номзодларига танлов эълон қилилди.

Номзодларга бўлган асосий талаблар:

Координаторга: ♂ Ойли маълумотли, Соғлини сақлаш. Ижтимоий фанлар ёки менежмент ихтиослигидаги Бакалавр дипломи эгаси; ♂ Соғлини сақлаш ёки менежмент соҳасидаги иш таъкидаси 10 йилдан калбумаган; ♂ Компьютер саводхонлик - Microsoft Office, Internet; ♂ Рус, инглиз ва ўзбек тилини мумкам билиши;

Молия - администрация ёрдамчиси: ♂ Молия ёки менежмент ихтиослигидаги ойли маълумот; ♂ Молия ёки администрация соҳасидаги иш таъкидаси 6-8 йилдан калбумаган; ♂ Компьютер саводхонлик - Microsoft Office, Internet; ♂ Рус, инглиз ва ўзбек тилини билиши;

Номзодларнинг иш вазифалари:

Координатор: ♂ Лойиҳанинг миллий директорига лойиҳанинг ташкилий масалалари ва баҳолла бўйича ёрдам бериси; ♂ Лойиҳанинг хукумат томонидан бажарилиши лозим бўлган маъбурияларни назорат қилиш; ♂ UNFPA нигинг лойиҳа ёрдамчиси ва лойиҳанинг вилоятдаги ходимларни билан алоқани сақлаб туриш; ♂ Лойиҳанинг иш фаолиятига тегиши барча маълумотларни юзаси ташкилий масалалари ва баҳолла бўйича ёрдам бериси;

Молия - администрация ёрдамчиси: ♂ Лойиҳанинг молиявий масалалари билан шугулланыш; ♂ Семинар, конференция ва тренингларни ташкил этишда лойиҳа директорига ёрдам бериси; ♂ Асбоб-сўнгаларнинг холатини назорат қилиш;

Хужжатлар ўзбекистон Хотин-қизлар Кўмитасининг Ахборот Марказида ушбу эълон чоп этилгандан 10 кун мобайнида кабул килинади.

Манзил: Тошкент ш. Навоий қўчаси, 30, 2-кават.

ЭЪЛОН!

2001 йилдан бошлаб Бирлашган миллатлар ташкилотининг UNFPA ташкилоти ўзбекистонда «Ўсмиларнинг репродуктив согломлаштириш» маъсусига бағишиланган Халқаро миқёсдаги Плакатлар танловини ўтказиб келаятни ва қатнашини истаган ёшларни навлатдаги танловга таклиф этади.

Танлов шартларига кўра Плакатларда ўсмилар, яъни, ёшларнинг соғлом ўсишлирига бағишиланган маълум бир максад кўзланган бўлиши шарт.

Танлов голиблар асосан куйидаги тўрт босқичда танланади ва голиблар жаҳон миқёсдаги Плакатлар танловида иштирок этадилар.

Танлов босқичларида:

1-босқичда 10 ёшдан 12 ёшгача;

2-босқичда 13 ёшдан 15 ёшгача;

3-босқичда 16 ёшдан 19 ёшгача;

4-босқичда 20 ёшдан 24 ёшгача;

бўлган ёшлар катнашишида.

Плакатдаги суратнинг номи.

Тайёр плакатлар куйидаги манзилга юборилади: ўзбекистон Республикаси Хотин-қизлар Кўмитаси.

Голибларга эсадалик совғалари ва UNFPA ташкилотининг сертификати топширилади.

Плакатдаги чориғнинг номи.

Тошкент шаҳар Ҳўжалик судининг 13.08.2003 йилдаги № 10-0304/2598 сонли Ахрими билан «Jamoasanoattejxamlashgurilish» Юшмасини банкрот деб эълон килиш масаласи кўрилмоқда.

Кредиторларнинг даъво ва ётироzlари эълон чоп этилган кундан бошлаб иккя ой муддат ичади Тошкент шаҳар Юнусбод тумани, Амур Темур қўчаси, 95-уй, 2-кават, 5-хонада қабул килинади. Тел: 137-54-85.

6.00 "Ассалом, ўзбекистон!"
8.00-8.35 "Ахборот".
8.35, 17.55 ТВ маркет.
8.40 Газеталар шархи.
9.00 "Ўзбекфильм" на-
моядиси: "Этилосларга"
йўргилган ўнн".
9.20 "Софлом она - соғлом
бона".
9.40 "Тағисилот".
10.00, 12.00, 14.00, 18.00
ЯНГИЛИКЛАР.
10.05 "Ойдан тушган мали-
ка", Бадний фильм.
11.55 ТВ анонс.
12.05 "Портретга изиг-
лар".
12.25 ТВ клип.
12.35 "Турна патлари". Ёш
томошибинар театрининг
спектакли.
13.40 "Истемчолчи".
14.10 ННХ тадқим этди:
"Буқу Илак ўйли". Телесе-
риал премьера.
15.00 "Олимни бешин".
15.20 "Қўйл, ёнигич".
15.40 "Ягона оиласи".
16.10 "Адабий жараён".
16.30 "Камим". Телесери-
ал.
"Болалар сайёраси":
17.00 1. "Кизиқарал учра-
шувла".
2. "Болаликнинг мон-
вий осмони".
18.10 "Хунарманд".
18.30 Мумтоз наворлар.
18.40 "Бир жиоян изидан".
19.05 "Имр мазмани".
19.25, 19.55, 20.25, 21.00
ЭЪЛОНЛАР.
19.30 "Ахборот" (русили-
да).
20.00 Оқшом эртаклари.
20.15 "Озма-юз".
20.30 "Ахборот".
21.05 "Тараккиёт уфлари".
21.25 ўзбекистон халқ ар-
тистылари.
21.45 "Камим". Сериял.
22.15 "Парламент вакти".
22.35 Болалар спорти: "Бир
умр ўзармоди".
22.55 "Ўн". Видеофильм. 2-
кисм.
23.35 "Ахборот-дайжест".
23.55-24.00 Ватан тимсоли-
лари.

«ЁШЛАР» ТЕЛЕКАНАЛИ

6.55 Кўрсатувлар дастури.
7.00 "Мунаввар тонг". Ин-
формацион дам олиш дас-
тури.
9.00 Давр.
9.15 ТВ - анонс.
9.20 Тонги сериал: "Му-
руват", Бадний фильм 2-
кисм.
10.05 ТВ - адвокат.
11.00 "Инги авлод" студи-
яси: Дон юрт болалар.
11.30 "Давр" - интервью.
10.45 Таңи.
11.05 Истикол умидилари.
11.25 "Гадалупе". Телесе-
риал.
12.05 Ўшар овози.
12.25 Мусийи лаҳзалар.
12.35 Озор юрт фарзанд-
лари.
12.55 ТВ - анонс.
13.10 "Анпаман". Муль-
ти сериал.
13.35 "Ниги авлод" студи-
яси: У ким? Бу нима?
13.55 "Марк кўдайд". Мак-
тубларга шарх.
14.15 Ўшар телеканалида
спорт дастури: 1. Нокаут. 2
Тенис.
15.15 Айтаплар.
15.35 "Дворовар. Хочбар
ҳақида ривон". Бадний
фильм.
17.05 ТВ - анонс.
17.10 Кўрсатувлар дастури.
17.15 "Ниги авлод" студи-
яси: Оқи кубагар, Келин,
танишалик.
17.50 Кўнгли покнинг уй
обод.
18.10 "Умр дафти" тур-
кимидалар. "Турғун Алима-
тов". Видеофильм 2-кисм.
18.35 ТВ - анонс.
18.40 Каталог.
18.50 Олтин мерос.
18.55, 21.55 Иклим.
19.00 Давр.
19.35 ТВ - анонс.
19.40 Ўшар овози.
20.00 Спорт-лото.
20.10 Мусийи лаҳзалар.
20.20 Куктару "050".
20.35 ТВ - адвокат.
20.40, 21.25, 22.35 Эълон-
лар.
20.45 "Гадалупе". Телесе-
риал.
21.30 Чемпион сирлари.
21.50 Олтин мерос.
22.00 Давр.
22.40 ТВ-анонс.
22.45 "Интерфутбол".
0.25-0.30 Ўхирли тун.

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

17.10 Кўрсатувлар тартиби.
17.20 ТТДа сериал: "Ак-
дан озиридаган ўйнлар".
17.50 "Хориж ҳабарлари
(русилида)
18.00, 20.45 "Экспресс" телегазетаси.
18.05 "Мусики мөхонча-
на".
18.30, 20.00, 20.50, 21.45
"Пойтахт" ахборот дастури.
18.45 "Табриклиймиз-ку-
лаймиз".
19.05 "Хориж ҳабарлари".
19.15 ТТДа сериал: "Эдем-
гайши".
22.05 Кинонигоҳ "Тажди
ҳазили".
23.35-23.40 Ўхирли тун,
шахрим!

«ХАЛҚАРО» ТЕЛЕКАНАЛ

6.00 - 7.00.
16.30 Кўрсатувлар тартиби.
16.35 "Вести".
16.45 "Бугунги медицина".
17.00 "Европын" янгиллик-
лари.
17.20 "Е. Петровининг
Култу панорамаси".
17.50 "Ишон" за мухаббат
зинни". Сериял.
18.50 "Ики таҳир". Сери-
ал.
20.00 "Время".
20.30 "Хазил кетидан
хазин". Ҳажими кўрсату-
вич. "Футур Алиматов".
20.50 "Футбол. Европа че-
мионати 2004. Россия".
20.55 Олтин мерос.
21.00 Шалар овози.
21.20 "Гадалупе". Телесе-
риал.
21.30 "Дастуринги очилиши".
9.05 - "Теле-хамкор",
фойдали газета.
9.30 - "Детский час20.50 "Пауэр Рейнджерс",
или мугоние рэйнджерлер",
сериал
10.40 - Спорт на "30-м"

9.00 - Дастуринги очилиши
9.05 - "Теле-хамкор",
фойдали газета.
9.30 - "Детский час10.40 - Спорт на "30-м"

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

6.00 "Ассалом, ўзбекистон!"
8.00 - 8.35 "Ахборот".

8.35 ТВ маркет.
8.40 Газеталар шархи.

"Болалар сайрасиъат".

9.00 1. "Шоинор-болаларга".

2. "Цирк, цирк, цирк".

10.00 , 12.00, 14.00 , 18.00

ЯНГИЛИКАРД.

10.05 "Урмон китоби". Бадиин фильм.

11.55 ТВ ансон.

12.05 "Фанимиз истикблари".

12.25 "Юрт ўғлонлари". Спорт дастури.

12.45 "Нускус ва нускусниклар". Хужжатли фильм.

13.15 "Иктидор". Интеллектуал телевизия.

13.50 ТВ клип.

14.10 Телемуслук.

14.50 ННК таджим этади:

"Булоқ Илак ўйли". Телесериал имрима премьераси.

15.40 "Мухлис ёхуд кўшик изидан".

16.00 "Камила". Телесериал.

16.20 "Хўлигар ёни".

16.40 "Сикат-саломатлик".

"Болалар сайрасиъат".

17.00 1. "Еш юлдузлар".

2. "Ўйла, Изла, Топ!". Телемуслукбозка.

18.10 "Олтин бешик".

18.30 "Гадисилот".

18.45 "Алномиш авлодлари". Спорт дастури.

19.05 "Хўдот сари".

19.25, 19.55, 20.25, 21.00

ЭЪЛОНЛАР.

19.30 "Ахборот" (рус тилида).

20.00 Оқшом эртаклари.

20.15 Бир жут кўшик.

20.30 "Ахборот".

21.05 "Муносабат".

21.35 "Камила". Сериал.

22.00 "Двор ва кара".

22.20 "Кўшигимиз Сизга аргунян".

22.35 "Урт". Видеофильм премьераси. 4-кисм.

23.15 "Ахборот-дайжест".

23.35-24.00 Ватан тимсолари.

да спорт дастури: 1. Футбол плюс, 2. Ринг кироллари, 0.05 Автосалтанат, 0.20 - 0.25 Хайрли тун.

«ШШЛАР» ТЕЛЕКАНАЛИ
6.55 Кўрсатувлар дастури. 7.00 "Мунаввар тонг". Информациянам олиши дастури.

9.00 Давр. 9.15 ТВ – ансон.

9.20, 10.05 Бандиин фильм Аддис.

10.05 ТВ – адрокат.

10.10 "Нукус". Телефильм.

10.25 "Давр" – интервью.

10.40 "Янги авлод" студији: Шахсона.

11.00 Ракурс.

11.20 "Гадалиул". Телесериал.

12.20 Ўшашар овози.

12.20 Музикил лаҳзалар.

12.30 "Фарзандин-жигарбандин". Маджалин хайдатин яланъялар бўлими.

13.45 "Сосом" хабарлари.

13.55 Интерфонт.

13.55 Мезон.

15.55 "Муенин Ватаним" туркменистан: Коракалогистон Республикаси.

16.00 "Камила". Телесериал.

16.20 "Хўлигар ёни".

16.40 "Сикат-саломатлик".

"Болалар сайрасиъат".

17.00 1. "Еш юлдузлар".

2. "Ўйла, Изла, Топ!". Телемуслукбозка.

18.10 "Олтин бешик".

18.30 "Гадисилот".

18.45 "Алномиш авлодлари". Спорт дастури.

19.05 "Хўдот сари".

19.25, 19.55, 20.25, 21.00

ЭЪЛОНЛАР.

19.30 "Ахборот" (рус тилида).

20.00 Оқшом эртаклари.

20.15 Бир жут кўшик.

20.30 "Ахборот".

21.05 "Муносабат".

21.35 "Камила". Сериал.

22.00 "Двор ва кара".

22.20 "Кўшигимиз Сизга аргунян".

22.35 "Урт". Видеофильм премьераси. 4-кисм.

23.15 "Ахборот-дайжест".

23.35-24.00 Ватан тимсолари.

24.45 "ШШЛАР" телеканали.

да спорт дастури: 1. Футбол плюс, 2. Ринг кироллари, 0.05 Автосалтанат, 0.20 - 0.25 Хайрли тун.

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ
6.55 Кўрсатувлар дастури. 7.00 "Мунаввар тонг". Информациянам олиши дастури.

9.00 Давр.

9.15 "Давр" никоҳи.

9.35 ТВ – ансон.

9.40 Жаҳон жургофиси.

10.30 Табобат оламида.

10.55 "Янги авлод" студији: Хар соҳага саёҳт.

11.15 "Гадалиул". Телесериал.

12.00 "Гадалиул". Телесериал.

12.30 "Гадалиул". Телесериал.

13.45 "Гадалиул". Телесериал.

14.00 "Гадалиул". Телесериал.

14.45 "Гадалиул". Телесериал.

15.00 "Гадалиул". Телесериал.

15.45 "Гадалиул". Телесериал.

16.00 "Гадалиул". Телесериал.

16.45 "Гадалиул". Телесериал.

17.00 "Гадалиул". Телесериал.

17.30 "Гадалиул". Телесериал.

18.00 "Гадалиул". Телесериал.

18.30 "Гадалиул". Телесериал.

19.00 "Гадалиул". Телесериал.

19.45 "Гадалиул". Телесериал.

20.00 "Гадалиул". Телесериал.

20.30 "Гадалиул". Телесериал.

21.05 "Гадалиул". Телесериал.

21.30 "Гадалиул". Телесериал.

22.00 "Гадалиул". Телесериал.

22.30 "Гадалиул". Телесериал.

23.00 "Гадалиул". Телесериал.

23.30 "Гадалиул". Телесериал.

24.00 "Гадалиул". Телесериал.

24.45 "Гадалиул". Телесериал.

да спорт дастури: 1. Футбол плюс, 2. Ринг кироллари, 0.05 Автосалтанат, 0.20 - 0.25 Хайрли тун.

«ХАЛҚАР» ТЕЛЕКАНАЛ
6.00 - 7.00 "Мунаввар тонг". Информациянам олиши дастури.

9.00 Дастури: 1. Футбол плюс, 2. Ринг кироллари, 0.05 Автосалтанат, 0.20 - 0.25 Хайрли тун.

«БИРИНЧИ КАНАЛ»

6.55 Кўрсатувлар дастури.

7.00 "Мунаввар тонг". Информациянам олиши дастури.

9.00 Давр.

9.15 "Давр" никоҳи.

9.35 ТВ – ансон.

9.40 Жаҳон жургофиси.

10.30 Табобат оламида.

10.55 "Янги авлод" студији: Соняшни.

11.15 "Гадалиул". Телесериал.

12.00 "Гадалиул". Телесериал.

12.30 "Гадалиул". Телесериал.

13.45 "Гадалиул". Телесериал.

14.00 "Гадалиул". Телесериал.

14.45 "Гадалиул". Телесериал.

15.00 "Гадалиул". Телесериал.

15.45 "Гадалиул". Телесериал.

да спорт дастури: 1. Футбол плюс, 2. Ринг кироллари, 0.05 Автосалтанат, 0.20 - 0.25 Хайрли тун.

«БИРИНЧИ КАНАЛ»

6.00 - 7.00 "Мунаввар тонг". Информациянам олиши дастури.

9.00 Давр.

9.15 "Давр" никоҳи.

9.35 ТВ – ансон.

9.40 Жаҳон жургофиси.

10.30 Табобат оламида.

10.55 "Янги авлод" студији: Соняшни.

11.15 "Гадалиул". Телесериал.

12.00 "Гадалиул". Телесериал.

12.30 "Гадалиул". Телесериал.

13.45 "Гадалиул". Телесериал.

14.00 "Гадалиул". Телесериал.

14.45 "Гадалиул". Телесериал.

15.00 "Гадалиул". Телесериал.

15.45 "Гадалиул". Телесериал.

да спорт дастури: 1. Футбол плюс, 2. Ринг кироллари, 0.05 Автосалтанат, 0.20 - 0.25 Хайрли тун.

«БИРИНЧИ КАНАЛ»

6.00 - 7.00 "Мунаввар тонг". Информациянам олиши дастури.

9.00 Давр.

9.15 "Давр" никоҳи.

9.35 ТВ – ансон.

9.40 Жаҳон жургофиси.

10.30 Табобат оламида.

10.55 "Янги авлод" студији: Соняшни.

11.15 "Гадалиул". Телесериал.

12.00 "Гадалиул". Телесериал.

12.30 "Гадалиул". Телесериал.

13.45 "Гадалиул". Телесериал.

14.00 "Гадалиул". Телесериал.

14.45 "Гадалиул". Телесериал.

15.00 "Гадалиул". Телесериал.

15.45 "Гадалиул". Телесериал.

да спорт дастури: 1. Футбол плюс, 2. Ринг кироллари, 0.05 Автосалтанат, 0.20 - 0.25 Хайрли тун.

«БИРИНЧИ КАНАЛ»

6.00 - 7.00 "Мунаввар тонг". Информациянам олиши дастури.

9.00 Давр.

9.15 "Давр" никоҳи.

9.35 ТВ – ансон.

9.40 Жаҳон жургофиси.

10.30 Табобат оламида.

10.55 "Янги авлод" студији: Соняшни.

11.15 "Гадалиул". Телесериал.

12.00 "Гадалиул". Телесериал.

12.30 "Гадалиул". Телесериал.

13.45 "Гадалиул". Телесериал.

14.00 "Гадалиул". Телесериал.

14.45 "Гадалиул". Телесериал.

15.00 "Гадалиул". Телесериал.

15.45 "Гадалиул". Телесериал.

да спорт дастури: 1. Футбол плюс, 2. Ринг кироллари, 0.05 Автосалтанат, 0.20 - 0.25 Хайрли тун.

«БИРИНЧИ КАНАЛ»

6.00 - 7.00 "Мунаввар тонг". Информациянам олиши дастури.

9.00 Давр.

9.15 "Давр" никоҳи.

9.35 ТВ – ансон.

9.40 Жаҳон жургофиси.

10.30 Табобат оламида.

10.55 "Янги авлод" студији: Соняшни.

11.15 "Гадалиул". Телесериал.

12.00 "Гадалиул". Телесериал.

12.30 "Гадалиул". Телесериал.

13.45 "Гадалиул". Телесериал.

14.00 "Гадалиул". Телесериал.

14.45 "Гадалиул". Телесериал.

15.00 "Гадалиул". Телесериал.

15.45 "Гадалиул". Телесериал.

да спорт дастури: 1. Футбол плюс, 2. Ринг кироллари, 0.05 Автосалтанат, 0.20 - 0.25 Хайрли тун.

6.00 «Ассалом, ўзбекистон!»
8.00-8.35 «Ахборот». «Шарқ тароналари». 10.00 «Ватанимга хизмат киламан». 11.00 «Он мэри». 11.20 «Бу турға олам». 12.10 ... 13.55 ТВ анонс. 12.15 «Соҳибоман ва маҳлук». Мультифильм. 13.35 «Санъатта баҳшида умр».

14.00 ННК тақдим этади: «Буюк Илак Ыйли». Телевизор. премьераси.

14.50 ... 16.55 ТВ клип. 15.00 Футбол. Узбекистон чемпионати. «Насаф». «Кизиликум». 15.50 «Жаҳон цирки. Масими». «Болалар сайдраси». 17.00 1. «Эртагни кун эгаари».

2. «Олтин тоҳ», Телевизион линия.

3. «Кунвон ёйигир», «Гул кўшиги». Мультифильм.

18.10 «Қалб гавҳари». 18.30 «Кўшигимиз Сизаг армуюн».

18.50 «Бизнес хафта».

19.05 «Тўртични хокимиёт».

19.25, 20.00, 20.25, 21.00 ЭЪЛОНЛАР.

19.30 «Таҳлилнома» (рус. тилида).

20.05 «Кўрсатувдан-кўрсатувчача».

20.30 «Тахлилнома».

21.10 Узбекистонда хизмат кўрсатган артистлар.

21.30 «Яхшини».

«Якшана бинозаси»:

22.10 «КиноТеатр».

22.30 «Никробар». Бадий фильм.

00.05-00.10 Ватан тимсолари.

ЁШЛАР» ТЕЛЕКАНАЛИ

6.55 Кўрсатувлар дастури. 7.00 «Мунаввар тонг». Информацион дам олиш дастури. 8.00-8.35 «Ахборот». 8.35 «Камалак». Болалар учун кинодатури. 9.45 «Шарқ тароналари». 10.00 «Ватанимга хизмат киламан». 11.00 «Он мэри». 11.20 «Бу турға олам». 12.10 ... 13.55 ТВ анонс. 12.15 «Соҳибоман ва маҳлук». Мультифильм. 13.35 «Санъатта баҳшида умр».

14.00 ННК тақдим этади: «Буюк Илак Ыйли». Телевизор.

14.50 ... 16.55 ТВ клип. 15.00 Футбол. Узбекистон чемпионати. «Насаф». «Кизиликум».

15.50 «Жаҳон цирки. Масими».

«Болалар сайдраси».

17.00 1. «Эртагни кун эгаари».

2. «Олтин тоҳ», Телевизор.

3. «Кунвон ёйигир», «Гул кўшиги». Мультифильм.

18.10 «Қалб гавҳари». 18.30 «Кўшигимиз Сизаг армуюн».

18.50 «Бизнес хафта».

19.05 «Тўртични хокимиёт».

19.25, 20.00, 20.25, 21.00 ЭЪЛОНЛАР.

19.30 «Таҳлилнома» (рус. тилида).

20.05 «Кўрсатувдан-кўрсатувчача».

20.30 «Тахлилнома».

21.10 Узбекистонда хизмат кўрсатган артистлар.

21.30 «Яхшини».

«Якшана бинозаси»:

22.10 «КиноТеатр».

22.30 «Никробар». Бадий фильм.

00.05-00.10 Ватан тимсолари.

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

17.10 Кўрсатувлар тартиби. 17.20 ТТДа сериал, «Аклас одидраган ўйнлар». 17.50 «Эртакларнинг сехрли олами». 19.30, 20.45 «Экспрес» телегазетаси. 19.35 «Табриклиймиз-кутаймиз». 19.55 «Ўзбектелефильм» студииси намойиш этади: «Хивинин меъморий обидалари». 20.15 «Жаҳон географияси». 20.50 ТТДа сериал, «Кишинсонатаси». 22.00 «Озод ва обод юрт». 22.20 Кинонихо, «Бўйдик». 23.50-23.55 Хайрли тун, шахрим!

«ХАЛКАРД» ТЕЛЕКАНАЛ

9.05 Кўрсатувлар тартиби. 9.10 Д. Кропловининг «Лўнда азимиган кайдалар». 9.30 «Хамма ўйдадигига». 10.10 «Мульсан», «Фантом», «Кайфият». Информацион-дам олиш курсатури. 11.30 «Фан-тайм». 11.40 «Экан зиннати ва китами». 12.05 «FCN». Узбекистон антиклиники (инглиз тилида). 12.15 «Хусусийлаштириш: қадам-бакадам». 12.35 «Ошконода инглизча гаплашмаси». 13.30 «Фан-тайм». 14.40 «Парле ва франсе». 15.00 «Инглиши тики курси». 15.20 «Донгхона эсаидати». 15.30-15.30 Дистлик видеканалини: «Айярек», «Корейс тилинин ўрганимиз». 17.00 Кўрсатувлар тартиби. 17.05 «Бенжамиин Франклин». 17.30 «Дунгига назар». 18.00 «Жаворук кўл». Комедия. 18.10 «В мире животных». 19.10 «Непутевые заметки». 19.30 Пока все дома

9.00-9.00, 11.00 Новости 10.00 Фильм «Когда казаки плачут»

15.40 Фильм «Экипаж машины боев». 7.00 Детский сериал «Твин-хинсы»

7.20 Армянский магазин 7.50 Дисней-клуб: «Легенда о Тарзане»

8.10-8.10 «В мире животных» 9.00 Пока все дома

9.30 Детский клуб: «Мышын дом»

6.00, 18.00 «Шоу Бенин Хилла». Комедийное шоу. 6.15 «Удивительные миры». 6.30 Мультсериял «Пакистан». Познавательная передача. 2-я серия.

...

10.10 «Даники»

11.10 Дог-шоу 12.00 Смехопанорама

12.30 «Клуб путешественников»

13.10 Дисней-клуб: «Мышын дом»

18.00, 23.00 Док. сериал «Дикий молодняк». 19.30, 3.00 Док. сериал «Экстремальный контакт». 20.00 X/ф УБИЙСТВЕННО КРАСИВА»

...

13.40 Фильм «Могучий Джо Янг»

14.10 Воскресный «Ералаш»

15.40 Живая природа. «Монстры»

16.00 «ЕДИМ ДОМА»

18.00 «Фигли-Мигли». 8.30, 13.30 «Каламбур». 9.00 «Гардемарини, ВПРЕД!»

...

17.10 Погода на завтра

17.15 Детское утро «ГОЛУБЕ ДЕРЕВО»

18.00 Мультфильм «КАНИКУЛЫ БОНИФАЦИЯ»

18.20 Лотерея «ШАР УДАЧИ»

18.35 «ЕДИМ ДОМА»

...

18.00 Комедия «Бриллиан-

5.00 ПРОГРАММА ПЕРЕДАЧ

5.25 Фильм «ГОРЯЧИЙ СНЕГ»

5.50 «СЕГОДНЯ»

7.10 Погода на завтра

...

7.15 Детское утро «ГОЛУБЕ ДЕРЕВО»

7.00, 11.00, 15.00 «СЕГОДНЯ»

7.10 Погода на завтра

7.15 Детское утро «ГОЛУБЕ ДЕРЕВО»

7.15 «Бремя денег»

...

7.30 «СЕГОДНЯ»

7.30 «СЕГОДНЯ»

7.30 «СЕГОДНЯ»

7.30 «СЕГОДНЯ»

7.30 «СЕГОДНЯ»

...

7.45 «СЕГОДНЯ»

7.45 «СЕГОДНЯ»

7.45 «СЕГОДНЯ»

7.45 «СЕГОДНЯ»

7.45 «СЕГОДНЯ»

...

7.55 «СЕГОДНЯ»

7.55 «СЕГОДНЯ»

7.55 «СЕГОДНЯ»

7.55 «СЕГОДНЯ»

7.55 «СЕГОДНЯ»

...

8.00 «СЕГОДНЯ»

8.00 «СЕГОДНЯ»

8.00 «СЕГОДНЯ»

8.00 «СЕГОДНЯ»

8.00 «СЕГОДНЯ»

...

8.15 «СЕГОДНЯ»

8.15 «СЕГОДНЯ»

8.15 «СЕГОДНЯ»

8.15 «СЕГОДНЯ»

8.15 «СЕГОДНЯ»

...

8.30 «СЕГОДНЯ»

8.30 «СЕГОДНЯ»

8.30 «СЕГОДНЯ»

8.30 «СЕГОДНЯ»

8.30 «СЕГОДНЯ»

...

8.45 «СЕГОДНЯ»

8.45 «СЕГОДНЯ»

8.45 «СЕГОДНЯ»

8.45 «СЕГОДНЯ»

8.45 «СЕГОДНЯ»

...

8.55 «СЕГОДНЯ»

8.55 «СЕГОДНЯ»

8.55 «СЕГОДНЯ»

8.55 «СЕГОДНЯ»

8.55 «СЕГОДНЯ»

...

9.00 «СЕГОДНЯ»

9.00 «СЕГОДНЯ»

9.00 «СЕГОДНЯ»

9.00 «СЕГОДНЯ»

9.00 «СЕГОДНЯ»

...

9.15 «СЕГОДНЯ»

9.15 «СЕГОДНЯ»

9.15 «СЕГОДНЯ»

9.15 «СЕГОДНЯ»

9.15 «СЕГОДНЯ»

...

9.30 «СЕГОДНЯ»

9.30 «СЕГОДНЯ»

9.30 «СЕГОДНЯ»

9.30 «СЕГОДНЯ»

9.30 «СЕГОДНЯ»

...

9.45 «СЕГОДНЯ»

9.45 «СЕГОДНЯ»

9.45 «СЕГОДНЯ»

9.45 «СЕГОДНЯ»

9.45 «СЕГОДНЯ»

...

9.55 «СЕГОДНЯ»

9.55 «СЕГОДНЯ»

9.55 «СЕГОДНЯ»

9.55 «СЕГОДНЯ»

9.55 «СЕГОДНЯ»

...

10.00 «СЕГОДНЯ»

10.00 «СЕГОДНЯ»

10.00 «СЕГОДНЯ»

10.00 «СЕГОДНЯ»

10.00 «СЕГОДНЯ»

...

10.15 «СЕГОДНЯ»

10.15 «СЕГОДНЯ»

10.15 «СЕГОДНЯ»

10.15 «СЕГОДНЯ»

10.15 «СЕГОДНЯ»

...

10.30 «СЕГОДНЯ»

10.30 «СЕГОДНЯ»

10.30 «СЕГОДНЯ»

10.30 «СЕГОДНЯ»

10.30 «СЕГОДНЯ»

...

10.45 «СЕГОДНЯ»

10.45 «СЕГОДНЯ»

10.45 «СЕГОДНЯ»

10.45 «СЕГОДНЯ»

10.45 «СЕГОДНЯ»

...

10.55 «СЕГОДНЯ»

10.55 «СЕГОДНЯ»

10.55 «СЕГОДНЯ»

10.55 «СЕГОДНЯ»

10.55 «СЕГОДНЯ»

...

10.55 «СЕГОДНЯ»

10.55 «СЕГОДНЯ»

10.55 «СЕГОДНЯ»

10.55 «СЕГОДНЯ»

10.55 «СЕГОДНЯ»

...

10.55 «СЕГОДНЯ»

10.55 «СЕГОДНЯ»

10.55 «СЕГОДНЯ»

10.55 «СЕГОДНЯ»

10.55 «СЕГОДНЯ»

...

10.55 «СЕГОДНЯ»

10.55 «СЕГОДНЯ»

Дилфуза ола қизи Дилноза дунгёга келганида қанчалар кувонганини, "она" деган шарафли номга мушарраф бўлган кунини, энг баҳтиёр дақикаларини хечам унтулмайди. Кизининг ўсиб, улгайши, гўзал, оқила инсон бўлиб вояга етишиши йўлида бор меҳнатини, меҳр-муҳаббатини аямади. Ниҳоят, Дилноза улғайб, 17 баҳорни каршилади. Унинг ўта мафтункор, гўзал киз бўлганлигини кўриб Дилфуза ола турмуш ўртоғи Асрор ака билан гоятда кувонишиди. "Битта бўлса ҳам аклли, чиройли қиз бўлиди. Илоим кўз тегмасин қизимизга", -дека гапириб ҳам кўшиди. Дилнозанинг бўйбастига, чиройига ошиқ йигитлар, айниқса, унинг эрта туриб ҳовли-ю, қўчаларни супуриб-сидиришига, мулойим мумаласига қараб: "Келин қисла арзайди", деган аёллар ҳам кўп эди. Кизининг кўзга якин бўлиб бораётганини билган Дилфуза ола уни баҳти-камоли ҳакида ўйларди. "Ўзига муносиб, ақлли бир йигит чиқса, оиласи ҳам ғизи муносиб бўлса тенгини топлиб узатармиз", -дека хаёл қиласиди. Балки Дилноза ҳам худди эртакдагидек ўз шаҳсадини кутиш яшагандир. Лекин хаёл бошқа, ҳаёт эса бошқа экан...

Асрор ака кичик укалари Дилмурод ака билан бир ховлида туришади. Ховлини ўртада бир деворгина ажратиб туарди холос. Дилмурод аканни ҳам якка-ю ёғлиз ("Дилнозадан иккни ўш катта") Жасуржон исмли ўғилари бор эди. Унга мард, бир сўзли инсон бўлиб етишин деб шу исмни кўйгандилар. Аммо...

Уша куни соат 10. 00 лар чамаси ўтишлар билан машгўл юрган Дилноза амакиваччи Жасурнинг овозидан бир чуби тушиди.

- Ха, Дилноза, нималар кила-япсан? Ўйда ёғлиз ўзинг зерикмаясанни?

- Келинг, Жасур ака. Йўқ, зерикмаяман. Ҳар куни ўйда бўлсан ҳам ишлар билан ортича вақт тополмайман.

- Тўғрисини айтсан мен жуда зерикиб кетдим, бироз сухбатлашиб ўтирасек дегандим.

Шу алфозда сухбат ҳам кизиб кетди. Дилноза ўқиши нияти борлиги ҳакида, Жасурбек эса ўзининг улак орзулари, қизик-қизик воказалардан сўзлаб берарди. Жумладан, гап орасида

гинасини шифокорга олиб борди.

- Кизингизнинг икки ҳафталик ҳомиласи бор, -деган гандан онаизорнинг кўзларига факат ёшгина келди эмас, балки дилгинаси вайрон бўлди. Ранги оқаркиб кетган Дилфуза опани кўриб шифокор

эшиштан Дилмурод аканинг турмуш ўртоғи: "Ҳа, овсин. Нима гап, тинчликми", деб чикиб келди.

- Ўғлинг қани, чақир ўша аблажни.

- Ия, муллака, нималар деялпиз. Нега менинг ўғлим аблах бўларкан. Оғзим бор деб галираве-радими.

Бўлиб
ўтган воқеа-ходисалар
дан хабар
топган Жасурнинг
онаси ҳамма гап
ўглининг бўйнига
кўйилайдиганидан
газабланниб: "Били-
сизмий, бурунгилар
бекорга: "Фунажин
кўзини сузмаса, бу-
кача ипини узмай-

маганингиз маъкул. Эҳ, аксига олиб уканиз ҳам командиров-
кага кетгандилар. Бўлмаса,
ўзлари билардилар нима
килиши, - шангилай- шанг-
иллай ўйга чикиб кетди.

Бўлиб ўтган воқеа-ходисалар,
гап-сўзлардан қандай хуласа
чиқариши, энди қай йўл ту-
тиш кераклигини ўйлаб Асрор ака турмуш ўртоғи билан бир
зум ховлида туриб колишиди.
Аёл киши дард чекса, фам-ғус-
сага ботса бор аламин куз
ёшидан олиши табийи. Аммо
эркан киши-чи, у куз ёш тўкса
ярашмайди-да...

Орадан бир ойлар ўтса ҳамки, на Дилмурод аканинг коман-
дировкадан келишидан, на
Жасурнинг холасиникидан кай-
тишидан дарак бўлавермади.

Уша куни кечки овқатдан сунг Дилноза идиш-тобоклар-
ни йигиштириб, ошхона та-
рафа кетаётиб, тасодифни
каранги, бехосдан қокилиб
йикилди... Идиш-тобоклар-
нинг "жангир-жангур" овози-
дан ҳовлига югуриб чиқкан
ота-она не кўз билан кўрсии-
ки, қизлар беҳуш аҳволда
ховлида ётари...

Шифононга олиб борилган-
да шу маълум бўлди, Дил-
нозанинг боласи нобуд бўлганди...

Орадан йиллар ўтиб, Дилно-
за аёли билан ажрашган бир
йигитта турмушга чиқди. Жа-
сурнинг эркаликлари ота-она-
сига кимматта тушиди. Бир бой-
вуччанинг эрка, тантик қизига
ўйланиб, ота-онасига кўз азоб-
лар келтирди. Келин бўлмиш-
нинг хурмача қилиқларидан
безор бўлган Жасурнинг она-
си қасал бўлиб ётиб келди.

Шунда унинг кунига бир пайт-
лар кизидан ор қилган овси-
ни - Дилфуза яради. Жасур
хотинининг гапига кириб, ота-
онасиги ёлғиз ташлаб, шахар-
га кўчиб кетди. Хайотдек ҳов-
лида бир-бирларига сунянгани-
ча мунгайиб қолган ота-она-
акасининг ўйда янграётган
Дилнозанинг кулгулари-ю, бо-
лахонларнинг кийқирикли-
ни эшитиб ўтиришади.

СЕВАРА

Тошкент

расмийлаштириб кўйлики-
ми? Сиз, эрингиз ва болан-
гизнинг бирорга кизиги
йўқ-ку? Уятис, узузун уч-
турт эшик санааб, ким нима қилди, қила-
япти, ким нима еди, еяпти ҳадеб хис-
бани оловерганча, бирор фондали иш
билин машгул бўлсангиз-чи?

Мушаррафнинг тарсакидек ботаётган
сўзлари уни гангитиб кўйди. Аммо бе-
фаросат, физизонлик қилавериб лаззат-
ланадиган аёл дарҳол ўзини тутиб олди.

- Нима менга ақл ўргатасиз? Нима-а,
кўзингизга чўл сукдимми? - деди Му-
шаррафга ўшшайиб.

Мушарраф кўйнига оғир тош солиб,
босиклик билан гапирганига ичидан аф-
суланди. Эшикни шарақлатиб ёлиб
чиқиб кетган Гулининг ортидан ҳам ачи-
ниш, ҳам нафрат билан термулганча узок
туриб қолди. "Эсиз, оғзимни оғрите-
бишганларни кутилди. Ахир у айнини тушунди-
ланар хилидан эмас".

Гули ўша-ўша Мушарраф билан му-
носабатини узди, аммо энди уни ўн
чандон ёзгириб юраверди. Буни
каранги, у кимга Мушаррафни эмон
кўрсатса, ўша кўшниси аксига олиб Гу-
линин таркиб этаверди. Мушарраф эса
боз оғридан кутилди. Емон мўридан
емон тутун чиқади, деганлари рост.
Емоннинг жағи ҳам толмаслигини Гу-
лининг тимсолида кўрган Мушарраф
"Киёмат куни кўшнидан" деганлари
учунинг фийбатларни индамай енгиш-
га уринди...

Нигора ЖАЛОЛИДДИН КИЗИ
Ангрен шаҳри

у кечка кечкурун кўрган киноси
ҳакида ҳам гапириб ўтди.

- Биласинми, кинони кўраяп-
ман-у, хаёлм эса сенда эди.

- Менда... Тушунмадим...

- Чунки мен сенга бефарк
эмасман. Сени ёқтираман, гар-
чи амакивачча бўлсак-да, мен-
га хеч нарса тўсунчилик килол-
майди. Сен албатта менини
бўласан...

- Жасурбекнинг оғзидан чиқа-
ётган ноёнин гаплари, қалти
ҳаракатлари содда қизчани
аклдан оздирив кўёзганди...
Бешушилдик ўзига келган Дил-
нозанинг бўлиб ўтган "воеа"-
ларни эслаб йиглашлари, дод-
фарёд килишларини айтмай-
сизми? Қани энди осмон узи-
либ, шу аблахликка, қабиҳлик-
ка юз тутган Жасурнинг бошига
тушса эди. Ахир ота-она унга
"Катта бўлса, номард инсон
бўлади" деб ният қилишмаган-
дир.

Дилнозанинг эса дарди ичи-
да, ким билан дардлашиб, кимга
кўнглини ёриши билмасди.
Чунки Жасур унга: "Агар бирор-
га айтсанг кунингин кўрсата-
ман", -деб кўркитганди.

Кундан-кунга кизининг ранги
кетиб, мадори қочиб бораётгани-
дан ташвишига тушган Дилфу-
за ола уни шифокорга қаратиб
кўришга аҳд килди. Дилноза эса
албатта ёшлигига бориб: "Ойи,
кўйинг, 2-3 кун ичада тузалиб
қоларман. Озигина шамоллаб
колибман шекилин", -деб одди
холос. Уни азлар, фам-таш-
виш кийнарди. Охри Дилфу-
за опанинг сабри тугаб, ёғлиз-

хайрон қолди.

- Тинчликми опа, тобингиз
кочдими. Бирон-бир ёрдам ке-
рак эмасми?

- Синглим, яхшилаб текши-
рингларми, ҳомиласи аниқми?
ташвишида эканини яширламай
сўради онаизор.

- Ия, опа, хурсанд бўлиш ўрни-
га нега ташвишиланяпиз. Ахир
набирилак бўласиз-ку.

- Биласизми, синглим. Қизим-
ни ҳали турмушга узатмаган-
ман, -деб олди холос. Дилно-
зани эса бор гапдан онаисини
хабардор қилишдан ўзга чора-
си қолмаганди.

Фамга ботган қизчasi билан
мунис онаизорнинг кай тарика
ўйга келгани-ю, қандай ўй-ха-
ёллар исанжасига фарқ бўлиш-
ганини айтмайсизми?

- Нима?! Бола?! Қанака бола?!
Кимдан?!

- Асрор аканинг кетма-кет бер-
ган саволидан эсанкираб қол-
ган Дилфуза ола нима дейиш-
ним, нима қилишнинг билмай
қолди. Бундай шароитда секин-
асталик билан гап тушуниши,
иш юритиш лозимлигини ту-
шунганди онаизор шу тарика йўл
туди.

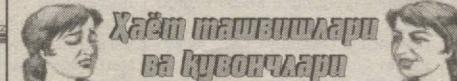
- Аблаҳ, ўз укамнинг ўғли... А-
макиваччини-я... Ўлдираман
ушанча... Жасур.

Ховлида ўғлининг исмини бир
нечада бор тақрор-
ла нганни

пор марта эрингиз билан ҳамсұбат бўлга-
ним йўқ. Колаверса, унинг сизга бўлган
мехрини ҳавас билан гапираман ўша
"деди-деди-чи"ларға. Демак, ҳавас
ҳасадга айланиб... Ана холос, яна кўшни-
лармиз-а...

Садаф Мушарраф опасини оғрингизни
кўйганини хис этиб, баттар нокуляй
ахволга тушди. Охри улар гап кетидан
кувамасликка, айниқса, Гулининг бад-
бин ниятларига кулюк тутмасликка кели-

Ҳаёт ташвиши ва қувончлари

- Анови..., фалончининг эри ойлик опти
шекилли, жаа-а иккита тўрвани тўлди-
риб оғзи кулогида кириб кетди ўйига.

- Унинг сизга нима аҳамияти бор?
Рўзгоригаям биздан сўраб ҳарид қили-
ши керакми?

- Намунча ўшаларга ёпишасиз? Сизга

ғирт бегона улар?

- Нима сизга ёпишаймий? Қайси яхши
фазилатларнинг учун сизни ёқлашим
керак? Мушаррафнинг кўзларидан ўт чак-
нади. Қачонгача бирорнинг хотини, би-
ровнинг эри тўғрисида маълумот тўплаб
куюрасиз? Э-э, сизга уларнинг нима
қизиги бор? Ўзингиз иккни йўл орасида-
ги одам бўлсангиз?

Мушарраф унинг ҳомиладорлигига ишо-
ра қилди.

- Вой, чап ёнингиз билан турдингизми
буғун? - Гули кўшнисининг вахоҳатидан
кўркиб кетди.

- Еки сизни ҳовлиниизга коровул қилиб

шиб олдилар.

Кечга бориб тақиллаган эшигини очар-
кан, Мушарраф кўзлари филайлаши,
ранги ўтган Гулинин кўрди-ю, нафрати-
ни яширишига уринди. Уйингга ит келса
қопма, деганларидек, ноилож уни ичка-
рига таклиф этиди.

- Вой опа, бормисиз? Қачонгача
тўрт девор ичада қамалиб ўтирасиз?

- Нимайдай? - Совуққуна сўз котди
Мушарраф. - Сизга ўшаб кўча-кўйдан гап
териб юришим керакми?

Гули Мушаррафнинг тагдор гапларига
тушунмади хисоб. ўхуд тушунса ҳам,
ўзини гўлликка солди.

Дилфуза опасини айтсан мен жуда
зерикиб кетдим, бироз сухбат-
лашиб ўтирасек дегандим.

Шу алфозда сухбат ҳам кизиб
кетди. Дилноза ўқиши нияти
борлиги ҳакида, Жасурбек эса
ўзининг улак орзулари, қизик-
қизик воказалардан сўзлаб бер-
арди. Жумладан, гап орасида

гинасини шифокорга олиб борди.

- Кизингизнинг икки ҳафталик
ҳомиласи бор, -деган гандан
онаизорнинг кўзларига факат
ёшгина келди эмас, балки дил-

гинаси вайрон бўлди. Ранги оқаркиб
кетган Дилфуза опани

зашитган Дилмурод аканинг тур-
муш ўртоғи: "Ҳа, овсин. Нима
гап, тинчликми", деб чикиб кел-

ди.

- Ўғлинг қани, чақир ўша абл-

ажни.

- Ия, муллака, нималар деялп-

из. Нега менинг ўғлим аблах

бўларкан. Оғзим бор деб галираве-

радими.

Бўлиб

ўтган воқеа-

дан хабар

топган Жасурнинг

онаси ҳамма гап

ўглининг бўйнига

кўйилайдиганидан

газабланниб:

Газабланниб:

тазалаганниб:

тозалаганниб:

рин-кетин саломлашишди. Қозон кавлаётган кузатиб турарди. Мен хурмат юзасидан ундан олдин салом берип, куюк сўрашдим, ҳол-аҳвол сўрадим. Ўглимнинг ўқитувчиси жуда утчан экан, шекили, ерга қараб ҳажон билан "Ха, раҳмат", - деб кўя қолди. Мен уни кўп хижолатта кўйгим келмай:

- Майли, мен ичкарига кирай, хизмат бўлса айтарсизлар, - деб ўйга кириб кетдим. Бир пайт ўйда чой ичиб ўтирас, болалардан бирининг: "Хосият опа!", - деб чакиргани кулоғимга ҷалинди-ю, ҳалдимдаги гумон равшанлашди. Ўзим яроса иссик кўринди-да, ўша ўқитувчи. Мен ўрнимдан турдимда, дераза олдига бориб ҳовлига назар ташладим. Ҳа! Болаларга иш буюриб турган сирли ўқитувчи, менинг Хосиятим, биринчи муҳаббатим ва энг катта армоним эди. Хосиятни анча вактдан бўён кўрмагандим. Оҳирги марта кўрганимда у 18 ёшли бир гул эди. У анча ўзгарган бўлса-да, танимдим. Рўмоли тагидаги кўриниб турган сочларига оқ оралаган, ўтириш шахло кўзларида нур сўниб, нигоҳига мавъослик инганди.

Бир маҳал ўша мавъос нигоҳ мен томон юзланди ва бизнинг армон тўла нигоҳларимиз тўқнашди. У тезда нигоҳини олиб қочди. Мен галати бир ахволга тушдим. Ичкарига кириб дил торларини чертадиган мусикалар оғушида ётиб ҳаёлга чўмдим. Кўз олдимда 7-синфдаги тарих дарси, доска ёнида турган Парижод гавдаланди. Болалик давримни эслатувчи барча ширин хотиралар бирин-кетин кўзим олдидан ўтарди. Шу ёруғ хотиралар ортидан фам тортган, кон йигланган ва табиат зарбасидан тушкунликка тушган пайтларим ҳам кўрнди. Ҳатто, шамол юзимга уриб турган чанг-тўзонлар исини сездим. Қалбим тўлиб кетди, ҷидолмадим, кўзларимдан ёш оқди. Қалбим бўшагандек бўлди. Сўнг: "Ҳеч ким кўриб қолмасин", - деб қўзларимни артдим. Мендек кап-капта эрракнинг ўш болага ўшшаб йиглаши четдан қараган одамга галати кўринади. Бошимга оғир кунлар тушганда ҳам, кўзимдан бир томчи ўшим оқмаган. Лекин ёшлилдаги хотиралар олдида қалбим охизлик килди.

Мен ўрнимдан туриб зимдан яна Хосиятни кузатдим. У супада онам билан сухбат қилиб ўтиаркан ҳовлимига, ўзига тўқ ва баҳти оиласга ҳавас билан қараб кўяди. Лекин хурсанчлики, унча татимаётганлигини унинг мунгли кўзлари сездириб турарди. Рафиқам Насиба олдимга кириб:

- Ҳа, адаси, нега ҳовлига чиқмай ичкарига кириб ҳим ётибсиз? Биринчи муҳаббатингизни кўриб қолдингизми? - деб сўради.

Кутимаган бу гандан сочларим тикка бўлиб жаҳлим чиқиб кетди-ю, сездиримасликка ҳаракат қилиб, босиқлик билан жавоб бердим.

- Бу яна нима деганинг хотин? Ишдан қаттиқ ҷарчаб келганман, нима уйимга келиб дам ҳам ололмаймани?

- Ҳа, майли ўзингизни билмаганга солманг, мен ҳаммасини биламан, - деди беларвонлик билан.

(Давоми бор.)

Асрор КАМОЛОВ

Тошкент шахри

Яна сенга тушди-ю кўзим,
Яна дардим туғилди янги.
(Кўшиқдан)

Яқинда Кўкон сафаридан Тошкентга кайтаётганимда ёшлари элликка бориб қолган. Ботир ака деган куни ҳамроҳ бўлдилар. Йўлда севги мұхаббат ҳақида сўз очганимда, Ботир ака енгил хўрсими:

- Ҳозиринг ёшларнинг севги кандай билмадим, лекин мен бир пайтлар каттиғ севиб қолганман. Сенга маслаҳатим, ҳеч кимни қаттиқ севиб қолма. Ба туғунинг асири бўйиб қолсанг, кўп ҳатоларга йўл кўясан, юрагинг изтиробда колади, - деди.

- Нега ундаи деяпсиз? - дейа сўрадим.

- Эҳ, ужакон, севгининг қандай азобларга солишини, билсанг эди, - деб гап бошлади.

Бир куни эрталаб онам мени ўйтишиб:

- Ботир, тур ўғлим, мактабинга кеч коласан, - деди.

Мен эса ўйку ширилнигидан иссиқ кўрладан чиқкин келмасди, лекин онам кўп гапириши ёмон кўради. Шунинг учун мактабга бориша иштиёқим бўлмасда-да, туриб, юз-қўлимини ювдим. Чой ичиб мактабга кетдим. 7-синфда ўқийдиган ҳафсаласиз ва иккичи болалардан бири эдим. Ўша куни биз тарих дарсida ўтирганимизда, узосимиз Мохира опа ўқувчилар билан бирма-бир савол-жавоб қила бошлади. Мен эса ичимда чўчиб тургандим. Мохира опа ўқувчиларнинг жавобидан қониқмай, синф альчиши Хосиятни доскага қақириди. Шу куни Хосият кўзимга жуда гўзл бўлиб кўринди. У жуда озода, синфдаги энг альчили ва энг чиройли киз эди. Комати сарв ниҳолидай тик бўлиб, доска ёнида шундай рашон гапириб турарди, мен биринчи марта вақт тўхтаганини сизи, диккат билан унга қараб турардим. Унинг лабларидан чиқётган ҳар бир сўз руҳий ташнилини кондирувчи бир ҷашми эди. Хосият кўхлик чехрасидаги жозиба мени мафтун этаркан, кўнглимда илик, бир туғуни ҳис қилардим. Юрагим таҳлика га тушшиб тушшиб вужудим билан унинг ижобий жавобини пойлаб турардим. Хосият одоб чегарасидан чиқмай, гапимни оҳирiga тинглади. Сўнг кулиб кўйди-да:

- Ботир сен ҳазиллашысан-а, тўғрими? Ким биландир гаров ўйнадингми? - деди. Мен севгим самимийлигини, ҳазиллашмайтганини ва ҳеч ким билан гаров ўйнамаганини ишонтириб айтдим. Хосият бир оз жиддийлашди-да:

- Ботир, ҳафа бўлмагину, лекин сен менга ёқмайсан, менга ақли, ўқишиши болалар ёқади. Сен эса уларга зигирдек ҳам ўхшамайсан. Устига-устак сен камбагалсан, ёғнингдаги кийимнинг кара... Бўлди, бу ҳақда бошқа гапирма, ортимдан ҳам юрма, таниш-билишлар ёқи ўйнадигилар кўриб қолиша гапга қоламан. Отамнинг жаҳлари ёмон.

Менинг оғзимдан: "Ахир мен сени..." - деган сўз қайси ҳолатда чиққанини асти кўйверинг. Хосият esa: "Йўқ, дедимми, йўқ", - деб иջурганича кетди. Мен эса бу гапларни Хосият гапириётганини ишонгим келмай, ўша ерда қарах ҳолда турардим. Осмонларга парвоз қилишга улугурган юрагим ерга кулаф, майдай-майдай бўлиб парчаланиб кетди.

Бахор шабодаси, тўғонга айланниб ердаги ҷанг-тўзонларни юзимга уриб турарди. Мендек баҳтисиз боланинг ахволидан ҳатто, табиат ҳам кулди. Бир умр

ганимда, хуснини кўриб ақлими ўйқотиб кўяр, рад жавобини беришидан кўркардим.

Бахор ҳам келди.

Бутун бориқ менга гўзл бўлиб кўринарди. Ўзимда ҳис қилаётган пинхона тўгу, юрагимни тиранаб озодликка чиқшига айланди, тиранлган юрагим кон ўйғларди. Бу гапларни Хосият айтпагина ҳануз ишонгим келмасди. Афсуски бу ҳақиқат, юрагимга севги найзасини санчиғи, тиранланган пари, айнан ўша - Хосият эди.

Онам ҳолимни кўриб юлатишга ҳаракат қиларди. Лекин, мен ҳеч кимни олдимга ўйлатмас ва

таклифни рад этмадим. Қиз менга ёқди, тез орада тўйимиз бўлиб кетди.

Оилам ҳавас қисса азигулик даражада эди. Ҳаётимга иккичи баҳорим ҳам кириб келди. Рафиқам Насиба бир қорақўз ўйғича түгиги барди. Комит ва етук инсон бўлсин деб, исмини Камолиддин кўйдик. Ўзимни дунёдаги энг баҳтили инсон деб ҳисоблардим.

Орадан яна йиллар ўтди. Ишларим юришиб савдо соҳасига

кириб қолдим. Қалмиддиндан кейин бир қиз ва иккичи ўғил кўрдик. Уйимиз янада файзга тўлди. Ҳеч нарсадан камчилигимиз йўқ, машина олдим, ховли солдим. Фарзандлар тарбияси ҳам четда қолмади.

Хуллас, еганимиз олдинда, емаганимиз ортда. Баҳтила ви садатли турмуш кечирилди. Баҳор ойларидан бирда ҳовлида сигарет чекиб ўтирас, ёнимга бисинфа ўқийдиган ўртганча ўғлим Иззатилла келиб ўтирида:

"Ада, ўқитувчимиз сумалак қилимас деяптилар", - деди.

- Ҳа, сумалакка пул бериси керак эканми?

- Йўқ, пулни йигиф бўлганмиз, сумалакни килишга жоқекар.

Мен, ховлимиз катта, бизнисида ҳовли

тўплаган бойлигини ўйқотган одамдек, ўзимни жуда ожиз ҳис килган ҳолда ўйга етиб келдим.

На овқатга иштаҳам, на ҳаётга кизиқишим бор...

Қалбимни гуллатган баҳорим, ҳаҳратон қишига айланди, тиранлган юрагим кон ўйғларди.

Бу гапларни Хосият айтпагина ҳануз ишонгим келмасди.

Афсуски бу ҳақиқат, юрагимга севги найзасини санчиғи, тиранланган пари, айнан ўша - Хосият эди.

Онам ҳолимни кўриб юлатишга ҳаракат қиларди. Лекин, мен ҳеч кимни олдимга ўйлатмас ва

таклифни рад этмадим. Қиз менга ёқди, тез орада тўйимиз бўлиб кетди.

Оилам ҳавас қисса азигулик даражада эди. Ҳаётимга иккичи баҳорим ҳам кириб келди. Рафиқам Насиба бир қорақўз ўйғича түгиги барди. Комит ва етук инсон бўлсин деб, исмини Камолиддин кўйдик. Ўзимни дунёдаги энг баҳтили инсон деб ҳисоблардим.

Орадан яна йиллар ўтди. Ишларим юришиб савдо соҳасига

кириб қолдим. Қалмиддиндан кейин бир қиз ва иккичи ўғил кўрдик. Уйимиз янада файзга тўлди. Ҳеч нарсадан камчилигимиз йўқ, машина олдим, ховли солдим. Фарзандлар тарбияси ҳам четда қолмади.

Хуллас, еганимиз олдинда, емаганимиз ортда. Баҳтила ви садатли турмуш кечирилди. Баҳор ойларидан бирда ҳовлида сигарет чекиб ўтирас, ёнимга бисинфа ўқийдиган ўртганча ўғлим Иззатилла келиб ўтирида:

"Ада, ўқитувчимиз сумалак қилимас деяптилар", - деди.

- Ҳа, сумалакка пул бериси керак эканми?

- Йўқ, пулни йигиф бўлганмиз, сумалакни килишга жоқекар.

Мен, ховлимиз катта, бизнисида ҳовли

тўплаган бойлигини ўйқотган одамдек, ўзимни жуда ожиз ҳис килган ҳолда ўйга етиб келдим.

На овқатга иштаҳам, на ҳаётга кизиқишим бор...

Қалбимни гуллатган баҳорим, ҳаҳратон қишига айланди, тиранлган юрагим кон ўйғларди.

Бу гапларни Хосият айтпагина ҳануз ишонгим келмасди.

Афсуски бу ҳақиқат, юрагимга севги найзасини санчиғи, тиранланган пари, айнан ўша - Хосият эди.

Онам ҳолимни кўриб юлатишга ҳаракат қиларди. Лекин, мен ҳеч кимни олдимга ўйлатмас ва

таклифни рад этмадим. Қиз менга ёқди, тез орада тўйимиз бўлиб кетди.

Оилам ҳавас қисса азигулик даражада эди. Ҳаётимга иккичи баҳорим ҳам кириб келди. Рафиқам Насиба бир қорақўз ўйғича түгиги барди. Комит ва етук инсон бўлсин деб, исмини Камолиддин кўйдик. Ўзимни дунёдаги энг баҳтили инсон деб ҳисоблардим.

Орадан яна йиллар ўтди. Ишларим юришиб савдо соҳасига

кириб қолдим. Қалмиддиндан кейин бир қиз ва иккичи ўғил кўрдик. Уйимиз янада файзга тўлди. Ҳеч нарсадан камчилигимиз йўқ, машина олдим, ховли солдим. Фарзандлар тарбияси ҳам четда қолмади.

Хуллас, еганимиз олдинда, емаганимиз ортда. Баҳтила ви садатли турмуш кечирилди. Баҳор ойларидан бирда ҳовлида сигарет чекиб ўтирас, ёнимга бисинфа ўқийдиган ўртганча ўғлим Иззатилла келиб ўтирида:

"Ада, ўқитувчимиз сумалак қилимас деяптилар", - деди.

- Ҳа, сумалакка пул бериси керак эканми?

- Йўқ, пулни йигиф бўлганмиз, сумалакни килишга жоқекар.

Мен, ховлимиз катта, бизнисида ҳовли

тўплаган бойлигини ўйқотган одамдек, ўзимни жуда ожиз ҳис килган ҳолда ўйга етиб келдим.

На овқатга иштаҳам, на ҳаётга кизиқишим бор...

Қалбимни гуллатган баҳорим, ҳаҳратон қишига айланди, тиранлган юрагим кон ўйғларди.

Бу гапларни Хосият айтпагина ҳануз ишонгим келмасди.

Афсуски бу ҳақиқат, юрагимга севги найзасини санчиғи, тиранланган пари, айнан ўша - Хосият эди.

Онам ҳолимни кўриб юлатишга ҳаракат қиларди. Лекин, мен ҳеч кимни олдимга ўйлатмас ва

таклифни рад этмадим. Қиз менга ёқди, тез орада тўйимиз бўлиб кетди.

Оилам ҳавас қисса азигулик даражада эди. Ҳаётимга иккичи баҳорим ҳам кириб келди. Рафиқам Насиба бир қорақўз ўйғича түгиги барди. Комит ва етук инсон бўлсин деб, исмини Камолиддин кўйдик. Ўзимни дунёдаги энг баҳтили инсон деб ҳисоблардим.

Орадан яна йиллар ўтди. Ишларим юришиб савдо соҳасига

кириб қолдим. Қалмиддиндан кейин бир қиз ва иккичи ўғил кўрдик. Уйимиз янада файзга тўлди. Ҳеч нарсадан камчилигимиз йўқ, машина олдим, ховли солдим. Фарзандлар тарбияси ҳам четда қолмади.

Хуллас, еганимиз олдинда, емаганимиз ортда. Баҳтила ви садатли турмуш кечирилди. Баҳор ойларидан бирда ҳовлида сигарет чекиб ўтирас, ёнимга бисинфа ўқийдиган ўртганча ўғлим Иззатилла келиб ўтирида:

"Ада, ўқитувчимиз сумалак қилимас деяптилар", - деди.

- Ҳа, сумалакка пул бериси керак эканми?

- Йўқ, пулни йигиф бўлганмиз, сумалакни килишга жоқекар.

Мен, ховлимиз катта, бизнисида ҳовли

тўплаган бойлигини ўйқотган одамдек, ўзимни жуда ожиз ҳис килган ҳолда ўйга етиб келдим.

На овқатга иштаҳам, на ҳаётга кизиқишим бор...

Қалбимни гуллатган баҳорим, ҳаҳратон қишига айланди, тиранлган юрагим кон ўйғларди.

Бу гапларни Хосият айтпагина ҳануз ишонгим келмасди.

Афсуски бу ҳақиқат, юрагимга севги найзасини санчиғи, тиранланган пари, айнан ўша - Хосият эди.

Онам ҳолимни кўриб юлатишга ҳаракат қиларди. Лекин, мен ҳеч кимни олдимга ўйлатмас ва

таклифни рад этмадим. Қиз менга ёқди, тез орада тўйимиз бўлиб кетди.

Оилам ҳавас қисса азигулик даражада эди. Ҳаётимга иккичи баҳорим ҳам кириб келди. Рафиқам Насиба бир қорақўз ўйғича түгиги барди. Комит ва етук инсон бўлсин деб, исмини Камолиддин кўйдик. Ўзимни дунёдаги энг баҳтили инсон деб ҳисоблардим.

Орадан яна йиллар ўтди. Ишларим юришиб савдо соҳасига

кириб қолдим. Қалмиддиндан кейин бир қиз ва иккичи ўғил кўрдик. Уйимиз янада файзга тўлди. Ҳеч нарсадан камчилигимиз йўқ, машина олдим, ховли солдим. Фарзандлар тарбияси ҳам четда қолмади.

Хуллас, еганимиз олдинда, емаганимиз ортда. Баҳтила ви садатли турмуш кечирилди. Баҳор ойларидан бирда ҳовлида сигарет чекиб ўтирас, ёнимга бисинфа ўқийдиган ўртганча ўғлим Иззатилла келиб ўтирида:

"Ада, ўқитувчимиз сумалак қилимас деяптилар", - деди.

- Ҳа, сумалакка пул бериси керак эканми?

- Йўқ, пулни йигиф бўлганмиз, сумалакни килишга жоқекар.

Мен, ховлимиз катта, бизнисида ҳовли

тўплаган бойлигини ўйқотган одамдек, ўзимни жуда ожиз ҳис килган ҳолда ўйга етиб келдим.

На овқатга иштаҳам, на ҳаётга кизиқишим бор...

Қалбимни гуллатган баҳорим, ҳаҳратон қишига айланди, тиранлган юрагим кон ўйғларди.

Бу гапларни Хосият айтпагина ҳануз ишонгим келмасди.

Афсуски бу ҳақиқат, юрагимга севги найзасини санчиғи, тиранланган пари, айн

Ёзувчи Мухтар Худойкулов "Ривоятлар ва ҳикоятлар" деган китоб устида иш олиб бораёттир. Мазкур китобга қадимги осори-атикалар бўлмиш ёзма манбалар, ривоятлар, нақлларга асосланган қиска, ибратли ҳикоялар киритилган. Уларда қадимги аждодларимиз босиб ўтган тарихий йўл, юксак маънавият, баҳт-саодат учун олиб борилган кураш мавзуси ўз аксими топган.

КИМ ВАФОДОРРОК?

Қадимги афсонавий масалални Эзоп кул бўлиб, унинг хожаси бир жойга зиёфатга таклиф этилганди. У уйда қолган хотинини эслаб, дастурхонга тортилган энг яхши таомлардан олди-да Эзопга:

- Мана буни олиб бориб уйдаги вафодоримга бер, - деди.

Эзоп хожасининг бўйруғини бажариб, таомларни уйга олиб борди-ю, ҳаммасини унинг итига берди. Хожаси келиб бу холдан хабардор бўлиб Эзопдан:

- Нега бундай қўлдинг, нега таомларни хотинимга бермадинг? - деда газабланди.

- Ахир, сен ўзин бу таомларни вафодоримга бер дединг-ку? Сенинг учун итингдан вафодоррок киминг бор? - деб жавоб қўиди Эзоп.

АРАЗЛАГАН ХОТИНИНӢ

ҮЙГА ҚАЙТАРИШ УСУЛИ

Эзоп хизмат қўлаётган хонадон хожасининг хотини аразлаб уйига кетиб қолди. Уни уйига қайтариш учун қанча ҳаракат қилинмасин, неча мартааб одам юборишмасин хотин "қайтиб келмайман", деб ёғини тираб туриб олди. Хожаси нолижу бу ҳақда Эзопга маслаҳат солди.

- Ҳоҳам, хотинингни шу бугунок уйга қайтариб олиб келишга сўз бераман, - деди Эзоп.

- Қандай қилиб? - деб сўради хожаси.

- Бўйини менга кўйиб бер, - деди Эзоп.

Хожаси бунга розилик берди. Эзоп хожасининг хотини яшайдиган уй олдидан гўё билмагандай ўтиб бораркан, унинг яқинларидан биридан:

- Бирордан, бу ерда тўй дастурхонига тортиладиган яхши парранда гўшти қаерда сотилади? - деб сўради.

- Сенга у нима учун керак? - деб сўради ҳалиги одам.

- Менинг хожам - фалончи бўлади, у уйланапти, эргатда тўй, шунинг учун керак, - деди Эзоп ва индамай орқасида қайти.

Бу гандан хабар топган хожасининг хотини "эрим бошқа хотинга ўйланиб кўймасин", деб ўша заҳотиёқ қайтиб келиди.

СОЧИ ЮЛИНГАН ИККИ ХОТИНИЛКИ

Эзоп масалаларидан бирида келтирилишича бир кишининг икки хотини бўлиб бирни қари, иккичиси эса ўши эди. Қари хотини "эрим мендан ёш қўриниб, мендан айниб қолмасин", деб эри уникуга келгандан унинг бошидаги кора сочларини бир-бир юлиб олар, ёшли эса "Эрим қарби мендан айниб қолмасин", деб оқ сочларини юлиб оларди. Бечора күш хотинлик күп ўтмай сочсиз - кал бўлди-қолди.

ШЕРДАН ШЕРЗОД ТУҒИЛАДИ

Тулики она - шерни - фиват биттагина бола туғсан-а", деб мазаиммат қўиди.

- Битта, аммо шерзод! - деди она шер.

БИР КИШИНИНӢ ИККИ ҲОТИНИЛКИ

Бир одамнинг икки ўғлига: "Бор, бугун узумларнинг тагини чопи, юшаштиб кўй", - деб буюриди. Аммо ўғли: "Ий, бу ишни қолпаймайсан!", дебди-ю, кейин шайхамон бўлиб, бориб ўша - айтилган ишни қилибди. Иккичисига айтган экан, у: "Хўп бўлади, ота", - дебди-ю, лекин бормабди. Ҳўш, бу икки ўйлардан қайси бири отасининг бўйларига бажарди? Аббатга, биринчи, Эзгулик йўли ҳам шундук: Гап билан эмас - қилинган иш билан ўтланади.

ДОНО ЭРКАК АЁЛГА КУЛ БЎЛМАС

Ровийларнинг келтиришларига Искандар Эрон шохи Дорони жангда ёнгади. Дорониг бир неча кизи бўлиб, бир-бираидан чиройли, гўзал эдилар. Искандарга:

- Доронин ҳарамига кир, қизларини кўр, хоҳлаганинга уйлан, - дедилар.

Шунда Искандар:

- Биз Доро йигитларини мағлуб этдик, энди буларнинг аёллари бизни мағлуб қилишларига ийл қўймаймиз, - деб ҳарамига кирмади.

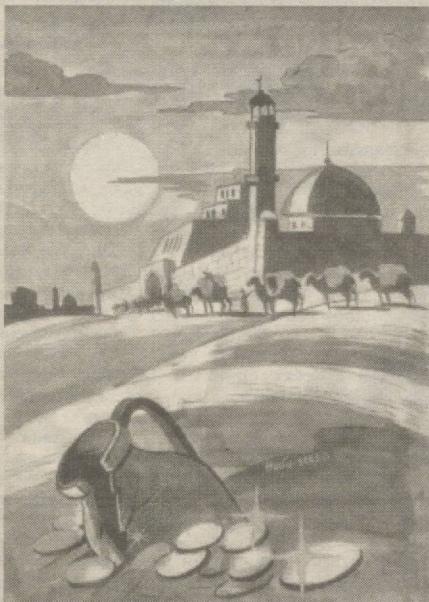
Ха, доно эркак - аёлга кул бўлмас.

ЛУР ҚАЛЬСАНИНӢ

БЎЙСУНМАС АЁЛЛАРИ ҲИКОЯСИ

"Раватус-сафои Носирий" китобининг муаллифи Мирзо Ризоқулихон Ҳидоятнинг нақл қилишича, Ҳиндостоннинг Лур қабилиаси устига бошқа бир подшоҳ ҳужум қиласи. Лурлар эркагу хотин қалъага жойлашиб душманлар билан жанг килидилар. Узоқ давом этган қамал жангларида эркакларнинг барчаси қирилбид битади, кальда

фақат аёллар қолади. Буни кўрган душман аскарлари тезорқ қалъани олиб, бу аёлларга эга булиш учун жангни яна қучайтирадилар. Қалъадаги хотинлар эса таслим бўлмасдан жангни давом этитира берадилар. Охир нажот қолмагач, лур аёллари душман кўлига асир тушмаслик учун хаммалири катор бўйли қалъа девори устига чиқишида вузун сочларини бир-бирларига боғлашиб, бара-варига баланд қалъа деворидан пастга сакрайдилар. Гарчи улар ҳалок бўлсаларда ўз ор-номусларини саклаб қоладилар.

ЭЗТИҚОД ВА СЕВГИ

Ривоят қилидиларки афсонавий турк ҳукмдори Ўзузон ҳигит бўлиб етишганда отаси Қорахон унга акаси Қурхоннинг қизини олиб беради. Ўзузон кизини холи учратиб унга: "Оламни ва сени ва бизни яраттан бор, уни бор ва бир деб билгин, унинг буорганидан ўзга ишни қилмагин", - деди. Киз эса бу гапни қабул қилмайди. Ўзузон шу замон қиз билан орани очик қиласди. Қорахон буни ёзитшиб ўғлига Ўзузон деган иниссининг қизини олиб беради. Ўзузон ундан ҳам имон-эзтиқод талаб қиласди, киз эса қабул қилмайди. Ўзузон у билан ҳам шу заҳотиёқ ажрашади. Нихоят у яна бир амасининг қизини яхши кўриб қолади ва кизга: "Агар сен имон келтираснг мен сенга ўйланаман", - деди. Шунда киз: "Сен қайси йўлда бўлсанг мен ҳам шу йўлда, шу динда бўламан", - деди. Ўзузон унга ўйланниб, умрбод баҳти хаёт кечиради.

Бу эзтиқод ва севги ривояти бизга аждодларимиздан бориб ўғли қолган.

ЮСУФ ВА КИРСИФ ҲИКОЯСИ

Ривоят қилидиларки, Бани Исройл қавмида Юсуф деган бир тақвадор одам бўлиб кир, йил тинмай яраттганга ибодат қиласди. Шунда илоҳдан: "Эй, бандам менга шунча йил сидидилдан тоат-ибодат қиласди, энди нима тилак тиласанг бераман", - деди. Шунда Юсуф нима тиласини сўраш учун уйда хотинидан маслаҳат сўрайди. Шунда хотини: "Мен сенинг жуфти ҳалолинган. Шундай тилак тилагини мен дунёда тенинг йўқ гўзалга айланай, сен меннинг хуснини томошо қилиб бахра ол", - деди. Юсуф илоҳдан ўз хотинига тенинг йўқ хусн бериншини сўрайди. Яраттган у тилакни адо этади - унинг хотини дунёда хеч ким кўрмаган ва билмаган моҳилиқога айланади. У ўз хуснини ойнада кўриб, кибурова ўтади. "Шундай ҳуснини бор, сен бир бедаво билан ҳаёт кечирайми?", - деб Юсуфни менсимиҳ ҳаракатлаб ҳайдайди, ўзи эса ёмон йўлларга кириб кетади. Шунда Юсуф зор-зор йиглаб илоҳдан: "Э, тангрим, бу ношукурни айлиқга айлантириб кўй!" деб ёлборади. Яраттган унинг бу тилагини ҳам бажо келтиради. Хотини бизни кутишяятни, деб тўғри айтган экан. Абдулатим аканинг ака-укалари жуда кўпчилик бўлиб чиқди. Менде шовқин-суронга. Қўйчиликка ўрганмаган одамни таъришидан бир ой тинмисиз ишлаш афзал эди. Битта янги одам пайдо бўлсанг бутун давра бесаранжом: "Баққа ўтинг! Мехмонни

(Боши ўтган сонларда.)

Бу шу алғозда анчагча узум япроқлари орасидан ичкарига тикилиб турдик.

- Юрагим чиқиб кетай деди-я! - Дилбар бирдан яна илонга дуч келиб қолганлайди типирилаб қолди. - Кўйворинг! Нима қулянгиз? Кўйворинг!

Мен энди кизнинг гапларига ўтибор берадиган яхондаги ҳолатда эмасдим. Кизнинг очиқ бўйинлари тамоман эсимини олиб кўйганди...

- Уятсим! - Дилбар оғушидан зарб билан юлқиниб чиқиб, илгарипад кетган ҳамроҳларимизга этиб олиш учун юғурбид кетди.

Мен ерда сочилиб ётган узум баргларини тергилаб олишга эриниб, Дилбардек битталаб эмас, тонкин узун-узун новдаларидан катта бир боф килиб, елкалалганча унинг орқасидан эрзидим.

Дилбар бир-иқки соатгача менга гапирмади, аммо етказиб келган бир ўзум новдаларидан баргларнинг барра-баррасини тергилаб олди.

Хумсоннинг ўртача адирларидан ўйноклаб юарканимиз, Дилбарнинг орқага, тўрва-халталаrimизга қолдирилган тарафга кетаётганини кўриб, кимдир ҳазиллаши:

- Ўтёқарни жўнатайликни повур хола!

Мана Дилбар менга қарамай тез-тез узум баргларига кўйимани ўраб чиқяпти. Мен зўғотанинг ипини чувалатиб уларни тизмалайман. Гапирмайди, мен гапиришга кўрқаман.

- Шунда ҳаммасини қилимиз? - дейман битта кўй еса қорни тўядиган барг ўюмига қараб. - Гўшт етмайди-ку!

- Ишингиз бўлмасин! - Дилбарнинг лаблари четидаги табассумни кўриб, сал ёнгил тортаман.

- Анови, чиқиб кетган ораганинг ҳазиллаши:

- Кизнинг ҳазиллашини кўзимиз? - дейман кетмайди.

- Шунда ҳаммасини қилимиз? - деб сўради қарни тўядиган бўлбили. Бизга ўтёқарни кўзимиз? - деб сўради қарни тўядиган бўлбили. Бизга ўтёқарни кўзимиз? - деб сўради қарни тўядиган бўлбили.

- Шунда ҳаммасини қилимиз? - деб сўради қарни тўядиган бўлбили. Бизга ўтёқарни кўзимиз? - деб сўради қарни тўядиган бўлбили.

- Шунда ҳаммасини қилимиз? - деб сўради қарни тўядиган бўлбили. Бизга ўтёқарни кўзимиз? - деб сўради қарни тўядиган бўлбили.

- Шунда ҳаммасини қилимиз? - деб сўради қарни тўядиган бўлбили. Бизга ўтёқарни кўзимиз? - деб сўради қарни тўядиган бўлбили.

- Шунда ҳаммасини қилимиз? - деб сўради қарни тўядиган бўлбили. Бизга ўтёқарни кўзимиз? - деб сўради қарни тўядиган бўлбили.

- Шунда ҳаммасини қилимиз? - деб сўради қарни тўядиган бўлбили. Бизга ўтёқарни кўзимиз? - деб сўради қарни тўядиган бўлбили.

- Шунда ҳаммасини қилимиз? - деб сўради қарни тўядиган бўлбили. Бизга ўтёқарни кўзимиз? - деб сўради қарни тўядиган бўлбили.

- Шунда ҳаммасини қилимиз? - деб сўради қарни тўядиган бўлбили. Бизга ўтёқарни кўзимиз? - деб сўради қарни тўядиган бўлбили.

- Шунда ҳаммасини қилимиз? - деб сўради қарни тўядиган бўлбили. Бизга ўтёқарни кўзимиз? - деб сўради қарни тўядиган бўлбили.

- Шунда ҳаммасини қилимиз? - деб сўради қарни тўядиган бўлбили. Бизга ўтёқарни кўзимиз? - деб сўради қарни тўядиган бўлбили.

- Шунда ҳаммасини қилимиз? - деб сўради қарни тўядиган бўлбили. Бизга ўтёқарни кўзимиз? - деб сўради қарни тўядиган бўлбили.

- Шунда ҳаммасини қилимиз? - деб сўради қарни тўядиган бўлбили. Бизга ўтёқарни кўзимиз? - деб сўради қарни тўядиган бўлбили.

ёнига чиқин! Мехмон билан олинг!" Иш шу даражага бордик, дарвоза тарафда янги одам қораси кўринса ўрнимдан турба солиб шахарга қочворгудай бўлдим.

Тун оға бошлагандагина меҳмонлар тарқалишиб. Дарвоза олдида ҳам узик хайр-хўшлар давом этди. Муталим ака билан дастурхони йигиштирилган, катта баркашдагина у-бу егулик ву ярми ичилган ароқини колдилган сўрига қайтидик.

- Бир куни хотинимдан кўлимда қолган иккича яшарни касал кизчамини дўйтурга олиб ётсан, мана шу хотиним уч-тўт ойлик улчаси билан пайдо бўлди, - Мутал ака иковимиз ховлиси-даги сўрида ёнбошлаб ётган пайтимиз, ўз-узидан Дилбарга қандай ўйланганини ҳикоя килишга тушиди. - Палаталаримиз қарама-қарши. Бирор йўқлаб келганини кўрмайман. Биз серургасми, бир кунда уч-тўт қариндош келади. Кизчам факат мен билан ётишга ўрганиб қолганидан сира айримасди. Аммо, шу хотин пайдо бўлганидан кейин, аввал чақалокни олдига қирадиган, кейин-кейин онаси билан бирга ўтадиган бўлбили. Бизга ётадиган бўлбили қолди. Бизга ётадиган бўлбили, кизчам: "Кетмайман", - дебди-ди! Энаси шу хотинни даданга оберайми деса, "майли", деди. Шуайтиб, касалхонага иккича келиб, тўртта бўлиб қайтиб кетдик...

- Эрга тегмаган эканими? - дедим дарзаси очик ичкарида кулоч-кулоч газламалару, сарполярни кўздан кечираётган хотинларимизга қараб.

- Ҳа, энди ёшлиқда бир адашган-да! Етимгина киз экан. Аммо, тўйга албатта эр-хотин келасизлар! - Мутал ака ароқ кўйди. - Кетмакет уч ўғилни туғиб берди. Уччовига катта бўлмасаям, битта тўйча қилиб, кўлларини ҳалоллаб олсан...

- Кетмакет уч ўғилни туғиб берди. Шуайтиб, касалхонага иккича келиб, тўртта бўлиб қайтиб кетдик...

- Аммо, ёни ўзини сўраб олдик. - Кетмакет уч ўғилни туғиб берди. Шуайтиб, касалхонага иккича келиб, тўртта бўлиб қайтиб кетдик...

- Ҳовли саҳнага қўйилган тўртта раскаладушиларда иккича соатлардан бери ўзини ўрагатдан болаларга, айниқса, энг четда ётган ўғимга қараб тўймасдим.

Балки, уни биз катта қилишади, беришармикан?

Муталим ака ўтирган ўрнида мудрашга тушди ва оёқларини узаттанича ухлаб қолди. Дилбар деразадан ташқарига мўралаб, эрининг устига кўрпа қутариб чиқди.

- Менгаям шетга солаверинг, - дедим Дилбарнинг юзига қарамай.

- Сўрида ухлолармикинисиз? - Дилбар тагимга иккича қават кўрча ташлади-да, катта кўрпа олиб чиқди.

Дилбарнинг юзига иккича қават кўрча ташлади-да, катта кўрпа олиб чиқди.

Дилбарнинг юзига иккича қават кўрча ташлади-да, катта кўрпа олиб чиқди.

Дилбарнинг юзига иккича қават кўрча ташлади-да, катта кўрпа олиб чиқди.

Дилбарнинг юзига иккича қават кўрча ташлади-да, катта кўрпа олиб чиқди.

Дилбарнинг юзига иккича қават кўрча ташлади-да, катта кўрпа олиб чиқди.

Дилбарнинг юзига иккича қават кўрча ташлади-да, катта кўрпа олиб чиқди.

Дилбарнинг юзига иккича қават кўрча ташлади-да, катта кўрпа олиб чиқди.

Дилбарнинг юзига иккича қават кўрча ташлади-да, катта кўрпа олиб чиқди.

Дилбарнинг юзига иккича қават кўрча ташлади-да, катта кўрпа олиб чиқди.

Дилбарнинг юзига иккича қават кўрча ташлади-да, катта кўрпа олиб чиқди.

Оллоёр БЕГАЛИЕВ

Мирзамир МИРЗАША-РИПОВИ «Табобатнома», «Соғлигингиз-бойлигинги», «Бирни боғдан — бирни тоғдан» руқнлари остидаги маколалари орқали яхши танийсиз. Фаол мұхбиримизга ижодий мұваффакиятлар тилемиз, янада күтпөрмәләр көләлар күтиб қоламиз.

Чилон жайдан байзан анноб жида, жильтон жида деб ҳам атайдилар. Меваси август-сентябрда пишиб етилади. Киншга сақлашга йигиб олинади.

Чилон жида қадим замонлардан бери серхосият неъмат сифатида қадрланади. Ҳакимлар ундан дори-дормонлар тайёрлаб ёки бевосита мевасининг ўзи билан катар хасталикларни даволашган. Жумладан, камқонлик, күкрап оғриги, буйрак, ичак хасталиклари, изтироби йўтал, ичбуруг, ковук касалликларни даволашда чилон жайдадан тайёрланган қайнатмадан фойдаланилган. У ичак жароҳатида ҳам яхши даво хисобланади.

Мевалари ва баргларидан тайёрланағдиган 10 фоизли дамлама эса диуретик-пешош хайдаш ҳосиятига эга. Кон босими юқори (гипертония) бўлган беморлар чилон жида мевасидан истемол қылганларида, уларнинг кайфиятлари бир қадар яхшиланади, боз ва юрак атрофидаги оғриклиар йўқолади, кон таркибидаги

холестерин миқдори камаяди. Демак, чилон жида хавфли паришонхотирлик (атеросклероз) хасталигига ҳам яхши омиз хисобланади. Меваси таркибида дармон-дорилар, органик кислоталар минерал тузлар, ошловчи маддалар бор. Ундағи рутин кон томирларини кенгайтиради, уларнинг

хасталигига чалинганда мевасидан кунига 10-20 дондан 2-3 марта ейиш тавсия этилади.

Агар чилон жайдан нок, арпабодиёнга аралаштириб, малҳам тайёрласа, шифоси янада самарали бўлади. **Уй шароитида чилон жида дамламасини тайёрлаш учун 20 грамм майдалдан гевалларни 200 мл. қайнок сувга солинади ва 1 соат мобайнида дамлашга кўйилади. Сўнгра 3 қошиқдан кунига уч маҳал таомдан одлин ичилади.**

Шуниси диққатга сазоворки, чилон жайдани барглари ҳам шифобаш экан. Барглари аъзо-тадаги қичималарда эм бўлади. Бунда чилон жида баргларига шакар кўшиш истемол қилинади.

Чилон жайдани томорқарларда ўстириш мумкин. У 100 ва ундан кўп йил яшайди. Эрта хосилга киради, тўрт-беш ёшидан то 40-50 ёшигача яхши ҳосил беради. Сўнг ҳосилдорлиги аста-секин камайиб боради. Ундан мураббо, шира, компот, кисел тайёрлаш мумкин.

БИЛ ЖИЛОН, ДАЗО ҲАР ОҲ...

деворчаларини мустахкамлайди.

Чилон жида юқори нафас йўллари шамоллаганда, жигар оғриқларида, хоргин бўлганида малҳам бўлади. Шу билан бирга, чилон жида кон тўхтатувчи, кон тозаловчи, соч тўқилиши олдини олувчи, ўстирувчи, майнинлик баҳш этиувчи восита сифатида кўлланилади. Киши бронхит

бунда чилон жида баргларига шакар кўшиш истемол қилинади.

Чилон жайдани томорқарларда ўстириш мумкин. У 100 ва ундан кўп йил яшайди. Эрта хосилга киради, тўрт-беш ёшидан то 40-50 ёшигача яхши ҳосил беради. Сўнг ҳосилдорлиги аста-секин камайиб боради. Ундан мураббо, шира, компот, кисел тайёрлаш мумкин.

ШИБИТ ҲОСИЯТИ

Табобатда меваси ва юқори қўми (ўти) ишлатилади. мевасида 20 фоиз мой (эфир мой 5 фоиз), қанд, каротин саклайди. Баргиди С, В₂, РР, А каби дармон-дорилар, флавоноидлар бор.

Ўсимликнинг дамламаси қон босими юқори бўлганида яхши наф беради. Кон томирларини кенгайтиради, юрак иш фаолиятини яхшилайди. Пешобни хайдайди, меваси таом ҳазмини уйғулаптиради, уйқусизликда тинчлантируви омил сифатида фойда қилади. Шибидируги йўталини қордиришида, ел хайдовчи сифатида малҳам бўла олади, шишларни кайтаради.

Абу Али ибн Сино шибид борасида шундай ёзган: "Шибид кулиғовак яраларга фойда қилади. Унинг ёғи асад оғриби ва шунга ўшаш оғриқларга фойда қилади. Шибид ва унинг уруғи сунти кўлайтиради, хиқиҷоқа Фойда қилади... Шуни ёдда тутиш керакки, шибидни таом билан доимий истемол килиши кўзни кучислантиради. Шибидиригина нарсангинг чегараси бўлганидек, бу ўтни мөтёрида истемол килган маъқул.

Халқ табобатида шибид меваси жигар хасталикларида кўлланилади. Енгил сурги дори тарисида яхши наф келтиради. Киши корин бўшларига дам бўлганида шибид уруғи ажойиб малҳамдир.

Юқори нафас йўллари шамоллаганда шибид дамламаси тавсия этилади. Дориларда шибид мойни бўлади. Шу мой асосида шибид суви деб атадиладиган дори тайёрланади. Бу дори тури айниқса чақалокларнинг корин бўшларига дам бўлганида шифо беради. Шифокор маслаҳатига кўра, қўллаш мумкин, мутлақо зарари йўқ.

КОРА АНДИЗ СИҲАТТА ПОЁНДАОЗ

Кора андиз (девясил) Тошкент, Фарғона водийси вилоятларидаги нам ерларда, тог ён багирларида ўсади. Кора андиз борасида шундай ривоят ҳам бор:

Андиздан "Нега монимни андиз дейишади", - деб сўрадилар. - Жуда кизик бўлган, - деди у. - Одамзод илк бор мени тобиб кўрмоқчи бўлганда тамаки хидига ўхшаш қалампирдай аччимни билан роса адабини берганман. Кўлу оғзи ачишиб, кўзини ёшлаб, мени дарор ташлаб кочган. Орқасидан андисан, анди, - деб қолаверганман. Яна бирорининг қораси қўринди деганча мен "Ана анди, анди келаяпти, яна "ўйинимни" бошлайман" - деб турганимда (Ё ўша одам ўсимлик тилини билади. Балки Луқмо ни Хакимдир), "Кимни анди,

гўй деяспан, шошмай тур, сеними, - деб нак ўзагимни тагидан сугуриб олиб пўстимни арчиб, ошқозон касалига даво бўлади, - деб еб юборган ва менга караб, "Ўзинг анди, андиям гапми, онгизсан", деб бошқаларни эргаштириб

Буюк ҳаким Абу Али ибн Сино кора андиз совуқдан бўлган оғрикларга, бўғим оғриклариша шифо бўлади, балғам кўчиради, юракка куч беради, деб ёзган.

Клиник кузатувлардан маълум бўлдикли, у яна пешоб ҳайдовчи, маълум бир босқичда озрок кон тўхтатувчи сифатида таъсир қилар экан. Кора андиз меъда-инач йўлини меъёрлаштириди, моддалар алмашинувини яхшилайди, кишини терлатади. Шунингдек, унинг препаратлари турли тери касалликларда (экзема, кўтири, нейродермит) яхши малҳамдир. Ўсимлик барглари яраларга бевосита кўйилади. Ха, кора андиз сиҳатга поёндозиди.

Гавжум жайдан узокроқда очик ҳавода айланиши ҳар куни одат қилинг;

ҚУЗ ИНЖИКЛИКЛАРИГА

- иложи бўлса кўпроқ ўёв юринг;

Спортивнинг бирор туриши кун тартибинигза киритинг: Айтайлик, тоннгги бадантарбия юрак-кон томирли фаолиятини яхшилайди.

- Сув муолажалари: сув тагида туриш, нам сочиқ билан ишқалаш, душ, ванна доимий ҳамроҳнингз бўлсин. Ҳаммом-энг фойдали даволаниши ва соғломлаштириши воситадир. Ҳаммом кон томирларини ҳар кандай иклим ўзгаришларига туриб бера олишга ўргатади. Санаторий ва курортда даволаниши учун одамлар бекорга куз мавсумини танламайдилар. Бунда жануб томон-

ларни эмас, тогли, шимол ҳудудларни танлаш мақсадга мувофиқиди. Чунки, бу ерларнинг иқлими киши

гандар натижаси алдамчи бўлиб чиқади.

Баъзи одамлар магнит хуружи яқинлаштётганини бир неча кун олдин сезадилар. Айримларда эсаҳурж ўти кетгандан сўнг организмда ўзгариш содир бўлиши мумкин. Тадқижотлар шуни кўрсатмоқдаки, инфаркт хасталиги магнит хуружининг уч кунидага авжига чиқар.

Магнит хуружи юрак-кон томирларидан ташқари ошқозон-инач фаолиятига ҳам таъсир этади: бунда сафро ва суюқлик ажралиши сустлашади. Агар магнит хуружи тўлин ой чиқсан пайтга тўғри келса, ҳар бир таомдан олдин янги сабзавот тановуву қилиш ва хўл мевалар шарбати, лимон суви ичиш тавсия қилинади. Шундай кунларда углеводларга бой маҳсулотлар жуда фойдалари. Уйку олдидан эса овқатланмаган маъқул.

Магнитта мояил кишиларга баълик, сут, денгиз карами, нўхат, ловига каби маҳсулотларни тавсия этамиз. Шунингдек, кайнатилган картопка, пиширилган олма ва кизил лавлаги ҳам фойдалиди. Ёз ойларидаги магнит хуружи пайтида органик кислотага бой мевалар (олча, гилос, крижовник)дан тўйиб ейиш керак.

Эсингизда бўлсин, магнит хуружи пайтида мўйнадан ва сунъий газламадан тикилган кийимларни асло кия кўрманг.

Жамила АСАДОВА
тайёрлади

ШАЙ БЎЛИЧИГІ

нит (магнитная бурая) хуружи авжига олади. Бундай пайтда кон босими кўтирилайди, марказий асад системасининг тормозланиш жараёни кучайди, шартли рефлекслар сустлашади. Магнит хуружи турган пайтда куч-транспорт ходисалари кўпайиши бежиз эмас. Кўпчилик бундай пайтда оёқлари оғирлашиб, юрак пришиши секинлашганидан, кўриш кобилияти пасайгани ва кайфияти ёмонлашганидан шикоят қиласи.

Магнит хуружида организмда гемоглобулин тушиб кетади, конда эротроцитлар камайиб, кон топшири-

Кадимда шоирлар тишларни инжуга, марваридга киёс этиганлар. Ўринли киёслаш. Тўри эмасми?

Яқинда немис олимлари жуда кизиқ фикрга келдилар. Яқин орада стоматологта-тиш дўхтирига бориш худди косметолог ёки масажчига бориш каби кишига хузур башх этаркан. Йен шахри университетининг бир гурух олимлари билан биргаликда химия фанлари профессори Бернгар Зайтц тиш кариесини пармалаш машинасиз ва оғрикни қолдирувчи дориларсиз даволашнинг ажойиб усулини ихтиро қилиди.

Тишларни янги усул билан давлашга тахминан 5 дақиқа кетади. Стоматолог лазер ёрдамида оғрик тишга канал очади, тиш тешигига микроскопик зонд кўяди ва ундан оғиз бўшлиғига маҳсус суюклик куяди. Сўнгра лазер билан нурлантиришни давом этиради, сўнг тишларни оғрикни кўзғатувчи бактерияларни бутунлай йўқ қиласиган киме реакцияси юз беради. Шифокор мулжалаларининг сўнгтида тиш бўшлигини бир лаҳзада қотадиган ҳамда тиш эмалига ўхшаб кетадиган суюк пломба билан тўлдиради. Бу усул — келажакда кўлланади. Хозирча эса... Тишлар ё бутунлай юзни безаши ёки аксинча, расво килиш мумкин. Барі — тишларининг кўриниши, жамми, ранги, тиши кисиши — барин мухим: жағларнинг бир-бира гегишида тишилари ва ўзаро хойлашуви ҳам. Очиқ, кенг табассум чироили ҳисобланади. Лекин ижайтнинг яланчоғ тишлар ортичка кўринса, хунук бўлади. Ҳатто-ки лаблар жисп бўйи турса-да, барибир унинг ташки қиёфаси ва шаклини тағин тишлар белгилаб беради.

Шифокор ҳузурига бориши керак бўлганда...

Биринчи сабаб - Охирги марта борганингизга ярим йил бўлди.

Иккinci сабаб - Тишларингиз совуқ, иссиқ, шўр ва ширин нарсалар тегса, оғриб кетади. Тишларингиз кариес бўлганга ўхшайди.

Учинчи сабаб - Милкларингиз доим қонаб турди. Балки милкларда шамоллаш жараёни кетаёттандир ёки бўлмаса кучи автаминон — витаминизлика дучор бўлганлиз.

Тўртинчи сабаб - Оғзингиздан қандайдир ҳид кельмоқда. Бунинг сабаби тишларнинг кариесга чалинган бўлиши ҳам, ошқозон шарбатида кислоталиклининг пасайши ҳам бўлиши мумкин, унда касал ошқозонда.

Шифокорга бориша кайси пайти танлаган маъкул?

Яхшии, стоматолог ҳузурига куннинг иккinci яримида, пешиндан кейин борган маъкул. Бу вактда тиш асад топларининг сезувчанилиги пасаиди, оғрикни қолдирувчи воситалар 8 марта кўпроқ ва самаралироқ таъсир киласи. Аёллар шифокор қабулига ёэлишидан олдин ўзларининг

СОҒЛОМЛИК, ЁШЛИК, БАЛТИЁРЛИК

ҳайз тақвимига қараб олганлари маъкул: ҳайз келиши арафасида бир хафта олдин ёки шундай кунлар стоматолог ҳузурига бормаганлари маъкул. Бундай пайтида оғрик кучлироқ сезилади, милклардаги кичкина яралар ҳам кўпроқ қонайди, яна турли асралар колиши ҳавф ҳам йўқ эмас.

Кўркувни кандай енгса бўлади?

Бурун орқали нафас олинг. Психологлар, оғзидан нафас олган беморлар оғрикни кучлироқ сезишиларни аниқлагандар. Оддийгина машқ тинчланиш ва нафасни тикишлашга ёрдам беради. Бу машакни стоматолог кабинетига киришдан олдин бажариш керак. Тўғри турингда, аста коринингизни тортиб нафас олинг, сўнгра аста-секин корин машакларини таранг килиб, бутун ҳавони чиқаринг. Бу машакни бир неча марта таракорланг. Энди ўзингизни бўш кўйинг-да, килмайнг. Сизнинг асосий вазифангиз — асадив ва машаклар таракорларни олиб ташлаш эди. Тиш даволаш креслосиди, утирип, кўзингизни юминг, бир маромда текис нафас олинг ва ҳеч нарса ҳақида ўйла-маслика ҳаракат қилинг.

Пломбани танлаш...

Сизга бугун қандай пломба кўйишлари, давола тақтикаси, клиникнинг техник имкониятлари, сизнинг истагингиз ҳамда пломба материалининг нархига боғлик.

Вактинчалик пломба - сунъий дентиндан ясалган бўлиб, осон очилади, бу пломбадан даволаш пайти бир неча усулда фойдаланилади. Оддатда бундай пломба шамоллашнинг олдини олиш ёки тиш асад толасини оғрикни сезмайдиган килиш учун юборилган дорини бекитиш учун ишлатиди.

Доимий пломба - улуман олганда, бутун умрга хизмат қилиши керак. Кичинча нуқсонларни маҳсус, ёруда қотадиган материальдан тайёрланган пломба тузиши қабул қилинган. Бу пломбалар жуда мустаҳкамларни олиши олишга имкон беради. Керамика пломбасига ҳудди тиш эмали сингари совуқ ҳам, иссиқ ҳам таъсир қўймайди. Бу материални эмирилиш коэффициенти жуда паст, шунинг учун ҳам деярли бу тишлар нурамайди. Демак, замонавий материалдан фойдаланиш майдамайда дарз кетишлардан, келгусидаги эмирилишларнинг олдини олишга имкон беради. Керамика қўйилмалари ва венирлар абадийга кетади ва асл тишга ранги ҳам, шакли ҳам мос келади. Ҳатто-ки ҳамма ёт нарсани пайкайдиган тил ҳам бу "бегона"-ни сезмайди.

Тишингизни даволаттандана...

Шифокордан сўранг-чи, анъанавий 2 соатта чидаш қерамика? Агарда сизга нурда қотирилган пломба қўйишган бўлса, унда даррор овқатларни ҳам, суюклик ичиши ҳам мумкин. Тишига бирон нарса ботганга ўхшаб, ноқулай бўлса, оғрик бўлишига аҳамият беринг. Бу ҳолда дархол стоматологга мурожат қилинг, тишин-

гизни озигина қириш кўпгина ноҳушликларнинг олдини олади.

Ундан оқ бўлмайди...

Тиш эмалининг асосий ранглари уч хил — сарик, саригаш-оқиши ва кўкиш-оқиши. Ранг турлари эса — йигирмадан ортиқидир. Улар ичидаги энг кўп таржаланги — оч ва исисик ранглардир (кўйилтирилган сут, фил сугиғи рангига), тўқ ва совуқ ранглар (кўкиш, купранг) кам учрайди, бу рангдаги эмал унча чироили ҳам кўринмайди, мустаҳкамлигига ҳам учча кафолат йўк.

Тишингиз янада оқ бўлишини хоҳлайсизми? Үнда бир неча сенас ултрабанафа нурлар қабул қилинг. Қорайшиб орасида тишларингиз янада оқ кўринади. Бундай олганда ҳашабарни тишларингизни тишиларнинг эмали кора тани билан контраст бўлгани учун ҳам оплок кўринмайди. Балки африкаликларнинг тишлари бошқа ирк ва киллариникдан оркордид. Ок танлини кишиларнинг тишлари эмалини табиат бир оз сарикрек килиб яратган. Бунинг учун сикилиши ва албатта тишларингиз оқ бўлишига тиришингиз шартми? Агарда ана шу кўнгилга хуш келувчи фил сугиғи рангига олсан-чи? Бу ранг энгаси тиш эмалини мустаҳкамловчи флорани олиб туради. Шунинг учун ҳам тишлар мустаҳкам кўринишга эга бўлишига тиришингиз шартми?

Аёлларнинг тишлари одатда эркакларнинг кисбатан оркордид. Ок танлини кишиларнинг тишлари эмалини табиат бир оз сарикрек килиб яратган. Бунинг учун сикилиши ва албатта тишларингиз оқ бўлишига тиришингиз шартми? Агарда ана шу кўнгилга хуш келувчи фил сугиғи рангига олсан-чи? Бу ранг энгаси тиш эмалини мустаҳкамловчи флорани олиб туради. Шунинг учун ҳам тишлар мустаҳкам кўринишга эга бўлишига тиришингиз шартми?

Аёлларнинг тишлари одатда эркакларнинг кисбатан оркордид. Ок танлини кишиларнинг тишлари эмалини табиат бир оз сарикрек килиб яратган. Бунинг учун сикилиши ва албатта тишларингиз оқ бўлишига тиришингиз шартми?

Аёлларнинг тишлари одатда эркакларнинг кисбатан оркордид. Ок танлини кишиларнинг тишлари эмалини табиат бир оз сарикрек килиб яратган. Бунинг учун сикилиши ва албатта тишларингиз оқ бўлишига тиришингиз шартми?

Аёлларнинг тишлари одатда эркакларнинг кисбатан оркордид. Ок танлини кишиларнинг тишлари эмалини табиат бир оз сарикрек килиб яратган. Бунинг учун сикилиши ва албатта тишларингиз оқ бўлишига тиришингиз шартми?

Аёлларнинг тишлари одатда эркакларнинг кисбатан оркордид. Ок танлини кишиларнинг тишлари эмалини табиат бир оз сарикрек килиб яратган. Бунинг учун сикилиши ва албатта тишларингиз оқ бўлишига тиришингиз шартми?

Аёлларнинг тишлари одатда эркакларнинг кисбатан оркордид. Ок танлини кишиларнинг тишлари эмалини табиат бир оз сарикрек килиб яратган. Бунинг учун сикилиши ва албатта тишларингиз оқ бўлишига тиришингиз шартми?

Аёлларнинг тишлари одатда эркакларнинг кисбатан оркордид. Ок танлини кишиларнинг тишлари эмалини табиат бир оз сарикрек килиб яратган. Бунинг учун сикилиши ва албатта тишларингиз оқ бўлишига тиришингиз шартми?

Аёлларнинг тишлари одатда эркакларнинг кисбатан оркордид. Ок танлини кишиларнинг тишлари эмалини табиат бир оз сарикрек килиб яратган. Бунинг учун сикилиши ва албатта тишларингиз оқ бўлишига тиришингиз шартми?

Аёлларнинг тишлари одатда эркакларнинг кисбатан оркордид. Ок танлини кишиларнинг тишлари эмалини табиат бир оз сарикрек килиб яратган. Бунинг учун сикилиши ва албатта тишларингиз оқ бўлишига тиришингиз шартми?

Аёлларнинг тишлари одатда эркакларнинг кисбатан оркордид. Ок танлини кишиларнинг тишлари эмалини табиат бир оз сарикрек килиб яратган. Бунинг учун сикилиши ва албатта тишларингиз оқ бўлишига тиришингиз шартми?

Аёлларнинг тишлари одатда эркакларнинг кисбатан оркордид. Ок танлини кишиларнинг тишлари эмалини табиат бир оз сарикрек килиб яратган. Бунинг учун сикилиши ва албатта тишларингиз оқ бўлишига тиришингиз шартми?

Аёлларнинг тишлари одатда эркакларнинг кисбатан оркордид. Ок танлини кишиларнинг тишлари эмалини табиат бир оз сарикрек килиб яратган. Бунинг учун сикилиши ва албатта тишларингиз оқ бўлишига тиришингиз шартми?

Аёлларнинг тишлари одатда эркакларнинг кисбатан оркордид. Ок танлини кишиларнинг тишлари эмалини табиат бир оз сарикрек килиб яратган. Бунинг учун сикилиши ва албатта тишларингиз оқ бўлишига тиришингиз шартми?

Аёлларнинг тишлари одатда эркакларнинг кисбатан оркордид. Ок танлини кишиларнинг тишлари эмалини табиат бир оз сарикрек килиб яратган. Бунинг учун сикилиши ва албатта тишларингиз оқ бўлишига тиришингиз шартми?

Аёлларнинг тишлари одатда эркакларнинг кисбатан оркордид. Ок танлини кишиларнинг тишлари эмалини табиат бир оз сарикрек килиб яратган. Бунинг учун сикилиши ва албатта тишларингиз оқ бўлишига тиришингиз шартми?

Аёлларнинг тишлари одатда эркакларнинг кисбатан оркордид. Ок танлини кишиларнинг тишлари эмалини табиат бир оз сарикрек килиб яратган. Бунинг учун сикилиши ва албатта тишларингиз оқ бўлишига тиришингиз шартми?

Аёлларнинг тишлари одатда эркакларнинг кисбатан оркордид. Ок танлини кишиларнинг тишлари эмалини табиат бир оз сарикрек килиб яратган. Бунинг учун сикилиши ва албатта тишларингиз оқ бўлишига тиришингиз шартми?

Аёлларнинг тишлари одатда эркакларнинг кисбатан оркордид. Ок танлини кишиларнинг тишлари эмалини табиат бир оз сарикрек килиб яратган. Бунинг учун сикилиши ва албатта тишларингиз оқ бўлишига тиришингиз шартми?

Аёлларнинг тишлари одатда эркакларнинг кисбатан оркордид. Ок танлини кишиларнинг тишлари эмалини табиат бир оз сарикрек килиб яратган. Бунинг учун сикилиши ва албатта тишларингиз оқ бўлишига тиришингиз шартми?

Аёлларнинг тишлари одатда эркакларнинг кисбатан оркордид. Ок танлини кишиларнинг тишлари эмалини табиат бир оз сарикрек килиб яратган. Бунинг учун сикилиши ва албатта тишларингиз оқ бўлишига тиришингиз шартми?

Аёлларнинг тишлари одатда эркакларнинг кисбатан оркордид. Ок танлини кишиларнинг тишлари эмалини табиат бир оз сарикрек килиб яратган. Бунинг учун сикилиши ва албатта тишларингиз оқ бўлишига тиришингиз шартми?

Аёлларнинг тишлари одатда эркакларнинг кисбатан оркордид. Ок танлини кишиларнинг тишлари эмалини табиат бир оз сарикрек килиб яратган. Бунинг учун сикилиши ва албатта тишларингиз оқ бўлишига тиришингиз шартми?

Аёлларнинг тишлари одатда эркакларнинг кисбатан оркордид. Ок танлини кишиларнинг тишлари эмалини табиат бир оз сарикрек килиб яратган. Бунинг учун сикилиши ва албатта тишларингиз оқ бўлишига тиришингиз шартми?

Аёлларнинг тишлари одатда эркакларнинг кисбатан оркордид. Ок танлини кишиларнинг тишлари эмалини табиат бир оз сарикрек килиб яратган. Бунинг учун сикилиши ва албатта тишларингиз оқ бўлишига тиришингиз шартми?

Аёлларнинг тишлари одатда эркакларнинг кисбатан оркордид. Ок танлини кишиларнинг тишлари эмалини табиат бир оз сарикрек килиб яратган. Бунинг учун сикилиши ва албатта тишларингиз оқ бўлишига тиришингиз шартми?

Аёлларнинг тишлари одатда эркакларнинг кисбатан оркордид. Ок танлини кишиларнинг тишлари эмалини табиат бир оз сарикрек килиб яратган. Бунинг учун сикилиши ва албатта тишларингиз оқ бўлишига тиришингиз шартми?

Аёлларнинг тишлари одатда эркакларнинг кисбатан оркордид. Ок танлини кишиларнинг тишлари эмалини табиат бир оз сарикрек килиб яратган. Бунинг учун сикилиши ва албатта тишларингиз оқ бўлишига тиришингиз шартми?

Аёлларнинг тишлари одатда эркакларнинг кисбатан оркордид. Ок танлини кишиларнинг тишлари эмалини табиат бир оз сарикрек килиб яратган. Бунинг учун сикилиши ва албатта тишларингиз оқ бўлишига тиришингиз шартми?

Аёлларнинг тишлари одатда эркакларнинг кисбатан оркордид. Ок танлини кишиларнинг тишлари эмалини табиат бир оз сарикрек килиб яратган. Бунинг учун сикилиши ва албатта тишларингиз оқ бўлишига тиришингиз шартми?

Аёлларнинг тишлари одатда эркакларнинг кисбатан оркордид. Ок танлини кишиларнинг тишлари эмалини табиат бир оз сарикрек килиб яратган. Бунинг учун сикилиши ва албатта тишларингиз оқ бўлишига тиришингиз шартми?

Аёлларнинг тишлари одатда эркакларнинг кисбатан оркордид. Ок танлини кишиларнинг тишлари эмалини табиат бир оз сарикрек килиб яратган. Бунинг учун сикилиши ва албатта тишларингиз оқ бўлишига тиришингиз шартми?

Аёлларнинг тишлари одатда эркакларнинг кисбатан оркордид. Ок танлини кишиларнинг тишлари эмалини табиат бир оз сарикрек килиб яратган. Бунинг учун сикилиши ва албатта тишларингиз оқ бўлишига тиришингиз шартми?

Аёлларнинг тишлари одатда эркакларнинг кисбатан оркордид. Ок танлини кишиларнинг тишлари эмалини табиат бир оз сарикрек килиб яратган. Бунинг учун сикилиши ва албатта тишларингиз оқ бўлишига тиришингиз шартми?

Аёлларнинг тишлари одатда эркакларнинг кисбатан оркордид. Ок танлини кишиларнинг тишлари эмалини табиат бир оз сарикрек килиб яратган. Бунинг учун сикилиши ва албатта тишларингиз оқ бўлишига тиришингиз шартми?

Аёлларнинг тишлари одатда эркакларнинг кисбатан оркордид. Ок танлини кишиларнинг тишлари эмалини табиат бир оз сарикрек килиб яратган. Бунинг учун сикилиши ва албатта тишларингиз оқ бўлишига тиришингиз шартми?

Аёлларнинг тишлари одатда эркакларнинг кисбатан оркордид. Ок танлини кишиларнинг тишлари эмалини табиат бир оз сарикрек килиб яратган. Бунинг учун сикилиши ва албатта тишларингиз оқ бўлишига тиришингиз шартми?

Аёлларнинг тишлари одатда эркакларнинг кисбатан оркордид. Ок танлини кишиларнинг тишлари эмалини табиат бир оз сарикрек килиб яратган. Бунинг учун сикилиши ва албатта тишларингиз оқ бўлишига тиришингиз шартми?

Аёлларнинг тишлари одатда эркакларнинг кисбатан оркордид. Ок танлини кишиларнинг тишлари эмалини табиат бир оз сарикрек килиб яратган. Бунинг учун сикилиши ва албатта тишларингиз оқ бўлишига тиришингиз шартми?

Аёлларнинг тишлари одатда эркакларнинг кисбатан оркордид. Ок танлини кишиларнинг тишлари эмалини табиат бир оз сарикрек килиб яратган. Бунинг учун сикилиши ва албатта тишларингиз оқ бўлишига тиришингиз шартми?

Аёлларнинг тишлари одатда эркакларнинг кисбатан оркордид. Ок танлини кишиларнинг тишлари эмалини табиат бир оз сарикрек килиб яратган. Бунинг учун сикилиши ва албатта тишларингиз оқ бўлишига тиришингиз шартми?

Аёлларнинг тишлари одатда эркакларнинг кисбатан оркордид. Ок танлини кишиларнинг тишлари эмалини табиат бир оз сарикрек килиб яратган. Бунинг учун сикилиши ва албатта тишларингиз оқ бўлишига тиришингиз шартми?

Аёлларнинг тишлари одатда эркакларнинг кисбатан оркордид. Ок танлини кишиларнинг тишлари эмалини табиат бир оз сарикрек килиб яратган. Бунинг учун сикилиши ва албатта тишларингиз оқ бўлишига тиришингиз шартми?

Аёлларнинг тишлари одатда эркакларнинг кисбатан оркордид. Ок танлини кишиларнинг тишлари эмалини табиат бир оз сарикрек килиб яратган. Бунинг учун сикилиши ва албатта тишларингиз оқ бўлишига тиришингиз шартми?

Аёлларнинг тишлари одатда эркакларнинг кисбатан оркордид. Ок танлини кишиларнинг тишлари эмалини табиат бир оз сарикрек килиб яратган. Бунинг учун сикилиши ва албатта тишларингиз оқ бўлишига тиришингиз шартми?

Аёлларнинг тишлари одатда эркакларнинг кисбатан оркордид. Ок танлини кишиларнинг тишлари эмалини табиат бир оз сарикрек килиб яратган. Бунинг учун сикилиши ва албатта тишларингиз оқ бўлишига тиришингиз шартми?

Аёлларнинг тишлари одатда эркакларнинг кисбатан оркордид. Ок танлини кишиларнинг тишлари эмалини табиат бир оз сарикрек килиб яратган. Бунинг учун сикилиши

Оиласа ҳар бир киши ўзининг индивидуал қобилият ҳамда имкониятларидан келинг чиккан ҳолда, ў ролини адо этади. Кийидаги тест саволларига жавоб берарсанисиз, оила оркестрида қандай ўринда туришингизни аниқлаб олишиниз мумкин.

1.

Корхонада йўлланмалар ютуғи ўйнади ва сиз денигиз соҳилига бир ҳафтага мўлжалланган иккى кишилик йўлланманни белуп ютиб олдингиз. Энди нима қилмоқчисиз?

А. Оиласиздан ким менга шерик бўлиши мумкинлигини ўзим ҳал қиласан. Қолганларга эса йўқлигимда нима қиласанни ҳақида кўрсатма бераман.

Б. Қарзга ботасам-да, оиласигилар яна иккى кишилик йўлланманни сотиб оламан.

В. Мен болаларни бувилари ихтиёрига топшираман, ўзим эрим билан денгизга равона буламан.

Г. Ўйда йўлланмага куръя ташлайман. Куръя кимга тушса, ўша одам дам олганни жўнайди.

2.

Қандай нақл, сизнингча, ўтирик саналади?

А. Бироннинг дилини вайрон этиб эмас, кўнглини топиб айттилган бўлса...

Б. Болалар ҳаёт гулларидир. Лекин уларга ортиқча эрк берман, деган нақл.

В. Бизга ҳаммадан ҳам пулга сотиб олинмайдиган нарсалар кимматидир, деган нақл.

Г. Худо аёлларни эрракларни севишлари учун яратган, деган нақл.

3.

Мояна олган кунингизни ҳамёнингизни ўмарбек кетдилар...

А. Сиз мавеңингизни туширмаслик учун ўйдаги-

ларга ҳеч нарса демайсиз. Дугонангиздан қарз оласиз-да, аста-секин узасиз.

Б. Сиз бу ҳақда уйдагиларга айтасиз ва эрингизнинг пули рўзгорга етиб туриши учун нималарни тежаш кераклигини маслаҳатлашиб оласиз.

В. Бу кўргуллик ҳақида шундай кулгули ҳикоя берасиз-ки, уйдагилар тиз олмай қоладилар.

Г. Сиз ўзингизнинг фаромушхотори ва лапашанглигиздан шундай эззиласизки, уйдагилар сизнинг кўнглингизни кўтаришига ҳаракат киласадилар.

4. Үсмири ўзингиз синфодош қиз билан учраша бошлади ва тез орада уни уйга бошлаб келишини ёълон қиласди.

А. Сиз аввало улар орасидаги муносабатни аниқлаб оласиз. Сўнгра, бир хулоса чиқарасиз.

Б. Сиз дарҳол жанжал кўтасиз ва бунга сира чирад олмаслигизни билдирасиз.

В. Бу воқеани шундогича, кабул қиласиз ва ўзингиз бегона уйга кетиб қолмаётганигина шукур қиласиз.

Г. Кизининг ота-онаси билан жиддий гаплашгани отланасиз. Бу воқеада ота-она айборд дей ўйлайсиз.

5. Телефонда кимдир эрингизнинг хушто-ро бўлиши мумкинлигини хабар киласди.

А. Сиз ўзингизни хотиржам тушига интиласиз ва ундан Эрингизни қачон ва айнан ким билан бирга кўрганлигини су-

риширасиз. Эрингиздан вазминлик билан иложи борича кўпроқ маълумот олишга ҳаракат қиласиз. Шундун кейинги нима қилиш мумкинлигини ўйлайсиз.

Б. Дарҳол эрингизни сўрок кила бошлайсиз. Кўлидаги нарсаларини ташкарига улоктирасиз.

В. Сиз ўзингизни қандайдир ахомона хабарларга аҳамият беришдан баланд кўрасиз. Яна ҳам тўғрироғи, баҳтигини-

нинг ҳатоларингиз оқибати деб биласиз. Декин оиласиз азъзолари ҳам хато қилишга ҳақлари борлигини намойиш этишлари мумкин. Зоро, улар сизнинг доимири раҳбарлигинизга ўрганиб қолиб, ҳаёт қийинчиликларига қарши курашдан бўйин товлашлари ҳам мумкин.

◆ Агар сиз кўпроқ Б жа-вобларини танлаган бўлсангиз, унда сиз - зарбли чо-луғ асбоблари секцияси-сиз. Зарбли чолгу асбоблари бутун оркестрга ритм ва суръат башшади. Сиз ўз ролингизни биринчи ўринга чиқармайсиз. Бироқ сиз аста-секин оиласиз турмушини

бунда ўз кўингизни ижро этган ҳолда, бошқаларга ўзингизнинг мағнатларингиз ва истакларингиз остида ҳаракат қилишларига имкон яратасиз. Ҳар бир ташлалаган қадамингизнинг ўз қадрига яраша баҳоланишига интиласиз. Шунинг учун ҳам самарали ҳаракатлар қилишини афзал кўрасиз, кундалик эски юмушларни эса оиласизнинг бошқа азъзолари ихтиёрига топлиши кўясиз. Сиз учун оиласиздан романтик муҳит ҳукм суриши муҳимроқ ва сиз уни кўллаб кувватлашга кодирсиз. Сиз анча пайтларгача унутмайдиган мўъжазгина совбалар қилишни яхши кўрасиз. Сизнинг раҳбарларни қандай ташкил этишда сезилади. Сиз - оиласизнинг улкан қанотисиз, шу маънода сизнинг ўрингизни мутлақо ҳеч ким боса олмайди.

◆ Сиз Г жа-вобларини танлаган бўлсангиз, сиз - Хорсиз. Мухими, сиз оиласиз турмушда ҳамиша келишиб иш кўришга интиласиз. Сиз кўпинча кўп овозли сафдан четга чиқиб кетмасликка бор кучингизни сарф қиласиз. Бироқ, кўп холларда вазият юки остида жишиб қолосиз. Сизнинг назарингизда оила оқимидан унча тасирингиз йўқдек туолади. Шунинг учун ҳам сиз ўз фикрингизни билишларига ўринмайсиз. Бироқ, оиласиз туғтан ролингиз ўзингизга жуда маъкул келади. Сиз - анъаналарга мойилсиз ва айнан эркакиши оиласада барча масъулиятни бўйнига олиши, барча масалаларни у ҳал қилиши керак, деган Фикрдасиз. Ўзингизни эса кундалик майший майда-чўйда масалалар билангина шугувланиши жуда кониқтиради.

Маъсума АХМЕДОВА тайёрлади

ТАРВУЗ УРУГЛАРИ БИЛАН

1. Оддий пўйлаги тарвузнинг бир ҳовч қурилтилган он ва кора уруғларини солинг, араплаштиринг, сўнг устига сув кўйинг ва ниятингизни айтинг. Агар биринчи бўйли оқ уруғлар сув юзасига қалқиб чиқса, кўнглингиздаги ниятингиз амалга ошади. Қора уруғлар чиқса - орзуларингиз фақат орзуларига колади, холос.

Агар пўйла юзасига қалқиб чиқсан, оқ уруғлар миқдори корасига нисбатан кўп бўлса, демак, пулга боғлиқ ишларда сизни омад кутаяти. Коралари кўпроқ бўлса, душмансарингиз сизга нисбатан гарасли ишларни режалаштираётганидан

дарақ бўлади.

2. Ниятингизни дилингиздан ўтказиб, бир ҳовч тарвуз уруғини кантарлар олди-га сочиб юбонинг. Борди -

Синаиган
дақиқатлар

ФОЛ ОЧИНГ

ю, кушлар факат қора уруғларни чўкиб ейишса, демак, сизни режалаштирилмаган харажатлар кутмоқда.

Агар оқ уруғларни териб еса, сизга қизиқарли иш тақлиф этишиади. Ҳам кора, ҳам оқ уруғларни баравар еса, сиз узок сафарга чиқишигиз мумкин. Агар кантар уруғларга бефарқ бўлса, емасиз сиз ёки якин қишингиздан бирортаси оғир касалликка чалинади.

3. Тарвуз уруғларини кафтларингизга олиб иш-каланг: Агар ўнг кўлинигизга кўпроқ уруғ кўниб ёпишиб қолса, демак, фойдали даромадли ишни амалга оширасиз, агар уруғлар капта кафтингизга ёпишиб қолса, сиз катта миқдорда пул йўқотасиз. Агар тарвуз уруғларни иккала кафтингизга хам ёпишиб қолса, ўзингизга меҳмон келиши кутилади.

Х. ХОТАМОЕВА
тайёрлади

Ошхонанинг ҳавоси таркиби билан қизиқиб кўрганмисиз? Биласизми, деразаси ёпиқ ошхонада газ плитаси бир соат ёниб турса, химиявий заводлардаги газ ва азот концентрация мөъеридан ҳам ошиб кетар экан. Ўзингиз бўшқа хоналари ҳавосида бўйек, елим су-

юлтиради, гранитида, ошхона мебели тайёрланадиган пластикда, пластмассаларда учувчи химиявий - заарли моддалар учрайди. Улар орасида аллергенлар - болалар ва каттап соғлиғига ёмон таъсир кўрсатувчи моддалар ҳам бор. Айнан хона ҳавосида чурайдиган ушбу

моддалар нафас йўллари касалларни - бронхит, астма хасталигини келтириб чиқаради. Мутахассислар ҳаво ифлосланишига қарши курашишнинг яхши йўлини топишган... Бу муаммони хонада ўстириладиган гуллар орқа-

ли ҳал **Маслаҳатхона**
қилишни мумкин экан. Гуллар кўп миқдордаги заҳарли моддаларни ҳам қилар экан. Ўзингиз ҳам сезган бўлсангиз керак, гуллар бор хонада нафас олиш ёнгил бўлади. Бундай хона гулларига - алоэ, аспарагус, ге-

рань, традесканция, папоротниклар киради. Айниқса, хлорофитум ўсимлигига хона ҳавосини шу қадар яхши тозалайдики, бу ишни ҳаттоқи унчамунча техник мослама ҳам уддараётмайди. Олимлар бу ўсимликини ҳаттоқи ҳеч қандай шамоллатишининг иложи йўқ космик кемалар учун ҳам тавсия қилмоқдадар.

Хуллас, хона ўсимликлари шунчаки кўрк учун эмас, ўймиз экологијасини яхшилашда беминнат хизмати эканлигини унтулмайлик. **ХУЛКАР** тайёрлади

Муассислар: Ўзбекистон Республикаси Хотин-қизлар қўмитаси, Болалар жамғармаси ва «Соғлом авлод учун» Ҳалқаро жамғармаси

Оила ва жамият

Фойдаланилмаган кўлэзмалар таҳлил қилинмайди, муаллифларга қайтарилмайди, ёзма жавоб қилинмайди.

Газетадан кўчириб босилганда «Оила ва жамият»дан олинганилигига албатта кайд этилсин.

БОШ МУҲАРРИР: ДИЛБАР САЙДОВА

Қабулхона: (Тел. ва Факс) 133-28-20
Табриклиар, эълонлар: 133-04-50
Бўлимлар: Оила - 133-04-35, 134-25-46
Бухгалтерия: 132-07-41

Газета «Шарқ» нашрёт-матбаба компанияси босмахонасида чоп этилади. Тошкент, Буюк Түрон кўчаси, 41-йд.
Босишига топшириш вақти - 20.00
Босишига топширилди - 21.00

Газета таҳририят компъьютер базасила терилди ва саҳифаланди.

ҲОМИЙ: «Матбуот тарқатувчи»

Акциядорлик компанияси

ОБУНА ИНДЕКСИ - 176

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида № 33 ракам билан рўйхатга олинган. Буюртма Г - 736. Формати А-3, ҳажми 4 босма тобок. Адади - 19112
Саҳифаловичи - Абкар ШОДИЕВ.
Рассом - Н. ХОЛМУРОДОВ.
Навбатчи - Б. САЙДАЛИЕВ